

Riana

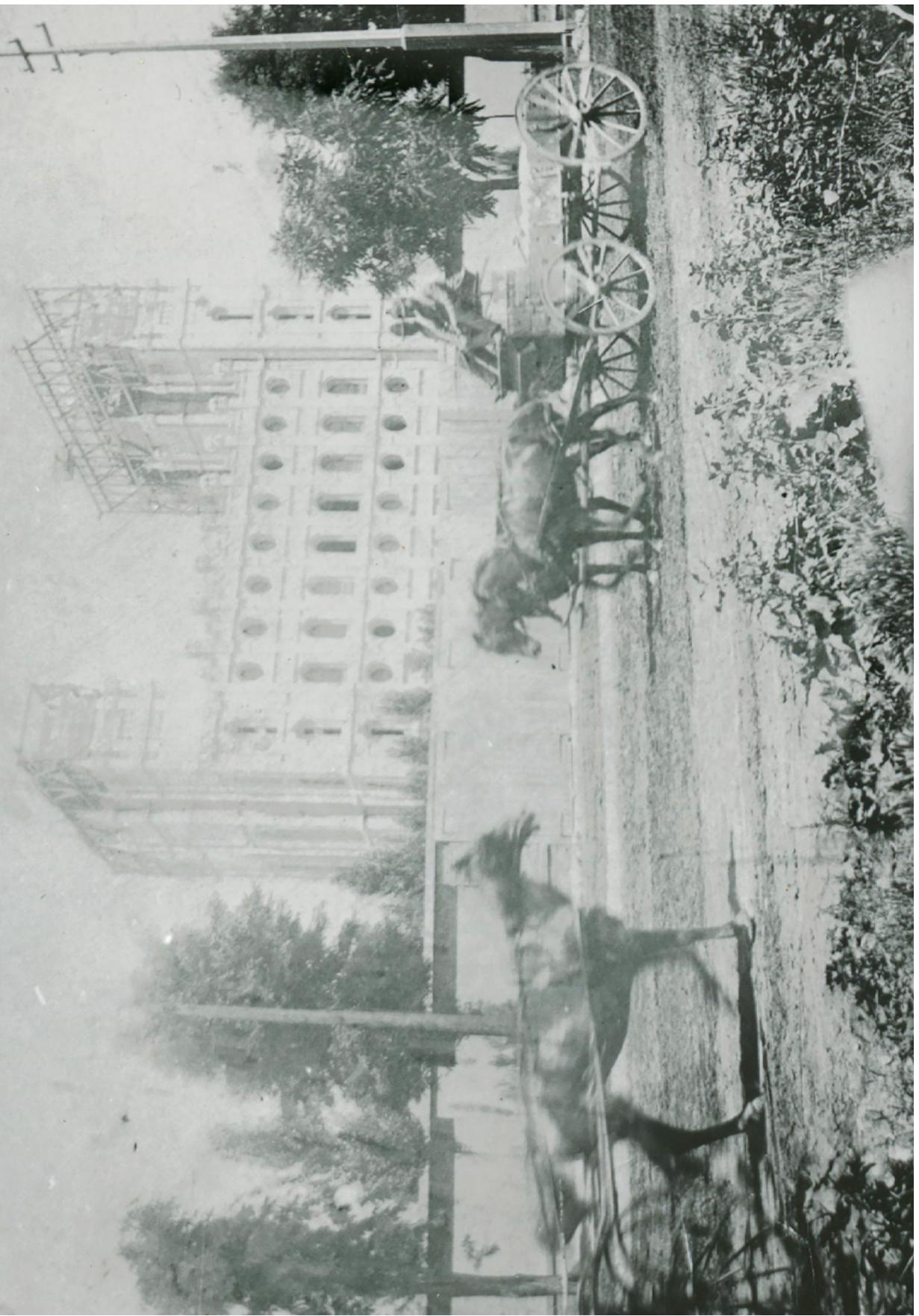
Kakaean Kawaim
nakon te Toronibwai,
iteraniba. 32, 40–43

Rongorongan te Tembora ao te Utu:
Te Kakao man te Beretitentii ao
Titita Nelson, iteraniba. 14

E Tibwa Bwabetitoaki? Ko
kona n Ibuobuoki n te Tembora
Ngkai, iteraniba. 20

Tenua Kawai ni Buokii Kaangaanga
n te Mare, iteraniba. 22

Ati ao kaa a rirarikin te Salt Lake Tembora, e kaotaki ikai tao n te 1891. Wilford Woodruff n te (1807-98) te Beretitenti n te Ekareta ngke e katabuakite Salt Lake Tembora n 1893. E reirei, "Ti bukintaeaka ibukin . . . katean tembora nakon ae Moan te Rietaata, ike ti kona iai n rin ao n irii otenanti ibukin kamaiauaia ara mate" (Teachings of Presidents of the Church: Wilford Woodruff [2004], 94).

Anganano n te tamnei man te Raiburan n Rongorongon te Ekareta

Riaona, Okitobwa 2017

4

TAIAN RONGORONGO

- 4 Te Rongorongo man te Moan Beretitentii: Riiki Bwa Ana Reirei Iesu Ni Koaua**
Iroun Beretitenti Henry B. Eyring
- 7 Te Rongorongo n Reirei ni Kakawari: Mwaneia ma te Tangira Naake a Bua**

I AON TINANIKUNA
Te Tamnei iroun Leslie Nilsson.

TE RONGORONGO AE ONOTI N TE BEEBA NI KAONGORA

- 14 Kauka Karawa Rinanon karaaoan mwakuri n te Tembora ao n Rongorongan te Utu**
Iroun Beretitenti Russell M. Nelson ao Wendy W. Nelson
Te Karietataaki bon taben te utu. Bon ti rinanon otenanti ni kamaiu n ana euangkerio Iesu Kristo ae a kona ni karietataaki iai utu.

- 20 Ataia imwain Nakom: Bwabetito n te Tembora**
Iroun Heather J. Johnson
Ngkai te membwa ae boou, ko kona n nakon te tembora n te tai naba anne imwiin (ae ko a rikii bwa te membwa) ma te beebea ni kariaia nakon te tembora ae tianaki taina. Aikai tabeua kaeka nakon titiraki aika iai iroum imwain nakom.

- 22 Nikoan Kaiangatoa inanon Am Mare**
Iroun S. Brent Scharman
Ngkana a nikoaki kaiangatoa, a kona ni wakinaki katei aika boou n totokoi itabararaa.

28 Kakaeān te buoka imwiin Maten Nancy

Iroun Darren Wilcox
E na kanga rawawatau ae korakora n oneaki nakon te rau?

- 32 "Ti Riai n Toronibwai ao n Inaomata"**
Tera ana waaki te Ekaretia n te toronibwai, ao e kanga n ibuobuoki nakoim?

TAABO NI MWAKURI

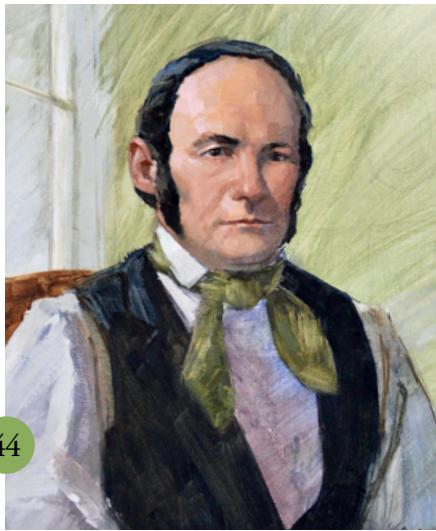
- 8 Ti Kakarabakauakina Kristo: E Tuai n oimwi ibukin te Kauoua n Tai**
Iroun Amber Jensen

- 10 Reirei n ana Kawai te Tia Kamaiu: Te Erebanti inanon te Kiratiruum**
Iroun Jessica Griffith ao Richard M. Romney

- 38 Taekan te Onimaki: Ilir Dodaj**

- 40 Bwanaaia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira**

- 80 Ni Karokoa Ti A Manga Kaitiboaki: Buoka Temanna n te Bong Aei**
Iroun Beretitenti Thomas S. Monson

44

44 Nimaua Reirei Ibukiia Kairake Ikawai mairouia Kairake n Abotoro

Iroun Matthew C. Godfrey

Tera ae ti kona n reiakinna n te bong aei man aia atatai tabeman moan Abotoro ni Kaokan bwai?

Taraia ngkana ko kona ni kunea te Riaona ae karabaa-ki n te beeба aei. Te Bwai n Ibuobuoki: N tabetai kareke-an te kangare e kaota te mwakuri n ibuobuoki!

- 50 Tamaroan Anuan Kristo**
Iroun Unimwaane David A. Bednar
Iesu, ngaia are moan te karawa-wataaaki, e korakora riki ana nanoanga ibukira ni kabane aika aki rangin n rawawata.

- 54 E Kanga te Rongorongo n te Maungatabu ni Kona ni Bita Maium**
Iroun Hadley Griggs
Tera ae ko riai n iangoia n te maungatabu aei? Anaa te kamwininga ae tawe aei ni kakaea!

- 58 Taua Kamatoa**
Iroun Lindsay Hiller
A imanonoai au roro bwa n na mooi, ma temanna mai ibuakoia e taekina te bwai ae bita maiu.

- 60 Bita "Anuan te Roro" ae aki Raoiroi**
Iroun Charlotte Larcabal
Ko tangiria ni katoka te kaokoroko? Aio ngkai te tai n rangin ni kakaonimaki!

- 62 Boutita: Rikirake inanon te Onimaki**

- 63 Kaeka mairouia Taan Kairiri n te Ekaretia: Ko Na Kanga n Ataia Bon Iroum**
Iroun Beretitenti Henry B. Eyring

- 64 Titiraki ma Kaekaaia**
Irarikin te taitaro ao kamatebwaiān booki aika tabu, tera te kawai ae tamaroa ni kakorokora au koaua?

- 72 Sarah ao te MRI**
Iroun Juliann Doman
E maaku Sarah ni karekea te MRI. Tera ae kona ni karaopia bwa e na marurung?

- 74 Koaua n Rongorongan te Ekaretia: Te Burabeti ae Boou**

- 75 Ibuobuoki, Teuana te Bentira n te Taina**
Iroun Caleb H.
Caleb e tangiria ni buokiia taenikai—ao ataei naba ake tabeman!

- 76 Karakinan Iesu: E kaoti lesu nakon lotebwa Timiti**
Iroun Kim Webb Reid

- 79 Te Iteraniba ae e na Karanaki: Te Tabati bon te Bong ae Tabu**

66

66 Mai Paris Nakon Sapporo

Iroun Amie Jane Leavitt

Ataei i Buranti ao i Tiabaan a uaia n iai te bwai ae a kaantani-nгаia nakon: te tembora ae boou!

- 68 Kaeka mairoun te Abotoro: E na kanga te Tamnei ae Raoiroi ni buokai?**
Iroun Unimwaane Robert D. Hales

- 69 Ara Iteraniba**

- 70 Mwanangan Jane**

Iroun Jessica Larsen

Nakean aia booti, ana kanga ana utu Jane n roko i Nauvoo?

- 72 Sarah ao te MRI**

Iroun Juliann Doman

E maaku Sarah ni karekea te MRI. Tera ae kona ni karaopia bwa e na marurung?

58

Iroun Beretitenti
Henry B. Eyring

Moan ni Kauntira n
te Moan Beretitentii

RIIKI BWA ANA REIREI IESU NI KOAUA

Ni katoa bootaki n toa, e reke ara tai ni berita nakon te Tama are i Karawa bwa ti na ururingnga n tainako te Tia Kamaiu ao ni kawakin Ana tua bwa e aonga ni memena Tamneina iroura (taraa Moronaai 4:3; 5:2; D&C 20:77, 79). Ururingakina e na aki toki n roroko nakoira ngkana ti katoka Arana iaora. Ti katoka Arana iaora ni kawai aika mwaiti ma ti ngkana ti beku ibukiia tabeman n Arana, wareki Ana taeka aika tabu, ao n tataro bwa ti na ataa te bwai ae E na tuangira bwa ti na karaopia.

E riki aio nakou ngke I karaoa te bwabetito iroun te ataeinimwaane. I ataia bwa I a tia ni weteaki iroun ana toro te Tia Kamaiu ae a tia ni katabuaki bwa te mitinare ae na reirei Ana euangkerio ao ni kakoaua Ibukina ao n Ana Ekaretia ae koaua. Toau ni mitianre ao ngai ti a tia ni berita nakon te ataeinimwaane bwa e na kaitiakaki rinanon mwaakan Ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo ngkana e rairananona ma te onimaki inanon te Tia Kamaiu ao ni bwabetitoaki iroun temanna Ana toro ae a tia n anganaki te kariaiakaki.

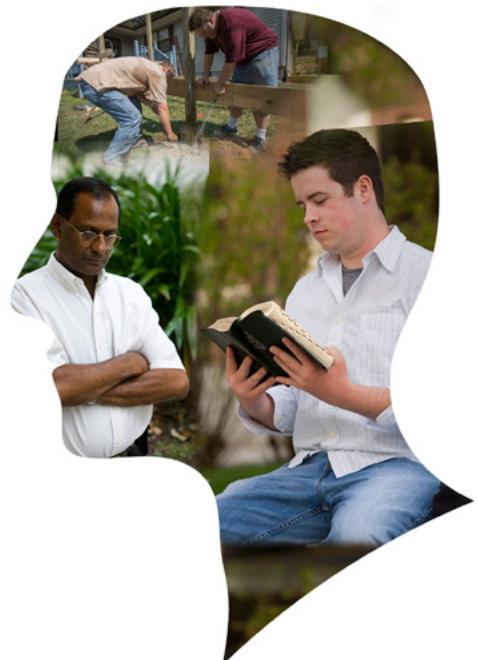
Ngke I tabekaa rake te ataeinimwaane mai inanon te nei ni bwabetito, e wirikiriki nakon taningau, “I a itiaki, I a itiaki.” N te tai anne, I uringa ana bwabetito te Tia Kamaiu iroun Ioane are te Tia Bwabetito n te karaanga are Ioretan. Ae raka riki, I uringnga bwa I karaoa Ana mwakuri ni kamaiu te Tia Kamaiu ae mangauti ao ni maiu—ae raonaki iroun te Tamnei ae Raoiroi, n aron ae karaopia Ioane.

Ibukiu ao ibukira n tatabemaniira nako, urungakin te Tia Kamaiu e kona n raka riki nakon onimakinan ara ururing n ara atatai ao ara taneiai ma ngaia. Ti kona ni karaoi rinerine ni katoa bong are e na kaniira riki nako Ina ngkai naba.

Te kabanea ni bebete n rinerine bon warekan booki aika tabu. Man karaoon aei, ti kona ni karekea te namakin ni kaan nako Ina. Ibukiu, e roko ni kaan n angiin te tai ngkana I wareware inanon Ana Boki Moomon. N te moan ni miniti ngke I wareware ni mwakoro te 2 Nibwaai, I ongo n au iango bwanaan Nibwaai ao Riaai ni kabwarabwara te Atua n ae kanga a Kinaa raoi. Te namakin ni kaan e roko.

Ibukim, taabo tabeua inanon booki aika tabu e kona n ae onoti ni kaniiko riki nako Ina. Ma ia ao n te tabo raa ae ko wareka iai ana taeka te Atua, ma te nanon ae nanori-nano ao ni koaua n uringa te Tia Kamaiu, ko na karikirakea nanom ni katoka Arana iaom ni maium ni katoabong.

Te nano anne e na bita arom n ibuobuoki n ana Ekaretia te Uea. Ko na tataro nakon te Tama are i Karawa ibukin te ibuobuoki ni kakorakora riki te bwai ae ko iangoia bwa te mwakuri ae aki kakawaki. Te ibuobuoki ae ko na bubuti ibukina bon te konabwai n tabeakinia riki tabeman ao n iangoia riki te bwai ae tangiria te Tia Kamaiu ibukiia naake ko weteia bwa ana beku.

I a tia n namakina Ana kairoro ao Kaanna riki n au mwakuri ma au ataei ngkana I tataro ibukin buo-kaia ni kakaea te rau are e ti reke n te euangkerio. N te tai anne, I aki rangin n tabe n nooraku bwa te karo ngai ae nakoraoi, ma te bai ae I tabe riki iai bon aron aia kekeiaki ao maiuraoia natiu.

Te nano ni kan anga nakoia naake ti beku ibukiia te bwai ae na anganiiia te Tia Kamaiu are e kairia nakon taian tataro ni *koaua* nakon te Tama are i Karawa, ni koaua n aran Iesu Kristo. Ngkana ti tataro n te kawai anne—n aran te Tia Kamaiu, ma te onimaki Irouna—e na kaeka te Tama. E kanakoa te Tamnei ae Raoiroi bwa e na kairiira, karau nanora, ao ni kaungaira. Bukina bwa e aki toki te Tamnei ni kaota koauan te Tia Kamaiu (taraa 3 Nibwaai 11:32, 36; 28:11; Ita 12:41), arora n tangira te Uea ma nanora ni kabanea, ara iango ni kabanea, ao ni korakorara

ni kabanea a na rikirake (taraa Mareko 12:30; Ruka 10:27; D&C 59:5).

Kakabwaia ni katoabong ao ururing aika teimatoa a na roko ni karaurau ao n teimatoa ngkana ti beku Irukina, kawakin Ana taeka, ao n

tataro ma te onimaki n Arana. Ao te ururing aei e na kakorakoraira n riki bwa ana reirei ni koaua te Uea Iesu Kristo n Abanueana iaon te aba aei—ao imwiina ma Tamana n te aonaaba ae kakimwareirei ae na roko. ■

REIREI MAN TE RONGORONGO AEI

B eretitenti Eyring e reireiniia-
B ra bwa ti na ururinga te Tia
Kamaiu n taainako man karaoan
rinerine ni katoabong aika ana
kaniira riki nako Ina. Kam na bae
ni wareka te tataro n toa, ma naake
ko reireiniia, are e kamataata te
berita n aki toki n ururingnga
(taraa Moronaai 4:3; 5:2; D&C

20:77, 79). Iangoia ni kaoia naake
ko reireiniia bwa ana koroi bwaai
aika a kona ni karaoi ni katoa bong
n uringa te Tia Kamaiu. Ko na bae
naba n iangoia ni kaoia bwa ana
tataro nakon te Tama are i Karawa
ibukin ara tokanikai ao mwengaraoira.
Iangoia n tataro ibukiia n aron
naba aei.

KAIRAKE

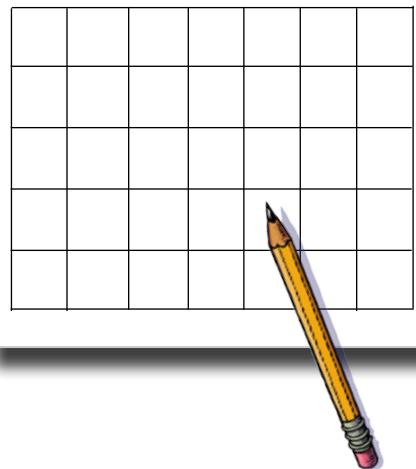
Ururinga te Uea ni Katoabong

Raoraora, ara mwakuri, ara bwain reirei, TV—a rang mwaiti bwaai aika a katitiki ara iango. Ma ni katoa wiiki, ti berita nakon Tamara are i Karawa bwa [ti] na ururingga n taainako. [Natina, Iesu Kristo] (taraa D&C 20:79).

Beretitenti Eyring e taekinna bwa ti kona "ni karaoi rinerine ni katoabong" ake a na buokiira n ururinga te Tia Kamaiu. Iangoa katean te kouru n te namwakaina aei n ururinga riki iai te Tia Kamaiu ni katoa bong. Ko kona ni karaoa te karenta ao ni motinanoia ni karaoa teuana te bwai ni katoa bong.

Beretitenti Eyring e karinanii bwaai n aron warekan koroboki aika a tabu, te tataro inanon te onimaki, ao ni beku ibukin te Tia Kamaiu ao tabeman. Iai naba kawakinan tienero, irakin bootaki n Taromauri, ongora nakon maungatabu ni kabuta, kaean tembora, anenean kuuna n taromauri—e reitinako te rinan! Ngkai ti uringa te Tia Kamaiu ni katoabong. Beretitenti Eyring e berita bwa "kakabwaia a na . . . roko ni karaurau ao n teimatoa . . . [ao] ti na riki bwa ana reirei ni koaua te Uea ae Iesu Kristo."

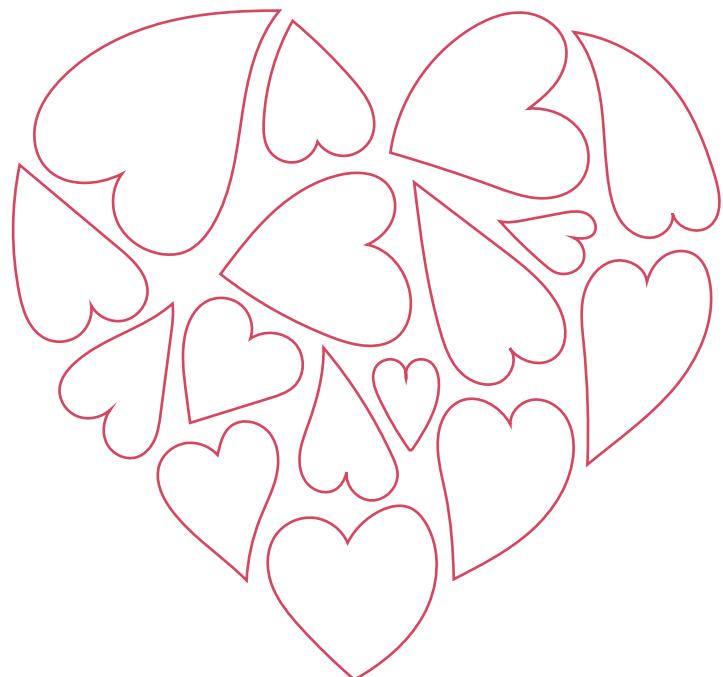
OKITOBWA

ATAEI

Te Tangira ae Bati

Ngkana ti warekii booki aika tabu ke ti tataro, ti na kona n namakina mwaitin tangirara iroun Tamara i Karawa ao Iesu Kristo. Kamatenukuna inanom ni katoa tai are ko tataro iai ke wareki booki aika tabu. Tera riki ae ko kona ni karaoi n namakina kaanim nakon te Tama i Karawa ao Iesu?

Mwaneia ma te Tangira Naake a Bua

Tataromwaaka ni kamatebwaiia te bwai n reirei aei ao n ukoria bwa ko aonga n ataia bwa tera ae ko na tibwaia. E kanga ataakin ana kantanninga te Bootaki n Aine ni katauraoiai natin te Atua aine ibukin kakabwaia n te maiu ae akeia tokina?

“Te koaua e kangai bwa akea utu aika kororaoi . . . ,” e taku Beretitenti Dieter F. Uchtdorf, te Kauoman ni Kauntira n te Moan Beretitentii. “Baikara kaangaanga ake a kaitara ma ngai am utu, baikara bwaai aika ko riai ni karaoi bwa a ana katoki, moan ao tokin te kaangaanga bon te tangira, ana tangira Kristo ae itiaki.”¹

Ni kaineti ma naake aki bwanin aia onimaki n te euangkerio, Linda K. Burton, te Beretitenti ngkaoa n te Bootaki n Aine, e taku: “Te Tama are i Karawa E tangirria Natina ni kabane. . . . N aki tabe bwa a mena ia—a kakaonimaki n te euangkerio ke a bwaka man te aro—E tangirria bwa a na oki nakon mwengana.”²

“E ngae ngke aekakira aron aki ongotaekaia [am ataei] tao, . . . ngkana ko taetae nakoia ke ni kaetiia, tai taetae nakoia n un, tai taetae nakoia n ae matoatoa ao n aki raoiroi,” e reirei Beretitenti Joseph F. Smith (1838–1918). “Taetae nakoia ma te akoi.”³

Onimaki
Utu
Buoka

Iangoa Aio

Ti na kanga
ni kateimatoa
ni kaota te
tangira ae
kororaoi
nakoia naake
aki tangirria
ni maiuakina
reirein te
euangkerio?

Unimwaane Brent H. Nielson man te Kaitingaun e kaokioka ana kaetieti te Tia Kamaiu nakoia naake iai irouia 10 mwakorokoron te tirewa ao e bua teuana: “Ukeria ni karokoa ko kunea. Ngkana ae bua natim te mwaane ke natim te aine, tarim ke mwanem, . . . imwiin bwaai ni kabane ake ti kona ni karaoi, ti tangira te aomata anne ma nanora ae moan te korakorara. . . .

“Au kaantanninga bwa ngkoe ao ngai ti karekea te kaotioti n ataia bwa ti na kanga ni buokiia naake a bua ni maiuia ao, ni karekea ana taotaonaki n nano ao ana tangira Tamara are i Karawa ao Natina Iesu Kristo, ngkana ti tangirria, tarataraia, ao n tataningaa te nati ae bakatae.”⁴

Beretitenti Henry B. Eyring, te Moan Kauntira n te Moan Beretitentii, e taku: “I a tia n

tataro ma te onimaki bwa te aomata ae I tangirria e na ukeuke ao n namakina mwaakan te Mwakuri ni Kamaiu. I a tia n tataro ma te onimaki bwa anera aika aomata a na roko ni buokiia, ao a bon roko.

“Iai ana kawai te Atua ae a tia ni baireia ni kamaiuia Natina n tatabemaniia nako.”⁵

Rakan Booki aika Tabu ao Rongorongo
Mataio 18:12; Aramwa 31:35;
3 Nibwaai 13:32; D&C 121:41–42
reliefsociety.lds.org

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. Dieter F. Uchtdorf, “In Praise of Those Who Save,” *Riaona*, Meei 2016, 79, 80.
2. Linda K. Burton, i Sarah Jane Weaver, “Titita Burton, Titita Wixom e Kawari Ekaretia n Aonon te Betebeke,” *Church News*, Eberi 2, 2013, lds.org/church/news.
3. *Teachings of Presidents of the Church: Joseph F. Smith* (1998), 254.
4. Brent H. Nielson, “Waiting for the Prodigal,” *Riaona*, Meei 2015, 103.
5. Henry B. Eyring, “To My Grandchildren,” *Riaona*, Nobembwa 2013, 71.

E TUAI N RIMWI IBUKIN TE KAUATAI

Iroun Amber Jensen

Taman temanna au ataei ae kekeiaki e tuanga natina te aine, "E tuai oimwii iroum bwa kona tokanikai." Te Uea e anganiira te rongorongo ae aron naba aei.

Sandra bon ataein te reirei n au kiraati n te tatae n Ingiriti are iaona riki. Tabaea te wiiki inanon te ririki, akea ana bwainreirei n te mweenga ke te karikirake ae a tia ni karaoa. E tekateka iaon ana kaintekateka kanga ai aron ae mi. E karaoa ana ekitikiuti bwa bukin tera a tuai n tia ana bwai n reirei, ao akea te anua ke te mwakuri ae karaoa ae tau bwa e na tokanikai n te kiraati ae bat te mwakuri iai.

I iangoia ma ana kauntira bwa tina kabaea te maungatabu ma Sandra, tamana, ao tabeman ana tia reirei ake tabeman n iangoia bwa tera te kawai ae riai n anaia: e na katikui ana kooti ake iaona riki ao n anai aika a bon tau? Te kabanea ni kakawaki ni bwai ae ti bane n iangoia: ti kona ni kakaea te kawai ni buoka Sandra bwa e aongnga n tokanikai?

Kakouaan ae e a tia Sandra n anganaki ana tai ae mwaiti bwa e na bwaati ma e a tia n rinea bwa e na aki bwaati, i nakon te bootaki ma te bwarannano. Au kantaninga ae raba bwa e raoiroi riki ae na aki ira au kiraati bwa I iaonga n aki manga tabetabe irouna. I namakinna bwa I a tia ni karaoa ae I kona ibukina ma are e a oimwi.

N tain te bootaki, e kaotia Sandra n tein ana taetae bwa e nanououa naba n aron ana konabwai. E bobraki n taraa te taibora ngke I wareki mwaitin a na aki bwaati n ana kiraati n te tatae n Ingiriti. Ngke e kamatata naba ana tia reirei n te history bwa e aki bwaati naba Sandra n ana kiraati, rabwatana e bwaka rikaaki iaan riki ana kaintekateka ao N noori rannimata mai ubuna.

Noorakin tabeaiangana, I kabwarabwara nakoina ao tamana bwa ngkana e tangiria Sandra bwa e na bwaati n taian kooti aikai, e na riai ni bita kateina are ngaia are e a kitana iai te ekaretia ao ni kona n rangin ni matoatoa.

Te Rongorongo mairoun Tamana

Imwiina e rairaki te kauntira nakon taman Sandra, te mwaane ae karako ana reirei are e taraa n aki mweengaraoi ma aron te waaki n te reirei. E titirakinna te kauntira ngkana iai ana titiraki nakoia taan reirei. E taku bwa akea ao e kaitauria ibukin te bwai are ti a tia ni karaoa ibukin Sandra. Ma imwiina e taku bwa iai te bwai ae kan taekinna nakon natina te aine.

Iai te raraoma irou. I a tia n iira aia maungatabu kaaro ma taan reirei ike a tia kaaro n taetae n aki akaaka ibukiia natiai imataia taan reirei ao kauntira, ni kauringiia ibukin tаниngarotiia, aki rorokoia, ao akean te kaungannano. I katauraoai bwa n na ongora riki.

Tera ae I ongo ae I kubanako iai. Taman Sandra ae nanorinano e rairaki nakon natina te aine ae 16-anu ririki ae tang are e rootaki n te maama ao te nanokawaki ao n taku nakoina, "E tuai n rangi n oimwii. E tuai rangin n oimwi ibukim bwa ko na kona n tokanikai. E bon tuai raoi n rangin n oimwii."

I kitana te bootaki arei ma te kakai tau ibukin ana mwakuri n tangira ao ana tabeaianga ao e kaunga bwa akea te bwai ae e ataia ae e na kiannanoaki ibukin natina te aine bwa e na kona ni karekea ana bwii n te kiraati ae bwaati n te tai aei. E taraa ni kaangaanga. I kaongoaki imwiina bwa e a tia ni kaaki ana kiraati n te history ma tiaki au kiraati n te Ingiriti.

Imwiin te bong anne ngke I katorobubua n tataro, n iangoi kabwakau ao n tuanga Tamau are i Karawa ibukin kabwaraan au bure, I ataia

bwa e mwaiti ae n na kona n reiakina mairoun taman Sandra. Te aki mwengaraoi ao namakinan te aki tau e a tia n taai akekei n oin maiu n anganai te aki koaua ngkana I tau ke n tau ibukin te kauoua n tai. N taai aikanne, te Uea, n aron taman Sandra, e rineia bwa e na aki taetae n aki aka ka nakoui ma e na kaungaa: "E tuai n oimwi, natiu. E Tuai n oimwi."

Rongorongan te Euangkerio

Maanra ae ti a tia ni kakoaua ana rongorongo te tia kakaitara ae akea te kaantaninga ibukira? Ma e tuangira te burabeti. E katanoata Itaia, "Ke e okira Iehova, ao ane E na nanoangaia iai; ao ke e okira Atuara, ba E na kaabaka kabaran ana bure" (Itaia 55:7). E karina ana kakoaua Moomon, "Ma ngkana aki toki n rairinanoia ma

n ukoukora kabwaraan aia bure, ma nanoia ni koaua, a bon kabwaraaki aia bure" (Moroni 6:8). Kakimwareirein te euangkerio bwa e aki kona n oimwi. Bukina bwa n tainako ngkana ti ukoukora kabwaraan ara bure, ana kantanninga te Uea ni kamaiu e na kariaia bwa ti na manga moanna riki.

Nanon Sandra, ae korakora ni manga waaki riki, e kawaeremweaki ma bitaki aika kakawaki. Te bitaki e aki beebeete—e kainnanao te kekeiaki ni katoabong n tokanikai man kateina aika buakaka—ma e noora kaniwangan ana kekeiaki ngke e a moanna n raoiroi ana bwi.

Man ana taratara te euangkerio, ara kabanea ni bwi e na aki rootaki man maanraa ae ti a tia ni kairua iai ke maanra ae ti a tia ni bwaka iai man te Ekaretia. Irarikina, te Uea

e na bairei maiura ni kaineti ma te kawai are ti toua, ti kanga n rairinano ra, ao e kanga aron ara onimaki n ana Mwakuri ni kamaiu te Uea.

N au atatai ae aki tau, I a tia n rarama n ana konabwai Sandra ni kona n tokanikai iaon ana kairua n taai aika nako. Ni kaitaraana, e aki kona Tamara are i Karawa ni bwara nanona n aia konabwai Natina ni karekea te kamaiuaki ni kororaoi ironu Kristo. E aki tabe bwa manraa ae ti a tia ni bua iai; E na teimatoa n ukoukorua n tatabemaniia. Te Uea e bubutiira bwa ti na aki manga riki bwa aomata aika bua n te bure ma ti na Ukoukoria n te kaantininga ao ni kakukureira ni kakabwaia n Ana Mwakuri ni kamaiu ae akea tokina. Ni koauana, e aki kona n oimwi. ■

E maeka te tia koro karaki i Virginia, USA.

TE EREBWANTI INANON TE KIRAATIRUUM

Boowi ni kauntira ibukiia taan reirei a aki bita aron ara angareirej, a bita te kawai are ti reiakinaki iai.

Iroun Jessica Griffith
ao Richard M. Romney

Ana Maekatin te Ekaretia

Mzwakhe Sitole e mwakuria te kaangaanga. N aron te beretidenti n te Reirei n Tabati, iai mwiokoana mairoun te Atua ni buoka katamaraan reiakinan te euangkerio ao n angareirei n te uoote.¹

Ma kaain ana uoote i Johannesburg, Aberika Maiaki, a karekea, n tabeua keiti, a rang kaokoro aia baekuraaun ao baika a kantaningai. Tabeman a tamaroa aia reirei; tabeman a aki. A mwaiti ae a tia n reiakinaki bwa n neia ataein te reirei te ongora, a na aki taetae. Tabeman a karekea bwa te kakaewenako ae kaangaanga ma kaokoron aia katei n ataakina bwa *ni kauoman* mwaane ao aine a riai n irekereke ma te angareirei n te taromauri ao n te mweenga.

“Iai naba ara aomata aika a kao-koro aia taetae,” e taku te Tari Sitole. “Ma te Tamnei e tangiria ni kaungaiia aomata n tatabemaniaa nako.”

Ngke te boowi ni kauntira ibukiia taan reirei ao *Te Angareirei n Ana Kawai te Tia Kamaiu* a kabwarabwara-ki n te ririki ae nako, uoote ma mwaanga ni kabuta te Ekaretia e na moanna ni booi boowi ni kauntira ibukiia taan reirei ni maroroakinina, n reiakinina tae-kan, ao ni maiuakina tera nanon ae ko na reirei n ana kawai te Tia Kamaiu.

Anne ngke e moanna n nooria te Tari Sitole bwa e kanga boowi ni kauntira ibukiia taan reirei ni kona ni kakabwaia ana uote. Kaangaanga n te katei e kona ni maroroakinaki, te reita ni waaki inanon te kiraati e kona n rikirake, ao aia taratara aika kakao-ko-ro kaain te aro a kona n riki bwa kakabwaia.

N aroia tabeman aika mwaiti ni katobibia te aonaaba, te Tari Sitole e nooria bwa te Uea e aki kamanenai boowi ni kauntira ibukiia taan reirei n tii bita arora n angareirei; E kamane-nai ni bita naba arora n reiakinaki.

Te Erebwanti ma ana Taratara ae e Onoti

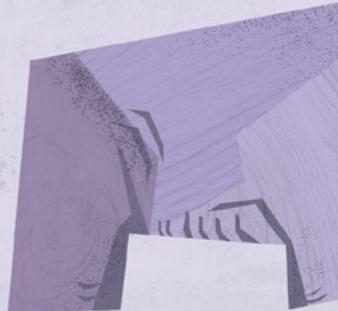
Teuana mai buakon kukune aika kaunganano ibukin te Tari Sitole bwa n aroia taan reirei a na kaungaia ata-ein te reirei n irii waaki inanon reiakiniaia, aomata ni kabane ni karekei kabwaiaia man te taratara ae rababa are e katauraoaki man taratara aika kakaokoro.

Te atatai anne e kaoti nakon te Tari Sitole n tain te boowi ni kauntira ibukiia taan reirei, ngke kaain te uoote a tibwaua te taetae ni kaikonaki ibukiia mwaane aika mataaki ao te

Te Roobu

Te Oo

Te Iriba

erebwanti, ma nanon ana taratara ae onoti. Te taetae ni kaikonaki anne e karakina onoman mwaane aika mataaki a kabwarabwara te erebwanti ni kakaokorona (te ranga kanga ai aron te boua, te buki kanga ai aron te roobu, te bwairi kanga ai aron te bwai ae tiinako mai iai te ran, ao a batiriki) ibukina bwa bwaina n tatabeua a karaoa te bwai ae kakaokoro.²

"Ma iangoia te erebwanti e tei ibukin te angareirei n te euangkerio," e taku te Tari Sitole. "Ngkanne ti kainnoria bwa ti na anganii kaain te kiraati n tatabemaniia nako te konaa n tibwai aia taratara, bwa ti aonga ni kabane ni karekea te atatai ae taneiai te aba iai bwa e kanga te euangkerio ni kaka-bwaiaira ni kabane."

Anne bukina taan reirei n ana uote te Tari Sitole n taainako a tekateka ni katobibia te taibora n tain te boowi

ni kauntira ibukiia taan reirei—ni kanakoraoa te marooro. "E kauringiira bwa aia koaua ma aia iango aomata n tatabemaniia nako a riai ni mwanna-noaki raoi," e taku.

Ni kaineti ma Aia Kainnano

I Jokyo, Tiaban, Natsuko Soejima e nanououa bwa e na kona n angareirei raoi. "Ngke I weteaki bwa N na riki bwa te tia reirei n te Reirei n Tabati ibukiia Kairake," e taku, "I tuanga te bitiobi ae I maaku. Ma e taku bwa te nakoa bon mairoun te Atua, ngaia are I a butimwaia."

N aron te kurubu, kain ana kiraati a anganna te nakonnano ibukin aia kaangaanga aika onoti ake a kaotii. Uoman mai buakoia kairake iai nakobuakan aia kakauongo. Tabeman kaain te kiraati ake a mwaing nako Tiaban man aba tabeua a tii taetae n

Imatang. E maaka naba kaokoron te ririki imarenana ma kaain ana kiraati.

Ngkanne, n aia boowi ni kauntira taan reirei, e kunea te kaeka Titita Soejima. "Ti maroroakina taekan tangiraia kaain te kiraati, n atai araia, n tataro ibukin temanna ma temanna, ao n angareirei—ni kairaki iroun te Tamnei—ni kaineti ma *aia* kainnano," e kamataata, "ngaia are anne te bwai are I moanna ni karaoia." Iai riki naba te bwai ae karaoia are e reiakinna n te kauntira: "I kamanenai taeka are a na kaota au tangira."

Mwiina? "E bitaki nanou. I moanna n namakina te tangira ibukiia au ataei. I tabe ma naake a aki roko ao n tataro naba ibukiia. N te tai are e bane iai te reirei teuana, I moana au katauraoi ibukin are teuana, bwa e na reke au tai n iangoi rakan taai n angareirei. I kaonaki ma te kimwareire."

Te Boua

Te Ooti

Te Kainiwai

Kaeka aika Onoti

Brad Wilson, te beretitenti n te Reirei n Tabati i Minnesota, USA, e kakoaua raoi bwa taan reirei n te boowi ni kauntira ibukiia taan reirei a na aki nako nikarokoa are a maroroakinna bwa a na kanga ni bitaki ibukin te bwai are a tia n reiakinna.

“Ti ira te kainibaire are e katauraoaki n *Te Angareirei n Ana Kawai te Tia Kamaiu*,” e taku te Tari Wilson. “Ti maroroakin aia taneiai taan reirei, imwiina ti maroroakina teuana atuun te reirei are e a tia n iangoaki. N aron te tia ibuobuoki, I tabeki taian titiraki ao ni kakimototoi taian iango. Imwiina ti kamwakuri baike a baireaki. Ti bwenuauairia inanon kurubu aika

uarereke ao ni maroro, ‘Tera ae N na karaoia ae kaokoro ibukin ara boowi n te bong aei?’”

Ron Goodson, te intiturakita n te kooram n riikan n te uoote naba anne, e taku bwa e kukurei n nooria bwa e kanga te Tari Wilson “ni kaira” te kau-ntira. “Ti maroroakinna bwa e kanga aron te Tia Kamaiu n angareirei,” e taku. “Ngkanne ngkai ko namakina te Tamnei, n am iango, ‘Aei te bwai ae I riai ni karaoia ma au kiraati.’ N iangoa taekan te Tia Kamaiu ni bita am kawai. E taraa ni karoko are I riai ni katauraoia n au reirei,’ ao angiina riki taekan, ‘Tera ae a kainnanoia ni karaoia riikan aikai ao N na kanga ni buokiia n anganiia anne?””

E uringa are e koroia inanon ana tienoro, “I kaea te boowi ni kauntira ibukiia taan reirei n te bong aei, ao aei te bwai ae I kainnanoia ni karaoia.” Ni koauana, e onrake ana tieno ibukin rongorongo n aron akanne. E moantaai ni katauraoi: “Moantai waakinna ao ko na karekei wirikiriki ni bwani-nin te wiiki.” E titirakinia riikan tera ae e riki inanon maiuia: “I a korakora riki ni buokiia ngke I a kinaiia raoi.” Ao e kaoiia riikan bwa a na ibuobuoki n reirei: “Ngke a karaoia, a reiakina riki ae e tamaraoa.”³

I Teimatoa n Anene

“N ara kauntira, ti maroroakinna bwa e kanga te anene ni kona ni kaoa

RONGORONGO TABEAU

N reiakina riki taekan te boowi ni kauntira ibukiia taan reirei ao te *Anga reirei n ana Kawai te Tia Kamaiu*, nakon teaching.ids.org.

BITAKI NAKON BOOWI N TE TABATI N 2018

te Tamnei,” e taku Jocelyn Herrington, te tia reirei n te Moanrinan n te uoote ae ti te arona ae Minnesota. “Imwiina, I reireiniia kaain te Tianbiim. I taku, N na anene ngkana a karani aia tamnei, ao e na bae n nakoraoi.” I moanna n anene, ao a toki ao n ongora. Ngaia are I teimatoa n anene. E uota te Tamnei, ao ngke I a tia, a rau, n tataningaai bwa N na taetae. Ti a tia ni maroroakina naba anne [n te kauntira], ni kaota am koaua ngke e reke taina. Ngaia are I kaota au koaua n taeka ake a na ota iai.”

E taku Titita Herrington bwa e kakaitau ibukin kairia taan reirei n te Moanrinan n te boowi ni kauntira. “Ti maroroakina taekan reireiakiia ikawai,” e taku, “ma ngkanne te Tari Wilson e na taku, ‘E kanga taekan reireinakiia kairake? E kanga taekan reireinakiia ataei?’ E kauringiira bwa rinanin ririki aika kakaokoro akana ikanne.”

Man te Kauntira nakon te Kauntira

Adam Martin, te beretitenti n te Reirei n Tabati i Calgary, Alberta, Canada, e taku bwa e kakaitau n taian iango man te kauntira ni uoote. “Te Beretitenti n te Bootaki n Aine ke te beretitenti n te kooram n unimwaane a na kangi, ‘Ti tangiriia taan reirei bwa a mwannanoa riki aei,’ ngaia are ti a maroroakinna n te [boowi] ni kau-ntira ibukiia taan reirei,” e taku.

Ngke e moan waakinaki boowi ni kauntira ibukiia taan reirei, aki koaua raoi taan reirei bwa tera ae a kantani-ngaia, ngaia are e kamwaiti riki kakao aika onoti ao ni kabwarabwarai bwaai n reirei ibukin kataneiai ake a tauraoi n teaching.lds.org. “Ngkai boowi ni kauntira ibukiia taan reirei a karoaiki ni katoa tai,” e taku. “A ataia bwa bon te tabo ni maroroakin baika a riki.”

Teuana te boowi ae nako e katurua taraan iriran te Tamnei. “Ti maroroakin taekan te katauraoi raoi ma n aki

Ni moanaki inanon Tianuare, a kaoti bitaki ni boowi ibukiia Nakoonibonga n te Merekiteraka ao te Bootaki n Aine. Bitaki aikai a kateaki iaon a reiakin kaain te aro inanon boowi ni kauntira ibukiia taan reirei. Te kabwarabwara ibukin taian bitaki, ni kairaki ma bwaai n reirei ibukin reirei aika boou, a na katauraoaki—ni moanaki n te namwakaina ae e na roko—ni boretiakin te maungatabu ao taian maekatiin, iaon te Gospel Library app, iaon te LDS.org.

ni kaekaan te namakin are e namakinna n te kauntira n tia reirei, ngke e kaungaiia 8 kaain ana kiraati aika Teimatoa bwa a na tataro ibukin temanna ma temanna. Anne e nakoraoi, ma e na bae n aki mwakuri raoi n te anga naba anne ibukiia kaain te kiraati ake a ikawai. “Te tataro ibukiia kaain te kiraati ae mwaiti kaaina n Tuan te Euangkerio e na bae ni korakora mwiina,” e taku. “N te tekeraoi, a taku taan reirei akanne, ‘N ami iango ti na kanga ni karokoira n anne ibukin ara kiraati?’ Ao ti bane ni kakaei kaeka ni kabane.

“Te bwai ae I kakaitau iai ibukin boowi ni kauntira ibukiia taan reirei, “bwa a anganiira ara tai n iangoa aron ae ti karaoia ao te bwai ae ti karaoia. E ibuobuoki karekean te boutoka ao taian kaeka, n namakinna bwa kam bane ni mwakur nakon te kouru ae ti te arona. I tangiri naba kawai n iango aika kakaokoro ake a anga aomata aika mwaiti n tibwatibwain tain te boowi. E buokai n iangoi bwaai ake I aki kona raoi n iangoi i bon irou.

Ngkai ti kaai ni waaki ao n tibwatibwa inanon boowi ni kauntira ibukiia taan reirei, ara atatai ibukin te erebwanti are e aranaki “angareirei n te euangkerio” e moanna n ota riki. N aron te Tari Sitole i Amerika, angii kaain te aro ni kabuta te Ekaretia a kunea bwa ara konabwai n angareirei n ana kawai te Uea e nakoraoi, e aki tii bita te kawai are ti angareirei iai ma te kawai naba are ti reiakinna. ■

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa Aeniboki 2: Babairean aron Kairan te Ekaretia (2010), 12.2.2.
2. The parable is included in Dieter F. Uchtdorf, “What Is Truth?” (Church Educational System devotional for young adults, Tianuare 13, 2013), broadcasts.lds.org; and Dieter F. Uchtdorf, “What Is the Truth?” *Friend*, Maati 2017, 2.
3. Ibukin iango riki tabeua, taraa Brian K. Ashton, “Helping Youth Teach,” *Liahona*, Aokati 2016, 24–25.

raraomaeakin bwaai n reirei ni kabane,” e taku. “E taku temanna te aine e aki toki n namakinna bwa e kainna-noia ni maroroakin bwaai ni kabane ake inanon kainibaire n ana reirei. Ko kona n nooria bwa e a moanna n ataia bwa e aki riai bwa e na reirei bwaai ni kabane ngkana ti maroroakina taekan iriirakin te kairi ngkai ko kaira te reirei.

Kakaean te Kaeka ni Kabane

Tatabeua aron te angareirei e kairaki ma oin reken taina, kaangaanga, ao kakabwai aika a kona n reke. Anne bukina ngkai kauntira a nakoraoi, ibukina bwa a kariaia taan reirei, ma ana ibuobuoki te Tamnei, n ukouora ao ni kakaei kaekaan *aia* kaangaanga aika onoti.

Geoffrey Reid, te beretitenti n te Reirei n Tabati i Arizona, USA, e taku bwa boowi ni kauntira ibukiia taan reirei a mwakuri raoi ngkana taan reirei a ota n oin te kantaninga are a na reirei: “Ngkanne a noori bwa a kona n ibuobuoki imarenaia.”

Te titeiki, e taku, e buokakiia taan reirei ni bita te iango are a iangoia man, “E nakoraoi ae I karaoia?” n iangoa, “E kanga aron karekean te rongorongo?”

Marisa Canova, te tia reirei n te Moanrinan n te titeiki, e taku bwa

***"A mwaiti [tamnei] aika a ingainga n taningaia
raoraoia ake a bon maiu bwa a na tei ibukiia inanon
te tembora," tibun tamau e taekinna ngke e kaoti
nakon tibuu A. C. Nelson.***

Iroun Beretitenti
Russell M. Nelson

Beretitenti n te
Kooram n Abotoro n
te Tengaun ma Uoman
Ao ioun Wendy W.
Nelson

Kauka Karawa

RINANON KARAOAN MWAKURI N TE
TEMBORA AO N RONGORONGON TE UTU

*Ni karaaoan aia angareirei n te 2017 RootsTech,
Beretitenti Russell M. Nelson ma kainabana, Wendy,
e kaoiia aika Itiaki bwa a na tataro mwaaka n iangoia
bwa te anganano raa ae a kona ni karaoria bwa
a aonga ni karaoi riki aika a mwaiti n te tembora
ao te mwakuri n rongorongan te utu.*

Beretitenti Nelson: Ngke e kairake tibuu te unimwaane ae A. C. Nelson bwa te karo ao te kainnaba, ai tibwa 27 ana ririki, e mate tamana. Tao bon teniuia te namwakaina imwiina, tamana are e dia ni mate, are tibuu, e roko ni kawaria. Te bong are e roko iai bon tairikin Eberi 6, 1891. Tibu Nelson e rang kukurei n rokon tamana anne n te aro are e a koreia inanon ana tienero ibukiia ana utu ao raoraona.

“I mena n au kainiwene ngke e rin Tamau n te ruu,” e koroboki Tibu Nelson. “E roko ao e tekateka n iteran au kainiwene. E taku, ‘Eng, natiu, ngkai iai tabeua au miniti, I karekea te kariaiakaki n roko n nooriko. I rang marurung, natiu, ao e rang mwaiti te bwai ae I karaoria man te tai are ngke I mate iai.’”

Ngke e titirakinna Tibuu Nelson bwa tera ae e a bon kakaraoia, e kae-ka tamana n taekinna bwa e rang n tabetabe n reirei ana euangkerio Iesu Kristo n te aonaaba n tamnei.

“Ko aki kona n iangoia, natiu, bwa mwaitira tamnei aika a mena n te aonaaba n tamnei ake a tuai ni karekea te euangkerio,” e taku. “Ma a mwai-ti aika a karekea, ao e rang korakora te mwakuri ae e a dia ni karaoaki. A mwaiti aika a ingainga n taratara nakoia raraoria aika a bon maiu bwa a na buokiia n te tembora.”

Tibu Nelson e tuanga tamana, “Ti kan nakon te tembora bwa tina kabae-aki ma ngkoe, Tamau, ni waekoa n reken ara tai.”

A. C. Nelson, tibun Beretitenti
Russell M. Nelson.

E kaeka taman tibuu: "Anne, natiu, bon mwakoron naba bukin rokou n nooriko. Ti na bon katea ara utu ao ni maiu ni karokoa akea tokina."

Imwiin Tibu Nelson e titiraki, "Tamau, e koaua te euangkerio ae reirei iai te Ekaretia aei?"

Tamana e kotea tamnein te Moan Beretitentii ae tine iaon te oo n te ruu ni matu.

"Natiu, bon aron koauan ae ko noora te tamnei arei, ai aron naba koauan te euangkerio. Ana euangkerio Iesu Kristo iai inanova te mwaaka ni kamaiuia mwane ao aine ake a ongotaeka nako iai, ao akea riki te kawai ae a na kona ni karekea te kamaiuaki n abanuean te Atua. Natiu, teimatoa n tainako n te euangkerio. Bwaina te nanorinano, tatato, ongotaeka nakon te nakoanibonga, kokoaua, kakao-nimaki nakon berita aika a tabu ake ko a tia ni karaoi ma te Atua. Ko na tai karaoi bwaai ake e aki kukurei iai te Atua. O, bon te kakabwaia te euangkerio. Natiu, ko na riki bwa te ataenimwane ae ko raoiroi."

Titita Nelson: I rang tangirii taian B akanne. "Bwaina te nanorinano, bwaina te tatataro, bwaina te ongotaeka nakon te nakoanibonga, bwaina te kokoaua, bwaina te kakao-nimaki nakon berita aika a tabu ake ko a tia ni karaoi ma te Atua. . . . Ko na riki bwa te ataenimwane ae ko raoiroi

Onoua taian B aika a uotaki nakoim iroun taman tibum are e a tia ni mate. Bon titebo are e taekinna ma are iroun Bereitenti Gordon B. Hinckley (1910–2008) ma ana B ake onoua.¹

Beretitenti Nelson: Bon aekakina raoi, ke tiaki? E bon rangi ni kakaawaki irou bwa tibuu te unimwane e na kona ni katukui rekooti aikai ibukira. Ti ongora bwa e bane ni kabaeaki ma natina n tokin te tai. Ngaia are e kakoroaki raoi bukin te kantninga are e roko ibukina.

Tamnein Eria

Beretitenti Nelson: Te ara ae moan te kakaawaki ni koroboki aika a tabu e kabwarabwara bukina ngkai e rang kakaawaki te utu. Te ara anne bon Eria. ER-I-A n te Taetae n Ebera nanona "Iehova ae Atua."² Iangoa aron anne! Are e toka iaon aran Eria bon taetae n Ebera n aran te Tama ao te Nati.

Titita Nelson: Eria bon te kabanea ni burabeti are e taua te mwaaka ni kabaebe n te Nakoanibonga ae te Merekiteraka imwain ana tai Iesu Kristo. Tibwangan Eria bwa e na rairi nanoia nati nakoia kaaro, ao nanoia kaaro nakoia naati, bwa a onga ni kabaeaki, ke ngkana aki ao "te aonaaba ae bwanin e na *kamaunaaki* n rokona" (Joseph Smith—History 1:39; e kairaki ma katuruturuana). Anne bon te taetae ae korakora.

Beretitenti Nelson: I tangiria n iangoa tamnein Eria bwa "e kaota te Tamnei ae Raoiroi ni kaota koauan te utu i karawa."³ Ni kaineti ma ana Rikitionari te Baibara,

"Mwaakan Eria bon te mwaaka ni kabaebae n te nakoanibonga are bwaai ake a kabaraaki iaon te aba a na kabaraaki naba i karawa." ("Eria").

Titita Nelson: Ngaia are ngkana ti taekinna bwa tamnein Eria e mwamwakuri irouia aomata ni kaungaia ni ukeukeriai aia koraki ake a tia ni mate, ti taekinna raoi bwa te Tamnei ae Raioiroi e wirikiriki nakoira bwa ti na karaoi bwaai akanne bwa aonga ara utu ni kabaeki n akea tokina.

Beretitenti Nelson: E kamimi rairakin nanoia naati nakoia kaaro man karakinan rongorongan te utu ae kakaawaki ni kawai ake a kakai reke ao n ururingaki. Tao karekean rongorongan te utu, karaki, tamnei, ao kanuringa n taainako n noorakina i matara e kona ni kakorakorai ara koaua (taraa Motiae 1:5). Ngkai ti katekei iaon ara oo, ara taibora, ara kaombiuta, ara iPads, ao ni bon iaon ara tareboon, tao ti na kona riki ni karaoi rinerine aika tamaroa ao ni kaniira riki nakon te Uea ao nakoia ara utu.

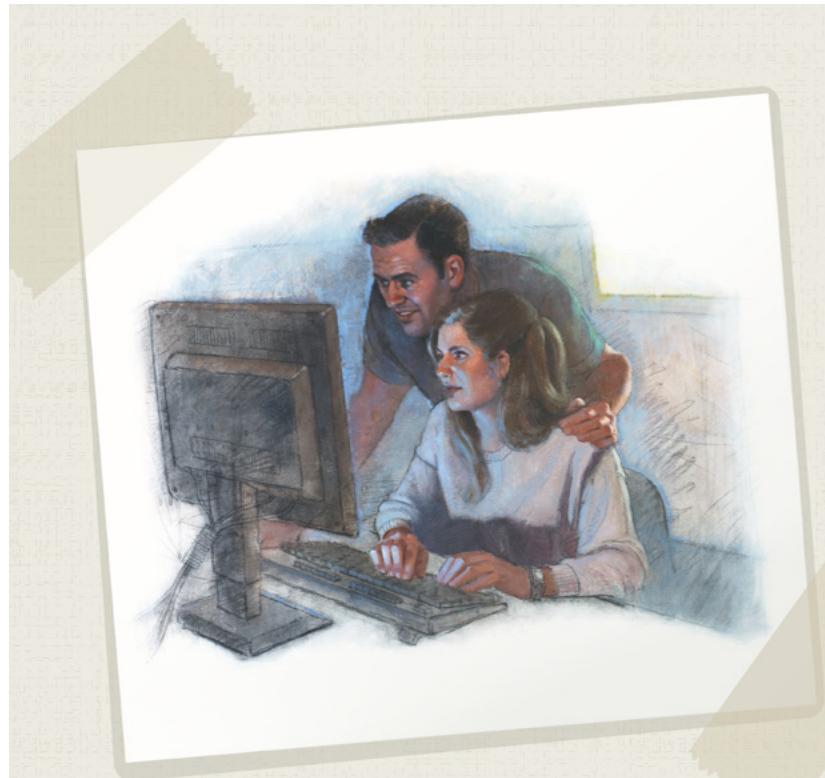
Ngkana ti katikua n arona anne, ngkanne, ti bon tuai ni karaoa ae tau. Ngkai ti kaina te Ekaretia, nanora ni mwakuria rongorongan te utu e a tia ni kaungaaki man ana kaetieti te Uea bwa ara bakatibu a bon aki kona ni kakororaoaki ngkana akea ngaira (taraa D&C 128:15). Are nanona bwa ti na kabaeki n te otenanti ae tabu ni kabaebae n ikotaki n te tembora. Ti na riki bwa te reitaki ae matoatoa n te tiein mairovia ara bakatibu nakoia ara kariki ake imwiira. Inanon bobotakin ara karaki ao tamnei e na riki bwa te tia—ngkana ti ataia bwa antai ara bakatibu akanne ao n atai kamimiin rongorongoia,

ma ti katikui n te itera are teuana n aki karaoi otenanti ibukiia—te maenako anne e na bon aki ibuobuoki nakoia ara bakatibu ake a teimatoa ni kabaeki n te o ni kaikain n tamnei.

Titita Nelson: Kawakinan rongorongoia ara ikawai e rang kakaawaki, ma e na bon aki bobuka kaitiaan mwakuri n te otenanti ibukiia ara bakatibu. Ti riai ni karekea tain aia otenanti ara bakatibu-rongorongoia aika a tau.

Beretitenti Nelson: Ao anne nanon te tai n anganano are ti tataneiai ni kabanea iaon waaki ni kakukurei ake tabeua. Ti riai ni kabanea riki te tai ae mwaiti n te tembora ni karaoan kakaei n rongorongan te utu, are e raonaki n te intekiting.

Titita Nelson: Anganano a uoti kakabwaia mai karawa.⁴ I a tia ni kakabwaiaki ni karekeia au bakatibu aika a mwaiti ake I namakinia bwa a bon tauraoi ni karaoi aia berita ma te Atua ao ni karekea aia otenanti ae kakaawaki ibukiia.

Imwiin te tai, I ataia bwa ngkana I mwakuri iaon te karikirake ae bubura ao e aki tau au tai, korakorau, ao au iango, ngkana tao I karaoa te anganano n te tai ni kakaei otenanti-rongorongo aika a tau ibukiia tabeman au ikawai ke n nakon te tembora n tei ibukiia, karawa e uki ao te korakora ao iango a waaki n raanga. Ma e reke au tai ni katiai tabeu iaon taina. E bon rang ni kaanganga, ma e na bon riki ni katoa tai. Mwakuri n te Tembora ao rongorongan te utu e uota te kakukurei nakoiu are bon tiaki kakukurein te aonaaba aei.

Rongorongan te Utu ao te Mwakuri ni Mitinare

Beretitenti Nelson: Ngke arona bwa I mitinare n te bong aei, raoraou aika uoman n te uoote ke te mwaanga are I beku iai bon te tia kairiiri n te mition n te uoote ao te kantiaotante n te tembora ibukin te uoote ao n rongorongan te utu.

Aomata iai nanoia ni kan kinaia aia bakatibu ake a bungiaki inanona. Anne aia tai ae a mwaatai iai ara mitinare. Ngkai a reiakinna n tangiriia aomata mitinare ake a reireiniia, n taainako a na bon titirakinia ibukiin aia utu. “A maiu am karo? A maiu tibum? Ko ataia tibum n te kaaua n atu?” E na marau ni waaki nako te maroro ngkai naake a katikaki nanoia n taetae ma mitinare a kaoaki bwa a na taetae ibukiia aomata aika a tangiriia.

N te tai anne e na nakoraoi ibukiia mitinare, n ikitaki ma kain te aro ake mitinare, n titiraki, “Iai ae ko kina irouia tibutorum? Ko atai araia?” Mwaitiia taan kakae a na bon aki atai araia aia ikawai ake n te kawaniua n atu.

Ngkanne mitinare a kona ni kaunga te iango aei: “Iai raoraou n te ekaretia ae e kona n ibuobuoki. Ngkana ko kona ni karekei araia tabeman ke tao bon ni kabane araia am bakatibu, e na rang manena uoua te aoa man ama tai ni kakaia bwa antai am ikawai akanne.” Raoraou are n te ekaretia, bon te kantiaotante n te tembora ibukin te uoote ao ibukin rongorongan te utu.

Titita Nelson: I taku bwa a na rang mweengaraoi mitinare n ataia bwa tiaki tii ngaiia ngkana a kakaia ao n reireiniia naake a kan butimwaea koauan ana euangkerio Iesu Kristo are e a tia ni manga kaokaki. Beretitenti George Q. Cannon (1827–1901), are e beku bwa te kauntira irouia aman Beretitenti n te Ekaretia, e reirei bwa ni boong aika kaitira, a kaainna ibukina bwa aia bakatibu a tia n tatataro

ibukin temanna aia kariki bwa e na kaina te Ekaretia bwa aonga ngaiia a kona ni karekeia te otenanti ae tau n tei ibukiia.⁵

Te Karietataaki Ana: Bwai te Utu

Beretitenti Nelson: Te karietataaki bon ana bwai te utu. Tii rinanon te otenanti ni kamaiu n ana euangkerio Iesu Kristo a kona utu ni karietataaki. Nakon te tia are ti uaiakinna bwa ti na kukurei n utu—entau, kabaeaki, ao ni katauraoi ibukin te maiu ae akea tokina ni maeka ma te Atua.

Titita Nelson: Ni katoai kiraati n te Ekaretia ake ti irii, ni katoatai are ti beku, ni katoai berita ake ti karaoi ma te Atua, ni katoai otenanti n te nakoanibonga ake ti karekei, ni bwaai ni kabane ake ti karaoi n te Ekaretia e kairira nakon te tembora ae mimitong, ana auti te Uea. E rang mwaiti te mwaaka are e tauraoi ibukiia taanga ao natia rinanon otenanti ni kabaebae ngkana a kawakin aia berita.

Beretitenti Nelson: Ni katoabong ti rinea te tabo are ti tangiria ni maiu iai n aki toki man arora n iango, n namakin, n taetae, ao ni mwakuri. Tamara are i Karawa e a tia ni katanoata bwa Ana mwakuri ao Mimitongina bwa e na uota te aki mamate ao te maiu ae akea tokina nakoia Natina (taraa Moses 1:39). Ma E *tangiri* ira bwa ti na rinea n oki nakoIna. E na bon aki kairoroir a n te aro teuana. Mwaitin are ti kawakinia iai ara berita e kaotia nakoIna mwaitin are ti tangiria ni kan oki ni maeka ma Ngaia. Ni katoabong e uotiira ni kaniira nakoina ke raroara man mimitongira nakon te maiu are akea tokina. Ti riai ni kawakin ara berita n tatabemaniira, rairannano ni katoabong,

ao n ukoukoria n riki n ai aron ara Tia Kamaiu. Ngkanne ao n ti ngaia a kona utu ni ikotaki n aki toki.

Titita Nelson: Bon au koaua bwa tamaroara aron maium n te tai aei, ke tao kabwarananora ao te uruaki n nano are e kona n reke, irekereke-mi n te tembora ao te mwakuri n rongorongan te utu e na bon katamaroa. Tera ae ko kainnanoia ni maium n te tai aei? Te tangira ae mwaiti riki? Te kukurei ae mwaiti riki? Te konabwai ae mwaiti riki? Te rau ae mwaiti riki? Taai aika ururingaki ae mwaiti riki? Bitakin te namakin ae mwaiti riki? Te kakukurei ae mwaiti riki? Kaeka aika a mwaiti riki nakon titiraki aika a titiku inanom? Te reitaki n nano nakoia tabeman ae mwaiti riki? Te atatai riki ni bwaai ake ko wareki ni koroboki aika a tabu ae mwaiti riki? Te konabwai n tangira ao ni kabwarabure ae mwaiti riki? Te konabwai n tataro ma te mwaaka ae mwaiti riki? Te ungannano ao te kakauiango n am mwakuri ao karikirake riki tabeua ae mwaiti riki? Te tai ibukin bwaai aika kakaawaki riki ae mwaiti riki?

I kaungai ngkami bwa kam na anganano n ami tai nakon te Uea man karakaan riki ami tai are kam kabanea ni karaon te mwakuri n te tembora ao n rongorongan te utu, ao imwiina noora te bwai ae e na riki. Bon au koaua bwa ngkana ti kaotia nakon te Uea bwa ti taua ma nanora ni buokia ara bakatibu, e na uki karawa ao ti na karekei ni kabane baike ti kainnanoi.

Beretidenti Nelson: Ti kona ni kaungaaki ni bongi nako ibukin te tembora ao rongorongan te utu are a tia n rinanova tabeman. Ma ti riai ni karaoa te bwai teuana bwa ti na rinanon te kukurei anne i bon iroura. I kan kanakoa te kakaewenako nakoira n tatabemaniira bwa e aonga n reitinako te namakin ibukin te mwakuri aei ao ni karakaaki riki. I kaoi ngkami bwa kam na tataro mwaaka n iangoa te aekaki n anganano—are kam nano riki iai n ami tai

n anganano—are kam kona ni karaopia bwa kam aonga ni karaoi mwakuri n te tembora ao rongoronga ami utu ae mwaiti riki n te ririki aei.

Ti kabaeki n ana mwakuri te Atua are Moan te Mwaaka. E maiu. Iesu bon te Kristo. Aio Ana Ekaretia. Boni ngaira Natina. E kona n onimakiniira. ■

Man te kaongora are e karaoaki n te RootsTech 2017

Maungatapu ibukin Rongorongan te Utu i Salt Lake City, Utah, USA, ni Beberuare 11, 2017. Ni mataku n te rawerawe iaon te kaongora n te English, Portuguese, ke Spanish, nakon lds.org/go/1017Nelson.

BWAII AIKA A NA TARAARI

1. Gordon B. Hinckley, “Ana Taeka n Reirei te Burabeti nakoia te Rororrikirake,” *Riaona*, Eberi 2001, 30–41.
2. Rikitinare n te Baibara, “Eria.”
3. Russell M. Nelson, “A New Harvest Time,” *Ensign*, Meei 1998, 34.
4. Taraa “Neboa Teuare,” *Kuuna n taromauri*, nambwa 27.
5. Taraa *Gospel Truth: Discourses and Writings of President George Q. Cannon*, comp. Jerreld L. Newquist, 2 vols. (1974), 2:88–89.

ATAIA IMWAIN NAKOM:

Bwabetito n te Tembora

Ko aki riai n tataninga. Ni kabane kain te aro, n reitaki ma kairake ao kain te aro ake a boou, a kona ni beku inanon te tembora ngkai.

Iroun Heather J. Johnson

Ana Maekatin te Ekaretia

“Ti a bane riki n nanako-n te tembora ao n riki bwa aomata-aika tatangira te tembora ni koaua,” e taku President Howard W. Hunter (1907–95). “Ti riai ni kabaitia rorokora n te tembora . . . i bon iroura n angaraoina. Ti riai n aki tii nako ibukiia ara utu ake a tia ni mate ma ti na karekea naba i bon

iroquia kakabwaia man te taromauri n te tembora, ni karekea te taneiai ae tabu ao te kamanoaki man kari-nean ao katabuan oona akekei” (“A Temple-Motivated People,” *Ensign*, Beberuare 1995, 5).

Te reirei aei e bane ni kaineti nakoia kain te aro n ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia aika Itiaki ni Boong aika Kaitira—e ngae ngke ko a tibwa bon bwabetitoaki bwa kain te aro. N

aron ae ko a tau, ake a tain te tataninga imwain are ko kona n nakon te tembora. N te tai naba are ko a tia ni bwabetitoaki iai ao ni kamatoaki, ko kona ni karekea te rekomenta nakon te tembora ae tianaki taina.

Te rekomenta aio e anganiko te kariaia n rin n te tembora ni karaoi bwabetito n onomwi ao ni kamatoaki ibukiia bakatibu ake a tia ni mate. N aron ae ko mwakuri ao n nebonebo inanon te tembora, ko kona ni kakorakora am kakoaua n te euangkerio.

Ni moan rokona inanon te tembora, Natalia Lorena Figueroa mai Argentina e taku, “Inanon te tabo ni bwabetito n te tembora, I matakaukina mwaneu ae kain te aro ni bwabetitoaki ibukin tibu te unimwaane ao naan ai tamau. I a manga bwabetitoaki ibukin tibu te unaine ao naan ai tinau. Te kimwarerei ae I namakinna e kamiimi.

Raanimate a bwaro mai matau, ao I namakina te bue i babaau are I tuai kakarekea mai mwaina. Kakabwaia n ai aron aikai a tataninga ake a tau ibukin kabonganaan te tembora rekomenta ae tianaki taina. ■

TITIRAKI TAEKANA N TAAINAKO

N na kanga ni karekea te rekomente ae tianaki taina?

- E riai ni koro am ririki 12 ke iao-na ao n riki bwa kain te Ekaretia ae tau. Mwaane a na karekea te Nakoanibonga ae te Aaron, are e kona ni karekeaki imwin te wiiki ni bwabetitoaki.
- Ni karekean te rekomente, am bitio-bi ke beretitenti n te mwaanga a na itawiu ma ngkoe. Te intawiu bon ti te arona ma are ko karaoia imwain am bwabetito. Ko na maroroakina am koaua n te euangkerio ao kawaninan tuua.
- Te rekomente e bwainaki ibukin te ririki.

Tera tabeua man kakabwaia ake ko karekea man te rekomente ae tianaki-taina?

- Ko kona ni mwakuri ibukiia ami bakatibu ake a tia ni mate man karaoan te onomwi ni bwabetito ao mwakuri ni kamatoa ibukiia.
- Ko kona ni kauringa am bwabetito ao kamatoakim ao te berita ae tabu are ko a tia ni karaoia.
- E ngae ngkana ko aki kona n roroko n te tembora n taainako, ko kona ni uota am rekomente n aron te kauring ibukin te tembora n taainako ao am motinnano n tau n roroko.
- Maium n tau ni kabongana te rekomente ae tianaki taina e buokiko n tauraoi ni karekea oin am otenanti n te tembora ao te entaumente ao te kabaebae.

N na kanga ni bairea rokou n te tembora?

- Titirakina te tia kairiiri n te uuote ke te mwaanga, n aron te tia kairiiri n te uuote mition ke te beretitenti n te Bootaki n Aine, ibukin buokam ni bairea rokom n te tembora.
- Tain te bwabetito a katokaaki i aonrain temples.lds.org. Ko kona ni tareboonia te tembora ibukin karekean rongorongo.
- Ngkana ai tibwa am moan tai n roko, ko kona ni tareboonia te tembora ibukin am tai. N tearo aei e na reke aia tai ni katauraoii ni butimwaiko ao ni kabwarabwara bwa tera ae ko na karaoia inanon te tembora.

- Kunnikainiko n am kunnikai n taro-mauri nakon te tembora.
- Uotii oneam ae bwain aan am kunnikai ae mainaina. Tabeuia tembora a karekei onea ae bwain aan kunnikai, ma tabeuia a aki. Te tembora e na karekei tiamtiute ao taara aika mainaina.

Tera ae I riai ni kantaningaia ngkana I roko n te tembora ni karaoa te onomwi ni bwabetito ao te kamatoa?

- Ngkana ko roko n te tembora, ko na roko moa n te tetike ibukin te rekomente. Te tia mwakuri n tembora e na tuoam rekomente.
- Mwaane ao aine ngkanne a na nako n aia ruu n onoono ibukin oneakiia. Kabate a katauraoaki ibukin oneakim man am kunnikai nakon tiamtiute aika mainaina.
- Taan mwakuri n tembora a na kairiko nakon te tabo are ko na karaoa iai te onomwi ni bwabetito ao kamatoa.
- Te bwabetito ao te kamatoa are ko na karaoia bon tii te arona ma am bwabetito ao kamatoam, ma ko nang karaoa te mwakuri ibukin te aomata ae e a tia ni mate.
- Imwiin are ko a tia ni ira karaoan otenanti, ko na manga oki nakon te ruu n onoono ao n onoiko nakon oin am kunikai.
- Ko aki riai ni kanakoa nanom ibukin rokom n te tembora. Taan mwakuri n te tembora a tauraoi n taabo nako n rokom n te tembora. A na tauraoi ni buokiko.

Nikoan Kaiangatoa

inanon
Ami Mare

Mairoun Stanley Brent Scharman

Te Kauntira ae ritaea, Mwakuri
n Ibuobuoki ibukin te Utu n te LDS

Matt ao Margaret (a bitaki araia) a tiringa te terewition imwiin tokin te tetere n te maungata-bu ni kabuta. Te rongorongo a rangi n anainano, ao a rang kaonaki n te kukurei n nakoraoin te ang ni mweengaia n te wiikente anne.

Ake ariki ae aki kukurei nakon Matt ao Margaret ngke, e aki reke 24 te aoa imwiina, ao a kauntaeka iaon kawakinan ana booneti Matt are e reke n aki kantaningaaki n ana mwakuri ke a na kabooi kunnikai n reirei ibukiia natia ake a ikawai. Te kauntaeka e aki nikoaki, ao Matt ao Margaret a waaki ni karaoa aia mwakuri tabeua n te namakin ma te aki raunnano.

Ni kateimatoana, te mare ae kaku-kurei, taanga a riai n reiakinna aroia n nikoan kaiangatoa imarenaia n tatabemaniaa n namakina te oota ao karaoan babaire ake a na karekea iai te boraraoi.

Kauring n Tamnei ao Kairi

Booki aika tabu ao aia taeka burabeti a anga kauring aika a batia taekan te kakauntaeka. N te ka

E uoti kaka-bwaia aika kamiimi kaa-nngaanga aika nikoaki n otabwaniniaki n te tangira.

3 Nibwaai ti warekia, "Bwa ane iai irouna tamnein te kakauntaeka ao bon tiaki mai irou, ma bon ma irou te riaboro, are taman te kakauntaeka" (3 Nibwaai 11:29). Unimwaane M. Russell Ballard man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman e reirei bwa Tatan: "e mwakuri ni kanakoa te biti ni katabwena ni karika te aki nakoraoi imarenan te karo ao te tina. E anai nanoia ataei bwa a na aki ongotaeka nakoia aia karo. . . . Tatan e atai kawai aika a rang ni kai ekankoko ana mwakuri te Uea are e na kauarerekea nakoraoin te utu ao tabun te mweenga."¹

Kakaokoron te iango, katei, ke aroaro aika aki kona n totokoaki, ma iai tabeua bwai ni mwakuri ake a na buokiira n ataia bwa ti na kona n rinanona. Reirei ao kaetieti a reiakinaki n te taromauri n te Tabati ao booki ni kaongora n te Ekaretia e kona ni ibuobuoki ni karekean rongorongo n reirei mairouia taan reirei ke taan rabakau aika a kainnanoaki. Taanga a kona n reiakin kawai ni ibuobuoki ma kaiangatoa. Anainano e kona ni kairi nakon te bitaki n nano are e kamaraua nanoia taanga imarenaia mai inanoia.

Beretitenti Thomas S. Monson e kauring: "Tabeua man korakoran ara tai ni kaota ara tangira a na riki mai inanoaan oon mweengara. Te tangira e riai ni boboto ni maiun te utu, mani koauana n tabetai e bon aki. E na kona ni mwaiti te aki taotaonakinano, mwaiti te kauntaeka, mwaitin te un, mwaitin ranni mata."²

Ngkana e teimatoa n roko te kaangaanga ao ni karika te urubwai nakon maiun te utu, e na kona ni kakorakora te kaiangatoa, n ikotaki ma te maraki ae korakora, baba-kanikawai, naano ni kan tokanikai iaon temanna, ao te kainikatonga. Beretitenti Gordon B. Hinckley (1910–2008) e reirei, "I a kaman namakinna bwa kakukurein te mare bon te ingainga n tabeaianga ibukin raun ao mwe-raoin te buu. N anguin keiti te babakanikawai bon oin rikin te kauntaeka, raurenako, buuraure, ao uruaki n nano."³

Unimwaane Marvin J. Ashton (1915–94) n te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman e kaeka naba: "Ngkana temanna e iangoa te namakin ae buakaka ao te aki kakukurei e riki man te kakauntaeka, e na tamaroa n titiraki, 'Bukin tera I ira te kakauntaeka?' . . .

" . . . E kakawaki bwa ti na ataia bwa ti na rinea anuara. Oin te tabeka aei bon kabwarabwaraan te kaangaanga are a riki n taainako aika ana kaangaanga te kainikatonga."⁴

Man bwaai ake a kona n riki, ti riai n reiakin rabakau aika boou ni kamarauui nanora ngkana e kaoti te kaangaanga.

Bwaai aika a Karika te Kaiangatoa

A mwaiti aekan bwaai aika a kona ni karika te kaiangatoa, e moa man aroia aomata n inanonano nakon aroaroia n reitaki are a taneiai inanona. N reitaki ma babakanikawai aika taotira ao rawawata aika a bat, taanga a na kaaitarai tabeua kaiangatoa aika a riiriiki n ikotaki ma bwaai ake a kariki aikai:

Taanga aika boou a reiakina te bitaki nakon aron temanna ma temanna	Te kakaokoro ae ataaki imarenan te mwaane ao te aine	Te kakaiun are e reke man te korakai	Kakaokoron te iango iaon tobwakiia ataei ke tararuaan te mwane
Ataei n reiakin kabonganan aia rinerine	Kaokoron bwaai aika tatangiraki ao aika aki tatangiraki	Aroaro aika Ririao ibukin te korakai	Akean te atatai ke konabwai n nikoan kaiangatoa

Kauring ibukin te Un

Mwaitin maare ke kaiangatoa n te utu a ririki ibukin aki taobaraan te un Ngkana ti aki taratara raoi, ti konaa n iranako angin te un n iangoia bwa ti kanga ni kairua. Maanra n iangoan aei (namakinan are ti bon bure) maanin riki iangoan kaetana n ara iango. Te iango ae maan e konaa n totokoira man kakerikakan nanora, ao ngkana te kauatai n un e neborake imwain te moan are e nikoaki, rawawatan iango ao namakin ni kairoroi nanoia tabeman e konaa n ari n reita rebwetauan te un.

Ibukin te katooto, inanon tain te reirei, Marilyn e kabwarabwara bwa te un e karika te aki raunano ngke e a wene iaon te kainiwene imwiin te kauntaeka

imarenana ma kainabana. “I ataia bwa I bon eti,” e taku. “I ataia bwa e na kaura tauran ara ruu ni matu ao e kabwara ana bure, ma e bon aki. Aron iaiangoan taekana, e karokoa uniu riki. Ngke I moanna n ongo ringongona, I aki kona moana—I kibarake n ruo man te kainiwene ao ni manga takarua n taetae riki nakolina ao ngkanne I a ruorikaaki. Ko kakoaua bwa e bon aki kabwarabure? Ana taneiai Marilyn bon te katooto ae tamaroa n aki katabeko ma namakin aika a kaun.

Katei, riki n taai-aika kimototo, a kona n taraa ni matoa uruakakina. Ma taanga a kona n reiakin konabwai ni ibuo-buoki. Aikai bonganian tabeua mwakuri:

Waekoa n tirobaea am iango.

N ara katooto, Marilyn e na bon taekinna irouna, “E taraa n ae I eti, ma I a manga rang n ririao. Au reitaki ma kaainabau e kakaawaki riki nakoiu nakon te bwai are ti kauntaekaia.”

Kaota am iango ni kawai ae kakaongora.

Takaruuan am namakin e aki ibuobuoki nakoim “kanakoa mai iroum.”

Kakaotakin riki am iango inanon unim, kakorakoraan riki rikiraken am namakin.

Kakaea Katabetabeam.

Rineia ni iangoa taekan bwaai tabeua riki ke naako nakonako.

Ongora nakon katangitang aika rau

ke wareki reirei aika kaunganano.

Ibukiia tabeman, aio e ibuobuoki ni karikirakean kinaakim i bon iroum.

Manga moanna mai moana.

Waekoa kuneo man moan waakin te aki nakoraoi. Te kukune e kaotaki bwa te moan teniua nakon nimaua te miniti man te kakarabakau e kawenea aan te bwa are e na riki imwiina. Taekinna, “Aio e na nakobuaka karaoana. Ti a manga moanna mai moana.”

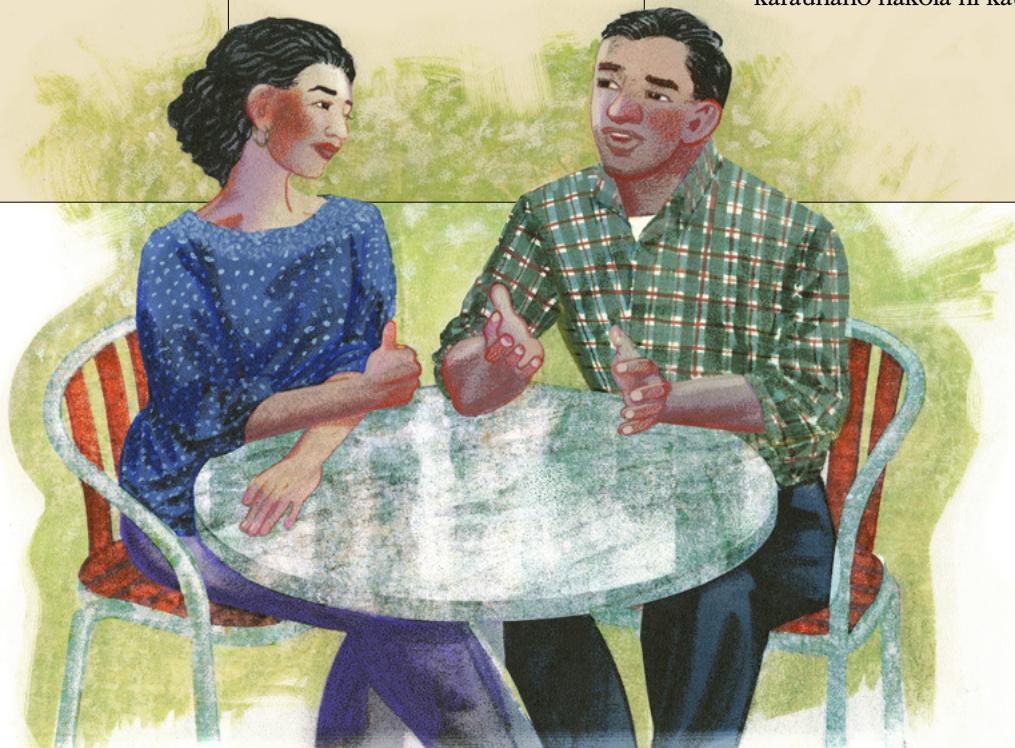

Kariaia unin am namakin bwa e na rau
imwain ae ko taobaraa am kaangaanga. Tataninga ni karokoa e na namakinan nanom bwa e a nakoraoi.

Mwaneka n Nikoan Kaiangatoa

Kakorakoraan te Mareana manuo te LDS Ibuobuoki Utu, e taekina tenua mwaneka ibukin nikoon kaiangatoa: (1) kaotan iango, (2) kunean te tabeaianga, ao (3) rinean te raunnano n tokin te kaai n iango⁵ Mwaneka aikai a boboto iaon te marooro ao tibwauuaan banna are a ibuobuoki n tae-kin bwaai ni kabane ake a irekereke ma tabeaianga ni kabane.

Taekinan lango	Kunean te Tabeaianga	Rinea te Raunnano n tokin te kaai n lango
Aomata nako a tibwauai iango n te koaua are aki-ekanako aron te aomata. N tabetai iangoan katamneian nikoon te kaangaanga n aron ae e mataata te aki boraraoi bon te bwai ae akea te oota iai. Te katooto, te buu aine are e iangoa kainabana bwa e bon ti iango ibukina ni kaumaki nakoina bwa e na iria nakon te batiketibooro n te kuarinan n reirei ngke e bon kona n iri ma ngaia nakon te tabo n amarake ibukin aia marooro ni katairiki ae e onoti, e mataata bwa e aki nano n te batiketibooro ma e na kaotia nakon te tia takakaro bwa e tuai man roko n ana Reirei n Tabati.	Taanga a kunea te tabeaianga n te karinan ae nano. Te kantaninga e boboto iaon te oota ao butimwaeana tabeaianga temanna ma temanna. N reita te katooto n te batiketibooro, te buu te aine, ngke e oota n ana tabeaianga kainabana ibukin teuare kain ana kiraati, tao e kakoaua bwa e karikirakea te anua are e na karimoa kakawakiia tabeman nakon ake aroia n te mare. N te keiti aei, maroro riki ake aki oota a riai ni karaoaki n te aro are kabwarabwaraan namakin a taekinaki n ae e nakoraoi ao kaaitara a karekea te kawai n reitaki raoi.	Te iango n taanga ibukin bwaai aika riai ao bairean te kaai n iango ni karika te raunnano. Te kantaninga iaona bwa tera ae a kona ni karaoia ngaia n tatabemaniia n taekin tabeaianga nakon are tera te bwai are e na kona ni karaoia buuia. N aron te marooro ni boraraoi e kona ni kataa aroarom ao am taotaonakinnano ma, itinanikun te tai, e kairi nakon te onimaki bwa iai te kamanoaki n taekinan te namakin ao koaua bwa e kainnanoia temanna ma temanna ni maroroakinna. Ara taanga a riai n boraraoi ni kabanea teuana tairikin te Kanimabong n ikotaki n te takakaro n te batiketibooro, teuana tairikin te Kanimabong n te aro are ti te buu mwaane e tii takakaro n ti ngaia, ao uoua tairikin te Kanimabong ni karaoi waaki ni kakukurei n taanga. E bon aki kakawaki bwa a kanga taanga n rinea ni kabanea tairikin te Kanimabong n aron tamaroan te babaire- are e karaoaki ni karaunano nakoia ni kauoman.

Mwiin Nikoakin Kaiangatoa

E uoti kakabwaia aika kamiiimi kaangaanga aika nikoaki n otabwani- niaki n te tangira. N reitaki ma aikai tararua; rikirakem iroum, are e kaira te rauraoi; karikirakea te onimaki; kanakoraoan te aroaro; ao kororaoim i bon iroum.

Ngkana a nakoraoi itaberara, a kona ni waakinaki katei aika boou n totokoi itaberaara. Mataroa ngkanne a kaukaki ibukiia buu n tae- kin tamaroan iango ao kaotan te boutoka. Titita Jean B. Bingham, te Beretitenti ni Kabuta n te Bootaki n Aine, e taku: "Taeka iai kamimiin mwaakaia, ni kaai ni kakukureia tabeman ao ni kabwarai nanoia tabe- man. Ti kona ni kabane n uringii taeka aika a kabwarai nanora ao taeka aika a tangira ake a kaungaira n ae korakora. Rinei n taekin tii taeka aika a raraoi—ao nakoia—tabeman e tabekiia ao e kakorakoraia ni buokiia n iriira ana kawai te Tia Kamaiu."⁶

Taanga ake a tia ni karaoa te rikirake ae reitinako n nikooan kaiangatoa a karekea te kaniwanga ae moan bwaan te tamaroa. Te buu mwaane are e a tia n rinanon te kaangaanga n te reitaki e taku, "E kaangaanga irou n tanrikaaki iaon are e a tia n riki ao ni kakoaua bwa e koaua. I kanga ni karaoa kateiu aei nakon buu? I kakaitau ibukin te Tamnei ni karekea ana taotaonakinnano buu are e a tia ni kaotia nakoiu."

Kainana

Te tokanikai man te kaiangatoa e tangira te mwakuri korakora ao rinanoana. Te bwai are ko taekinna ke ko karaoia e kona n moana tamaroan rakan te aro ni maroro inanon ami mare. Ko kona n taia uaan te Tamnei n aron are a taneiae irouiia Nibwaite: "Ao e a koro bukina bwa bon akea te itabaraaraa n te aba, ibukin tangiran te Atua are e bon mae- ka inanoia aomata.

"Ao akea te bakantang, waaki ni kauntaba, uruan te mweraoi . . . ; ao e koaua bwa bon akea riki te botanaomata n aroia ae a kukurei" (4 Nibwaai 1:15–16). ■

E maeka te tia korokaraki i Utah, USA.

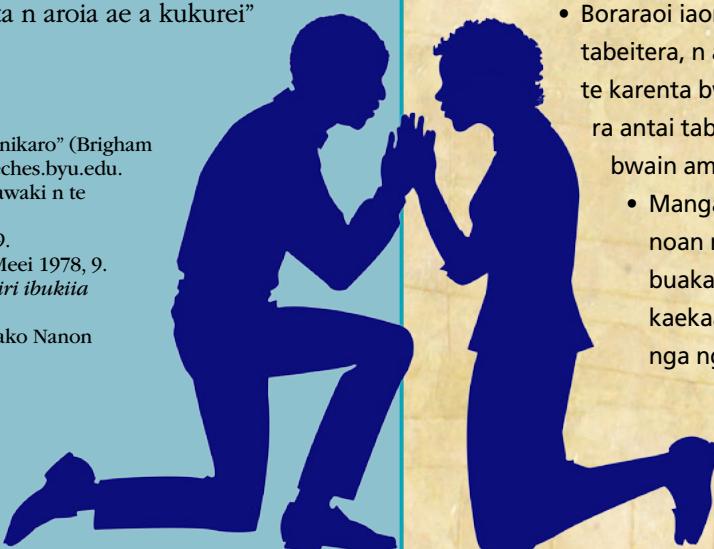
BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. M. Russell Ballard, "Te Katabeaki ae Tabu n te Nakoanikaro" (Brigham Young University taromauri, Aokati 19, 2003), 3 speeches.byu.edu.
2. Thomas S. Monson, "Te Tangira—te Kabanea ni Kakawaki n te Euangkerio," *Riaona*, Meei 2014, 92.
3. Gordon B. Hinckley, "Loyalty," *Riaona*, Meei 2003, 59.
4. Marvin J. Ashton, "Akeia Tain te Itabaraaraa," *Ensign*, Meei 1978, 9.
5. Taraa Kakorakoraan te Mare: Book ni ibuobuoki Kairi ibukiia Taanga (2006), 19–20.
6. Jean B. Bingham, "N na Uota Ootan te Euangkerio nako Nanon Mweengau," *Riaona*, Nobembwa 2016, 7.

Tuua ibukin Maroroakinan Kaangaanga

A koreaki inano tabeua iango are e na karikirakea te kantaninga bwa e na kanakoraoa katokan te kaiangatoa:

- Ukora ana buoka te tamnei.
- Bairea te tai ao te tabo ni maroro ngkana iai rongorongan te ka- ngaanga ae korakora.
- Ukora te atatai n oneamwiin te kauntaeka.
- Kariaia buum bwa e na taetae.
- Taetae n aamarau ao n akoi.
- Anaa te motirawa ngkana e kainnanoaki.
- Kabonganai taetae aika riai.
- Tiiku n te tabeka. Maroro tii iaon te bwai ae kainnanoaki.
- Tai kabongana te kaikoaki.
- Tai kataia n tabeka te buuraure ke te raure.
- Kakaei aanga aika ana ibuobuoki, n aron "N na moana te tataro n utu, ao ngkoe ko na karaoa te tataro n utu n te tairiki."
- Babaire iaon ae katauaki.
- Boraraoi iaon kauring n aki tabeitera, n aron "Ti na nora te karenta bwa e na tuangii- ra antai tabena kaitiakan bwain amwarake."
- Manga iangoa rina- noan raoiroina ao buakana ao rinanoa kaekaan te kaangaa- ngka e riai.

Kakaean te Buoka imwiin Maten Nancy

*Tera ae I kainnanoia ni karaopia bwa e aonga ni
kakorakoraki mwaakan ana kamaiu Iesu Kristo inanon maiu?*

Iroun Darren Wilcox

Ni Beberuare 2016, buu ae Nancy e mate imwiin 11 te ririki ni ikakorakora ma te kaentia ni mammana. Rawawatan korakoran te nanokawaki are I namakina ni moan te namwakaina are e mate iai e kaangaanga aron kabwarabwarakina nakon te aomata are e tuai n rinanon te aekaki ni bua aei. Te nanokawaki, te iango n rawawata, te kainnano ae korakora, te maraki—akea mai buakon taeka aikai ae tau ni kabwarabwara au namakin n te tai anne. E kaangaanga keiakinana.

Mwaakan ana Kamaiu te Tia Kamaiu

N te tai ae maan I mataata raoi bwa Iesu Kristo e ruo ni kamangoria iaan bwaai ni kabane (taraa D&C 88:6) bwa E aonga ni ko na “ni buokiia [anga te buoka ke ibuobuoki nakoia ana aomata ni kaineti ma mamaaraia” (Aramwa 7:12). Nanon aei bwa mwaakan ana Mwakuri ni Kamaiu te Tia Kamaiu e korakora riki nakon katauraoan te Mangauti ao ibukin te kabooaki man te bure. Rinanon te mwaaka aei, E kona naba ni kamaiuiria inanon ara tai ni korakai ao ni kainnanora. Inanon nanokawakiu, I waekoa —n raraoma—ni kataia n reiakinna tera ae I kainnanoia ni karaoia ni kakorakora aekakin mwaakan te Tia Kamaiu aei inanon maiu. Inanon wiiki I ukoukoribooki aika tabu ao aia taeka Mataniwi ni Kabuta n te Ekaretia. I kakoaua raoi bwa, rinanon te korakai ao te maraki n anga karea Ibuksina, te Tia Kamaiu e ataa te te maraki are I rinanova. Ma e kanga Ana atatai ni buokai? Ngkai e korakai n aei i bukiu, tera ae I kainnanoia ni karaoia ni karekea ana buoka are E ataia bwa rinanon korakaina e kanga ni katauraoia?

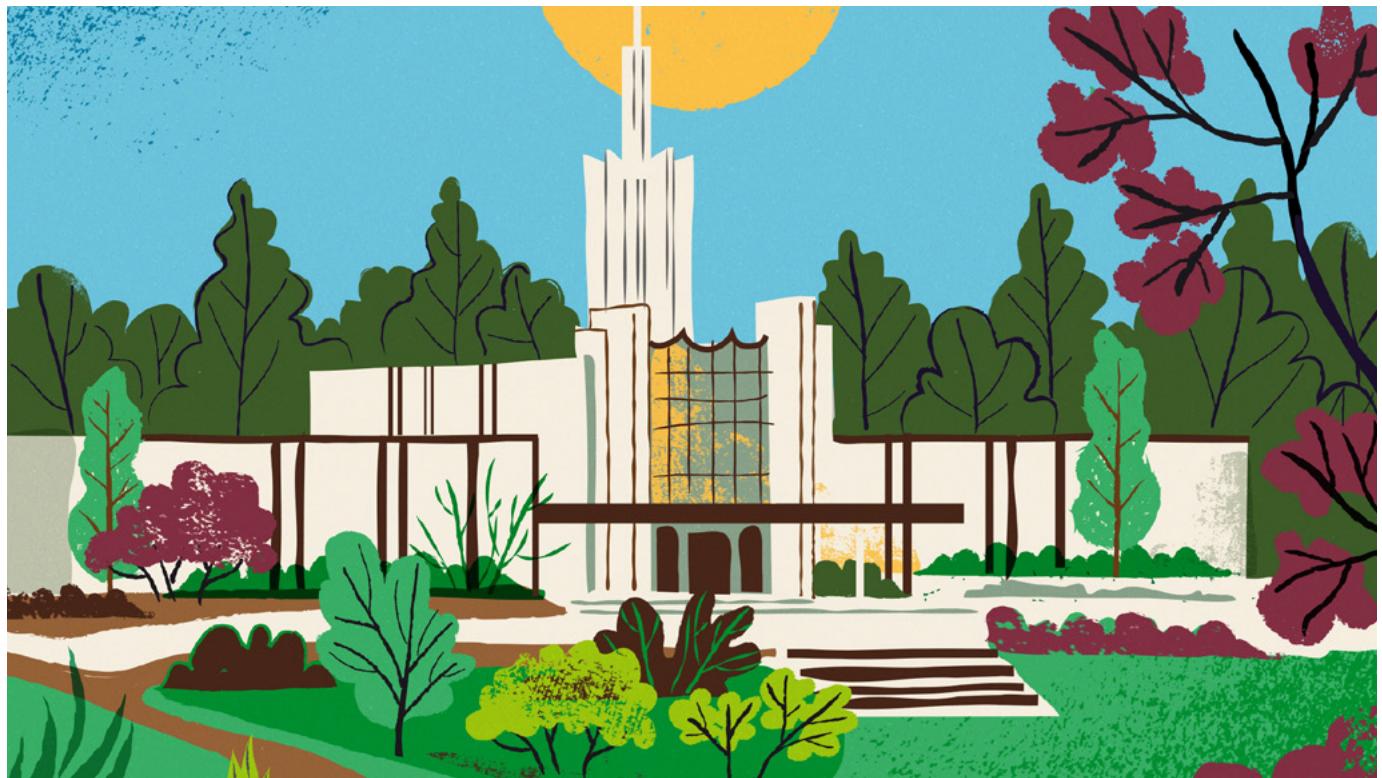
Imwiin te kakae ae bat, te kamatebwai, te tataro, ao te nebonebo n te tembora, I a moanna n oota. Te moan bwai, I moanna ni mataata riki n au taratara bwa te Uea e a kaman tia n ibuobuoki, karaunano, ao ni boutokaia ara utu, ai moararariki inanon wiiki imwaain maten Nancy. Iai atatai n tamnei aika kamiimi ake I kinai ngkai n te tai aei ake a riki bwa kakabwaia ake a roko man te mwaaka ni kamaiu ao te kakorakoraki are e tauraoi nakoira ibukin ana Mwakuri ni Kamaiu te Tia Kamaiu. Ao n tii ataakina bwa e a kaman tararuaira raoi te Tia Kamaiu ni kawai aika onoti, mai iai, e korakora te karaunano. N aron Tiateraka, Metiaka, ao Abeteneko ake ngkoa, E raoniira inanon te “nenikanaiai ae e uramwaaka te ai iai” (Taniera 3:17) ibukin karawawatakira.

Onimakina te Uea

I reiakinna naba bwa iai bwaai aika kainnanoaki maioura bwa ti aonga ni karekea ana karaunano te Uea ma ana kamaiu. Ae kakawaki riki, ti riai n onimakina. Anne e kona n riki bwa te bwai ae kaangaanga karaoana. Bukin tera I riai n onimakina te Atua ngke E kona n totokoa maten Nancy n te moan tai? Ni kaekaan te titiraki aei, I reitinako n iangoa te bwai are e tuangaki te Burabeti ae Iotebwa Timiti iroun te Uea:

E (te Uea) e taku bwa ti aki kona n noori ni matara n te tai aei ana babaire Atuara ni kaineti ma bwaai ake a na riki n taai aika a na roko, ao te mimitong are e na rimwiin karawawata aika mwaiti” (taraa D&C 58:3).

Ti kakabwaiaki ma kanikina aika mwaiti bwa n aron ao ana tai ni mate Nancy a bon kaineti ma ana kantaninga te

KAMATAATAN TAMINEIN ATLANTA GEORGIA TEMBORA

Uea. I oota raoi bwa n ataakin ni kabane ao tangiran te Tama e kariaira bwa ti na korakai ni bwaai aikai ibukina, inanon Ana babaire ae kororaoi ibukin karietatakiia ara utu, te karawataki aei bon te aro ae riai. N ataakin anne, I oota bwa tabeu n Ana babaire n aki tii teimatoa ma n teimatoa ni koaua (taraa D&C 121:8). N te mwaiti are I kona ni katabua te kataaki aei Nakoina, N na aki tii buokaki ma N na katabuaki naba. I a tia n rinanon te taneiai aei ni kawai aika mwaiti.

I a tia n reireniiat natira bwa a na karaoa te bwai are I reiakin ni waakinan aei i bon irou.

- Kariaia te maraki imwiin taneiai aika kaangaanga a na kaunagako n riki bwa ana reirei ae moan te korakora.
- Kabanea nanom n tataro.
- Ngkana ko un iroun te Atua ibukin kariaiakan kaangaanga bwa a na riki, onnon Nakoina n oneamwiin te un anne n te onimaki ao te kai ongo.
- Karaoa te berita ae tabu bwa ko na tangiria ao ni kakaonimaki ni uaa te toki.
- Kabatiaa kamwatebwaiyan ana taeka te Atua n reitinako —man booki aika tabu ao aia taeka ao aia koroboki burabeti ngkai ao taan reirei aika kaunga te nano.
- Bwaruan te nako n te tembora ni kan reiakinaki bwaai ake a kaineti ma te maiu ae akea tokina.
- Kakaeia aomata ake a rinanon te kaangaanga ae onoti are a kananououaaki n aia onimaki, ao kakorakorai a n aia koaua ibukin reirei aikai.

Ana Kakoaua te Abotoro

Tao teuana te namwakaina imwiin maten Nancy, e kaoti te tairiki are I a namakina te nanokawaki ae moan te korakora. I namakina te maraki ao te karawataki ni kabwanina te bong anne. I uringa Unimwaane Jeffrey R. Holland man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman ngke e reirei bwa “kawain te kamaiuaki e kairiiraki raoi . . . rinanon Ketetemwane.”¹ E ngae ngke e aki kona ni kabotauaki korakai ma te Tia Kamaiu, te tairiki anne I mena ibuakon oin au “tai ae kaangaanga ma namakinan te nanokawaki.”²

Imwiin rinanoan aei ibukin teutana te tai ao n tataro ibukin buokau, e kaoti te bwai teuana n au iango are I a tia ni warekia ao ni kawakinna n au kaombiuta tabeua te ririki n nako mai imwaaina. I kakaea te tabo are e mena iai te taokumente ao ni karuoarikaaki nakon te bwai are I kakaea. Bon te intawiu ma Unimwaane Richard G. Scott man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman (1928–2015) ike e titirakinaki iai taekan buan buna, ae Jeanene, n te kaentia n 1995. E kaeka Unimwaane Scott, “Te moan, . . . I aki kabua neiei. E mena n iteran te roki are te iterana. Ti a tia ni kabaeaki n rinanon te otenanti ae tabu inanon te tembora, ao ti na manga ikotaki n aki toki.”³

Te tairiki anne a kaoti taeka akanne ma te mwaaka are I bon tuai n namakinna mai imwaaina. Kanga ai aron te auti ni kaotaota ae te biikan ae e kauraaki n te tairiki ae rootongitong. I bon tuai man wareka te bwai ae aron aei ae iai korakoran mwiina iaou. E bua te rootongitong ao te maraki. Kanga ai aron Aramwa ngke e kona n “aki manga uring

marakina” (Aramwa 36:19). Ana kakoaua te abotoro aei e ninianako kabin nanou. I miimi bwa te reirei are I mataata iai inanon uarerekeu e kona n taraa n rangin ni kamiimi. I kunea ni miimi bwa e kanga n riki ae Unimwaane Scott e ataa te bwai ae aekakin aei. Ao n te tai anne, I kunea bwa I ataia naba. Ngkana I kakaonimaki, I kona ni karekea te kantaninga ni kabane are e karekea Scott. E ngae ngke e a tia n riki te nanokawaki ao te tanginiwenei man te tai anne, I aikoa mang namakina te maraki ao te rawawata ae korakora are I rinanona n te tairiki anne.

Aei te mwaaka ae e anganiira te Tia Kamaiu ni buokiira inanon kataakira. I ataia bwa rawawataia ara utu e na aki mauna ni bwanin, ma e na ongaki n te bwai are ti aranna bwa kakabwaia man ana Mwakuri ni Kamaiu te Tia Kamaiu n te kakorakoraki ao te kakororoaki.⁴ Ti kaniaki riki nakon te Tia Kamaiu, n tia n namakina Ana kakoaua, ao n tia ni kamatoaki man matoan aan ara berita aika tabu. ■

E maeka te tia korokaraki i Georgia, USA.

BWAAI AIKA A NA TAAKI

1. Jeffrey R. Holland, “Lessons from Liberty Jail” (Brigham Young University devotional, Tebetembwa 7, 2008), 6, speeches.byu.edu.
2. Dieter F. Uchtdorf, “Encircled in His Gentle Arms,” *Liahona*, Maati 2015, 5.
3. “A Sure Witness of Jesus Christ: Elder Richard G. Scott,” lds.org/prophets-and-apostles.
4. Taraa Bruce C. Hafen ao Marie K. Hafen, *The Contrite Spirit: How the Temple Helps Us Apply Christ’s Atonement* (2015), 34–52.

KAKORAKORAKI IROUN IESU KRISTO

“E reirei Itaia bwa e anai ‘rawawatara’ao e uuoti “nanokawakira” te Mesia (Itaia 53:4). E reirei naba Itaia Ana mwakuri ni kakorakoraira: ‘Tai maaku; I a buokiko Ngai: tai barannano; ibukina Ngai Atuami: N na kakorakorako; eng, N na buokiko’ (Itaia 41:10). . . .

“Ao ngaia ae ti noora anne ibukin Ana Mwakuri ni Kamaiu, iai mwaakan te Tia kamaiu ni buoka—ni buoki—maraki ao aoraki ni kabane. N tabetai Mwaakana e kamaiua te aoraki, ma booki aika tabu ao ara taneiai e reirei anne n tabetai E buoka ke n ibuobuoki n anganira te korakora ke te taotaonaki n nano ni kakoroi nanon mamaarara. . . .

“. . . Ana Mwakuri ni Kamaiu te Tia Kamaiu e karaoa ae batu riki nakon kokoauan nakoira te aki mamate man te mangauti ae tabangaki ao ni karekea te tai ibukira bwa ti na kaitiakaki man ara bure n te rairannano ao te bwabetito. Ana Mwakuri ni Kamaiu e anganiira naba ara tai ni Weteia are E a atai kabwakara ni maiura n rabwata bwa e na kamaiura ao n anganiira te korakora ni kaitarai kangaangan te maiu aei. E atai ara kaangaanga, ao E tauraoi ni buokiira. N aron te Itamaria ae raoiroi, ngke E kuneira n ikoaki inanon te kawai, E kabaei ikoakira ao e kawakiniira (taraa Ruka 10:34). Te kamaiu ao mwaakan ma korakoran Ana Mwakuri ni Kamaiu lesu Kristo bon ibukira ni kabane are e na titiraki. I kakoaua anne ao I kakoaua naba ara Tia Kamaiu, are e kanakoraoi ni kabane.”

Unimwaane Dallin H. Oaks man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, “Strengthened by the Atonement of Jesus Christ,” *Liahona*, Nobembwa 2015, 62, 64.

Imwiin 11 te ririki ni ikakorakora ma te kaentia ni mamma, e mate Nancy Jean Newton n 2016.

“TI RIAI N TORONIBWAI AO N INAOMATA”

Ngaira aika a Itiaki ni Boong Aika Kaitira ni kabuta te aonaaba ti karaoi reirei ao tua ni karaoi waaki n te Ekaretia iaon te toronibwai, “a na karekei kakabwaia n te onimaki ae korakora, te rau ao te rikirake.”

mwain ae e riki bwa kain te Ekaretia, e a tia Peter Uglow ni kataia ni kakaea reken kabwaiana n ana tai ni kairake. Man taraakina mai tinanikuna, e taraa n tia ni karekea. N aron ae nooraki, iai ana bitineti ao e kawaaki naba tabeua irarikina.

Ngke te tia kairiiri n te tabo man aanon Engiran i Nuuka Maeao, e tuanga Peter bwa e na kaaina te kurubu ibukin babairean te mwane are e nako rinanon waakinan te riki n toronibwai n te Ekaretia, e nanououa ngkana iai te bwai ae e kona iai n reiakinaki man te kooti anne. N te tai are e waaki iai n ira te kurubu Peter, n aki kantaningaia, e waekoa n ataa mwaitin riki ae e tuai n reiakinna.

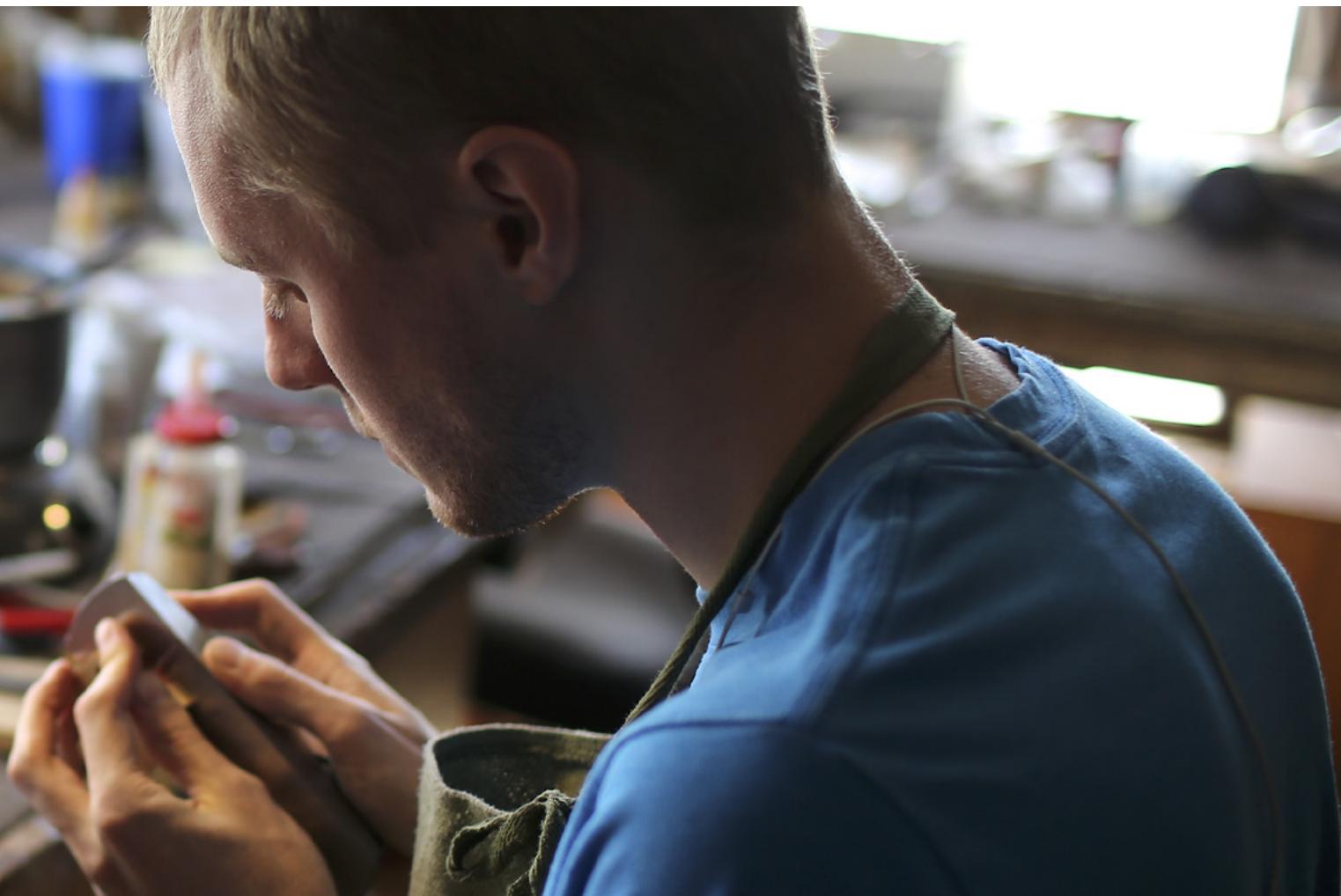
“Te kooti e aki tii reiakin taekan te mwane, anne tii iteran te kooti ae irekereke ma ngaia,” e taku. “Te reirei ae moan te kakaawaki irou bon reiakinan karekean te onimaki iroun Tamara are i Karawa—mwaitira are e katauraoia ibukira ni kabane kakabwaia n rabwata ao ni kauki mata-roa nakon te riki n toronibwai ni koaua ngkana ti irii ana kairi n te maiu n tamnei.”

Ngkai te membwa ngkai n te kurubu ibukin babairean te mwane, Peter e reiakina te konabwai ni kakaeana ana kabanemwane te utu, katean ao maiuakinan te kataumwane, kakerikaakan te tarau, ao te kawakin mwane ibukin taai aika a na roko. Kabonganaan konabwai aikai, n reitaki ma kamwakuran te onimaki iroun Iesu Kristo ao te mwakuri korakora, Peter ma kainabana a kaitiaka te taarau ae mwaiti.

“I rang n namakina te bebete ao te inaomata n irekereke ma te taarau n aki bairean raoi kabonganaan te mwane,” e taku. “I a namakina te kakabwaia ae batu mairoun Tamara are i Karawa n te aro ae I tuai n namakinna mai imwaina. I a tia n reiakina aron te bubuti nakoina ao ni kakauongo nakon Ana kaeka ngkana I kainnanoa te ibuobuoki ma aron te maiu n rabwata.”

Karaoan te Riki n Toronibwai

Te Riki n toronibwai e mwaiti riki nakon karekean te mwakuri ae tamaroa, kawakinan amwarake, ke ke karinan te mwane n te bangke. Te riki n toronibwai bon

te kona, ni kakoroi mwioko, te konabwai ni karekea te maiu n tamnei bwain te rabwata aika riai ibukin te maiu ibukim ao te utu. Ngkai kain te [Ekaretia] a riki n toronibwai, a kona riki ni beku ao n tabeakinia tabeman”¹ ngkai a moanibwaia te mwakuri bwa te reirei ae tautaeka inanon maiuia.

Beretitenti Thomas S. Monson e reirei: “*Te Toronibwai* bon mwiin ara mwakuri ao e aanaki ni waaki ni kabane n toronibwai riki ake tabeua. Bon mwakoron maiura n tamnei ae kakaawaki ao maiura naba n rabwata. . . . ‘Ti riai ni mwakuri ibukin bwaai ake ti kainnanoi. Ti na riki n toronibwai ao n inaomata. Te Kamaiuaki e aki kona ni karekeaki n reirei riki tabeua. Te Kamaiuaki bon ana bwai temanna ma temanna, ao ti riai ni mwakuria n aron kamaiuara ni bwain rabwata ao tamnei.’”²

Iaan aia kairiiri mataniwi n te nakoanibonga n te tabo, e raka iaon 500,000 aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira n aba aika e raka iaon 100 ake a tia n ira ana waaki te riki n toronibwai man 2014. Te Ekaretia e karaoi moan kateitei i aban Amerika Meang.

Kateitei aikai a raonaki ni kooti ao bwaai n reirei “ni buokiia kain te Ekaretia n reiakina ao ni karaoi reirei n te onimaki, reirei, mwakuri korakora, ao n onimakina te Uea. Butimwaean ao maiuakinan reirei aikai,” e taekinna te Moan Beretitentii, e na kanakoraoa riki [arora] ni karekei kakabwaia n rabwata ake e a tia n tua te Uea n te berita.”³

Kukurei ao Kantaningaan te Tamaroa

Maria Edilene Romão e a tia ni kabua te kantanninga. E tuai man kona n reke ana mwakuri, bon akea buuna, ao iai natina aika e na kamwarakeia.

Aio are e a mena inanona ngke uoman kain ana uuote a kaoia bwa e na ira te taromauri are e a maroroakinaki iai te riki n toronibwai. N tokin te taromauri, Maria e a kaaina te kurubu are e na buokia ni kakaea ana mwakuri.

“Ibukin te moantai inanon maiu, I kakoauai taai aika a na roko are N na kona iai n tararuia au utu,” e uringnga. “I kakoaua bwa te kurubu ibukin te riki n toronibwai e na buokai ni bita maiu.”

E mwakuri.

KO KAOAKI

Te kawai nakon te toronibwai ae korakora riki e waaki man te kakao nakon te taromauri are e kabwarabwara te toronibwai. N tain te taromauri, ko na kaungaaki bwa ko na bairea arom ae ngkai, katea am baire ba ko na waakinako, ao imwiina uota am baire nakon te Uea. Ni banen te taromauri, ko na kaoaki bwa ko na rinea am kurubu n te toronibwai are e na buokiko:

- Kakaea am mwakuri ke ko na katamaroa am mwakuri are ko mena iai.
- Katamaroa riki babairean am kataumwane ma am utu.
- Rinea kawain am reirei ao kabanea am reirei.
- Waakina ke karikirakea am bitineti ae uarereke.

Inanon am kurubu n toronibwai, ko na:

- Iriira boowin am kurubu ae uoua te aoa taina ni katoa wiiki ibukin teniua namwakaina.
- Karikirakea ao mwakuri iaon kabaeakim ibon iroun ni kakoroa bukin am kouru n riki n toronibwai.
- Reiakinna mairovia, reirei ma ngaia, ao boutokaia kain am kurubu ake tabeman.
- Karekea te onimaki ae korakora riki iroun Iesu Kristo ao Mwaakana ni buokiko bwa ko na riki n toronibwai.

Te kurubu n toronibwai e mwakuri kaanga ai aron te kauntira. Kain te kurubu a ibuobuoki imarenaia ao a bukintaeka i bon imarenaia. Taan tararuai kurubu a kaoi maroro, kaungai reitaki, kaoti tamnei ni kataneiai, ao a buokiia kain te kurubu n irii waaki n aron are e taekinaki ni booki n reirei.

Membwa a kona n noori witeo ao bwain reirei ake a kabonganaaki n te kataneiai n riki n toronibwai n srs.lds.org ke iaon aebu iaon te mobwaera n te Gospel Library.

Inanon 12 te wiiki are imwiina, Maria e kabanea ana tai nakon ana kurubu, ana kamatebwai, ao katabeana. E mwakuri ma te korakora ae boou are e a tibwa kunea ni kakoroa bukin ana kouru. E kakaraoi kataneiai iaon titiraki ibukin te kareke mwakuri. Inanon uoua te wiiki, e a karoa te intawiu. Imwiin te intawiu ao e a kateirakeaki.

“E a bitaki maiu n aki toki,” e taku Maria, neiere akea ana kaangaanga ni kamwarakeaia ana utu. “Ngkai I a kuku-rei, unga, tataonaki n nano, ao ni karekea te kantanninga. I kakoaua bwa Tamara are i Karawa e maiu ao e tangirai. I ataia bwa ngkana I kamwakura au onimaki iroun Iesu Kristo, N na bon kakabwaiaki.”

“Te Bwai ni Mwakuri ae Moan te Tamaroa”

Te riki n toronibwai e nanonaki nakon te tia ae rietaata, e taku Unimwaane Robert D. Hales man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman: “Tian ara kouru bon te riki n ai aron te Tia Kamaiu, ao te kouru anne e kanakorao-aki riki man ara mwakuri ni mwamwannano nakoia tabeman. Konabwaira ni beku e karikirakeaki riki ke e mauna man tokira n riki n toronibwai.”

Ti ngkana ti riki n toronibwai, Unimwaane Hales e reitia, “ti na kona ni katotonga ana banna ni katooto te Tia Kamaiu ni koaua ni buokiia ao ni kakabwaiia tabeman.”⁴

Sergio Galbuchi e reiakina te koaua anne i bon irounangke e moana ana bitineti bon imwiin weteakina iroun te titeiki beretitenti bwa te tia rabakau ke te tibetiariti iaon te riki n toronibwai. Ni kaonaki ma te onimaki, konabwai, ao te rabakau are e karekea man kainakin te komete, Sergio mabuuna, Silvia, a kauka aia titooa i Buenos Aires “bwain te aba aika karoaaki man te bai ao amwarake aika onoti” mai Argentina.

“I taku bwa te riki n toronibwai bon karoaan te onimaki,” e taku Sergio. Mai imwaina, ngaia ma Silvia a aki karekea te tokanikai are a tia ni kantanningaia, ngaia are te onimaki e tiku bwa boton aia kakorakora. Ma inanon aia tai n tataninga uaan aia mwakuri, a mwakuri korakora ao a kakabwaiia naake a mwakuri ibukiia ma aia mwakuri *ao* aia mwakuri ni mitinare.

“Ti a kinaia aomata aika a mwaiti,” e taku Sergio. “Ao e reke ara tai n anganako ana Boki Moomon.”

N te moan tai, te komete n te titeiki iaon te riki n toronibwai e katebenakoia 10 kain te titeiki i Sergio ake a kainanoa te ibuobuoki n te riki n toronibwai. Ma imwiina a rekereke iai taian bitiobi.

"Ngkai ti a ataia riki 35 aomata ake a kainnanoia," e taku Sergio e keerake riki te mwakuri. "Aia bitiobi a kaoiia aomata nako bwa a na irii taian kurubu."

Aia onimaki e rikirake, a karaoi bitaki aika a kainnanoa-ki, ao a mwakuri n aia konabwai ae boou.

"Ni katoa te tai are I taetae iai ma te tia kairiiri n te nakoanibonga, I kataia ni kaotia nakoia bwa aio te bwai ni mwakuri ae moan te tamaroa are ti a tia ni karekea man te Moan Beretitentii," e reitia Sergio. "E tamaroa riki nakon mwane nako ake a kona n anga ni buokan temanna, ao ana reirei a mataata riki nakon bwaai n reiakinaki ake I a tia n reiakin ngke I reirei n te Iuniwetiri."

Ae kakaawaki riki, bwa naake a kabanea aia 12 ni wiiki ni kooti iaon te riki n toronibwai a riki bwa ana reirei Iesu Kristo aika tamaroa riki ao n reiakin aron kabonganaan aia konabwai ni katea abanuean te Atua.

TE KAOTIOTI AO TE TORONIBWAI

Beretitentii n titeiki ao mwakoro a karaoi, katei, kairi waaki n riki n toronibwai n te Ekaretia. A karaoa aio man aia mwakuri ma te Bootaki n Aine ao ni katei komete n te riki n toronibwai.

Te komete e kainaki irouia kain te kauntira ae rietaata n te titeiki, kain te titeiki beretitentii n te Bootaki n Aine, te tia babaire irouia bitiobi n te kauntira n te warebea, ao taan rabakau n te titeiki n te riki n toronibwai. Te komete e kaataneiaia ao e kaungaia kain te kauntira n te uoote bwa a na tataro ibukiia ao ni kaoia membwa bwa a na ira te waaki. A katei kurubu n toronibwai ao a mwakuri ma te Tieweti manatia n te Toronibwai ni boboti ao n tibwauai bwain reirei nakoia kain te komiuniti.

Ana waaki te Ekaretia n te riki n toronibwai bon buokaia aomata nako ni karekea te kaotioti are e kaineti nakoia rinanon te ongotaeka nakon reirei aika a kakawaki n te euangkerio. "Taian Batiriteita a weteaki bwa a na karekea te otawanin [rinanon te maroro imarenaia kain te kurubu] are te Tamnei ae Raioiroi e na kona n reiinia 'bwaai ni kabane ake [a] riai ni karaoi' (2 Nibwaai 32:5; taraa naba 2 Nibwaai 32:3)."⁵

Kakaea riki rongorongona n srs.lds.org.

TE TORONIBWAI AO TE INAOMATA

"Te Ekaretia ao kaaina a tuangaki ioun te Uea bwa a na toronibwai ao n inaomata. (Taraa D&C 33:3–6.)

"Karekean te ibuobuoki ibukin aia kaangaanga aomata n aroia, n rawawataia, n tamneia, n rabwataia, ke kukureia ni kaubwaia e tiku iaom, te kauoua irouia kaain am utu, ao te kateniua ioun te Ekaretia ngkana e kakoauaaki bwa kaain te aro ae kakaonimaki."

Teachings of Presidents of the Church: Spencer W. Kimball (2006), 116.

“Te kurubu n [toronibwai] aei e aki tii boboto iaon ara bitineti, e boboto iaon ara reitaki ma te Atua ao tabeman,” e taku Sergio. “Ti a riki bwa ana reirei Iesu Kristo aika tamaraoa riki inanon ara teniua n namwakaina are ti kabanea inanon te kurubu aei. E ngae n anne, tao te bitineti ae e na buokiira n riki n toronibwai, ma bon oin raoi te kantaninga bwa tina ibuobuoki.”

Te Rikirake ao te Mwakuri

“E a tia n taainako n riki bwa te reirei ae rang ni kakawaki irouia aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira,” e taku Beretinenti Joseph F. Smith (1838–1918), “bwa te aro ae akea mwaakana ni kamaiuia ana botanaomata n te maiu n rabwata ao ni karikiia bwa a na maiuraoi ao ni kukurei ikai, e aki kona n onimakinaki bwa e na kamaiui tamneia, ni karietaia n te maiu are e na roko.”⁶

Ti riai n aki mimi, ngkanne, bwa te korakora n rabwata, ti kakorakoraki naba n tamnei. Unimwaane David ao Titita Theresa Nish, ake a beku bwa mitinare n te riki n toronibwai n aban Toromon, a noora te reitaki ae riki irouia membwa n te Ekaretia ikekei.

“Te rikirake n te maiu n tamnei ao kakawaran tembora e mataata bwa ngaia kairi nakon reirei, konabwai ao anua ake a reireiaki inanon *My Foundation* ao ni mataata raoi n te kabwarabwara inanon *My Path to Self-Reliance*,” a taekinna ni moan booki aika uarereke. “[A] buokii aomata ni karikirakea maiuia n tamnei ao n rabwata

naba, are e kairi nakon te toronibwai n tamnei ao n rabwata.”

Cheryl Redd, te tia rabakau ke batiriteita n te riki n toronibwai i Utah, USA, e kabwarabwara aron te moan reirei n tamnei n tia ni buokia n rikirake ni maiuna n rabwata: “I a ataia bwa reirei aikai ao aaia a kona ni karoaki ni waaki ni kabane inanon maiura. Reirei aikai a tia ni buokai bwa N na boboto riki iaon tibwangau ni kainnaba ao n tina. Ngkai I a karekea te bwai ni mwakuri ae e na katamaroa riki ootau iaon te kataumwane ibukin te utu. I noora aron te mwakuri n ikotaki ma kainnabara ni bairea aron te kataumwane, inanon te kawai, te bitineti. Ti kainnanoi bwaai ni mwakuri aikai bwa ti aonga n tokanikai.”

Rinanon nako te Ekaretia, te taratara aei e a rikirake n rairaki nakon te kakaonimaki ae rikirake ao te korakora n tamnei. N tokina, kain te ekaretia a karikirakea aia motinnano n iriira te taromauri, kabwaka aia kabwianibwai, ao n teimatoa n tau nakon te tembora.

“E katika nanou,” e taku te membwa ae boou i George Echevarría ibukin te waaki n te riki n toronibwai. George, are e kakabuta te taxi i Peru, e taekinna bwa te waaki e buokia ni karekea ana koaua n te euangkerio ao ni kaonrakea nanona ni kan katamaroa arona. Ngkai e kantaninga bwa e na riki bwa te tia iti, ni karaoi mooto-taekitii aika uarereke are e kakabutia inanon ririki aika mwaiti.

“Ti riai n aki tekateka n tataningai bwaai bwa a na riki nakoira,” e taku. “Ti riai ni mwakuri ni karika te bitaki.”

"Maiumi A na Kakabwaiaaki"

Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira ni kabuta te aonaaba a kana uaan ana berita te Uea are e a tia n tuangiia ngkai a kakorakoraia n reiakina, maiuakina, ao ni karaoi reirein te riki n toronibwai n tamnei ao n rabwata. Ngkai a kona ni bane ni kabwaia aomata nako, te waaki e a tia n riki ni kakabwaiaia naake akea aia konabwai ke a kainnanoa kakorakorakiia n toronibwai n te maiu n rabwata ao n tamnei. Te Mwane n Reirei ae Teimatoa e boutoka te waaki n riki n toronibwai ni buokiia aomata ake a baireia bwa a na reirei ni karekea te mwane ae kainnanoaki.

Ni koroboki aika a tabu e berita bwa e na reke ana ibu- obuoki te Uea ngkai ti mwakuri ni karekea te toronibwai. E a tia n taekinna bwa ana kantaninga bwa e na katauraoi bwaai ibukiia ana aomata aika itiaki (taraa D&C 104:15).

Ni waaki man te kantaninga anne, te Moan Beretitentii e katanoata: "Te kaotioti aei mairoun te Uea bwa E na katauraoi kakabwaia n rabwata ao ni kauki mataroan te toronibwai, are ti na kona iai ni karekei bwaai aika ti kainnanoi n te maiu ibukira ma kain ara utu."

Ngkai ti kamatebwai, karaoi, ao reirei taian reirei aikai nakoia kain ara utu, te Moan Beretitentii e berita, "maiumi a na kakabwaiaaki. Ko na reiakina arom ni mwakuri iaon kawaiim

KIINGIN ARA EKARETIA

"Ai aron te koin ae uaitera, te maiu n rabwata ao n tamnei aki kona ni maenako. . . .

"Te mwakuri aei e katauraoi n ana kawai te Uea tiaki ti ibukin bwain te kataraoke n ana burokuraem te Ekaretia. E aki kona ni katukaki ke ni katinanikuaki. E boboto iaon ara reirei, bon kingin ara ekaretia."

Beretitenti Dieter F. Uchtdorf, te Kauoman ni Kauntira n te Moan Beretitentii, "Katauraoi n Ana Kawai te Uea," *Riaona*, Nobembwa 2011, 53, 55–56.

nakon te toronibwai ae korakora riki. Ko na kakabwaiaaki ma te kantaninga ae korakora riki, terau ao te rikirake."⁷ ■

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. *Aeniboki 2: Babairean Aron Kairan te Ekaretia* (2010), 6.1.1.
2. Thomas S. Monson, "Guiding Principles of Personal and Family Welfare," *Ensign*, Tebetembwa, 1986, 3; taraa naba Marion D. Romney, in Welfare Services Meeting Report, Okitobwa 2, 1976, 13.
3. Moan Beretitentii, inanon *My Foundation: Principles, Skills, Habits* (booklet, 2015), 2.
4. Robert D. Hales, "A Gospel Vision of Welfare: Faith in Action," in *Basic Principles of Welfare and Self Reliance* (booklet, 2009), 2.
5. *You're Invited: A Leader's Guide to the Self-Reliance Initiative* (booklet, 2016), 9.
6. *Teachings of Presidents of the Church: Joseph F. Smith* (1998), 164.
7. First Presidency, in *My Foundation*, 2.

*Te mwakuri n ibuobuoki e aki angaraoi
n taainako, ma n aron ana beku te
karo ao te bitiobi, e kataia Ilir Dodaj ni
kaotia nakoia natina bwa n taainako
tai bonganana.*

CODY BELL, TE TIA RAWETAMNEI

Ilir Dodaj

Durrës, Albania

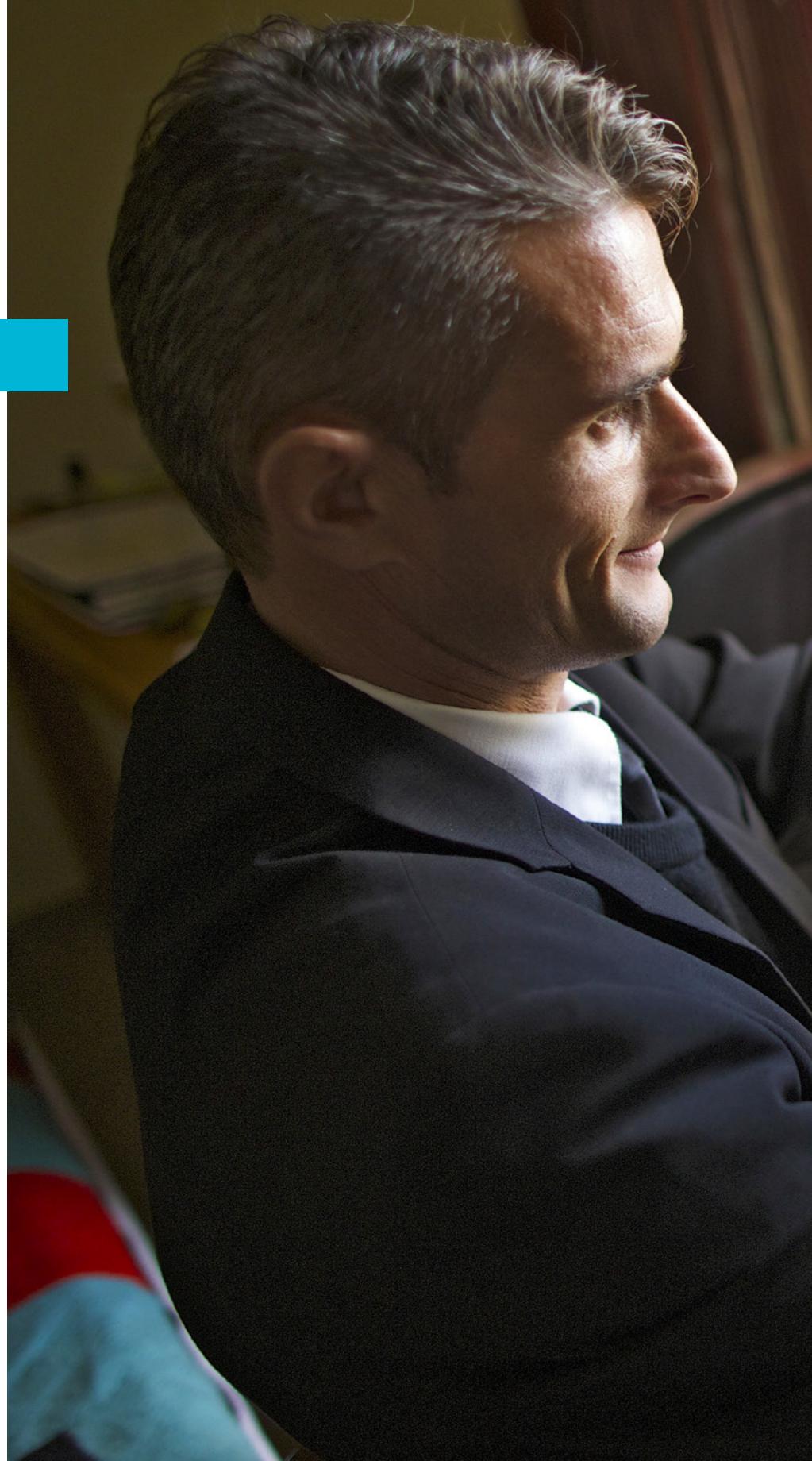
Temanna te unaine inanon te
uoote e maraki birotona ao e
kainnanoa buokana ni katoa bong
ibukina bwa e aki kona ni kaka-
mwakuri man ana kainiwene. N
tokin te tai, e bubuti tii ngkana
N na roko, tiaki temanna ae iai te
nakoanibonga irouna ke temanna
te aomata, ibukina bwa e rangin
aoraki ao e a kaan mate. E nama-
kina te raunnano ngke e buokaki
iroun ana bitiobi.

N te bong teuana e karaoaki
te korokoro iaon buroou, ao I aki
kona ni kawaria inanon tabeua te
bong. Ngke I a manga oki riki n
nooria, e taku, “Bitiobi, ko kanga
n roko ni buokai ngkai ko a tibwa
tia ni korokoro?”

I tuangnga, “Nakoau bwa te
beku ibukiia aomata.”

Noori riki tamnein Bitiobi Dodaj ao ana utu n te
ids.org/go/101738.

N reiakina riki ana mwakuri te bitiobi, nakon
ids.org/go/101739.

E TABEAIANGA TE TAMA ARE I KARAWA N AU BITINETI IBUKIN MAIURA

Bukina bwa te tina ngai ae akea buu ao niiman natiu, I namakina te tabe ae korakora ibukin maiua au utu. I ibuobuoki ni kaitiaki, ke n tararuai mwengaia aomata ibukin karekean ara mwane ma e aki tau au mwane n au mwakuri ibukiia au utu. I karin n te kurubu n toronibwai bwa I aonga n ataia bwa n na kanga ni kanakoraoa au kaangaanga.

E karekei iango n ibuobuoki aika mwaiti man te kurubu n toronibwai aei "Moanakin ao Karikirakean Au Bitineti" ao n iangoia bwa I kona n itui ao ni kaboinakoi baeki ni kuuka

ibukin te aeka ni bwaata (ae kabueaki n te iti) ae kabonganaaki ni kuukana te amwarake ni karaurau inanon tabeua te aoa. (Ibukin au bitineti) n na waei baeki ni bwakanako n tai n te tairiki imwiin okiu nakon mweengau man au mwakuri n te ngaina.

I mwakuri ni bwakanako n tai ni katia te oota ae bubura are e na tia n te moaningabong are imwiina ngke e a uruaki naba au mitiin n itutu. Bon te nukanibong, ngaia ae akea te mwakeneke ae tauraoi n ibuobuoki. E roko te mitiin ma ana bwai ni mwakuri ae uarereke, ma I tuai kakaraoa te mitiin

n itutu mai imwaina. Akea au iango bwa n na waeki mai ia.

Ngkanne te reirei inanon te boki n reirei *Aau* ae atunaki "Exercise Faith in Jesus Christ (Kamwakura te Onimaki iroon Iesu Kristo)" e roko n au iango. N te tai anne, I ataia bwa I kainnanoia n rinea te Uea ae Iehova bwa neu ni kamaiu. I katorobubua ao n tataro: "Tama are i Karawa, taiaoka buokai ni katia te mitiin aei bwa I aonga ni karaoa te oota ibukin au katitamwa ae na anaia n te moaningabong. Te Tama are i Karawa, e buokai!"

Ngkanne I karekea te wirikiriki ae itiaki bwa n na anaa te tukuruu turaiwa man te bwacki ni bwai ni mwakuri ao ni kabongana ni butua bwain te mitiin n itutu ae onoti. I karaoia, ni kabanea iaona au onimaki. I taua ikeu ngke I kamaiua te mitiin. E mwakuri!

I a kona ni katia te oota n taina are e kaantaningaaki iai. I kunea aron karekean te Tama are i Karawa ao Iesu Kristo bwa raom ni bitineti. I ataia bwa n na teimatoa ni kakabwaiaaki ngkana I ukoukoru taai ni karaoa te bwai ae I a tia n reiakinna n te kurubu n toronibwai. ■

Buyisile Zuma, KwaZulu-Natal,
Aberika Maiaki

| mwakuri ni
bwakanako n tai
ni katia te oota ae
bubura are e na tia n
te moaningabong are
imwiina ngke e uruaki
au mitiin n itutu.

TE KAEKA AE ANAINANO N TAIN TE INTAWIU IBUKIN TE MWAKURI

mwiin anganakiu te mwioko ni kaira te komete ibukin te riki n toronibwai n te titeiki, I ataia bwa I a kamwakuraki. Ma te atatai aei, I tangira ae mwaiti riki ibukin ae nakoraoi riki ni maiu.

I namakinna te nano ae boou ni kan kakaea te mwakuri ae tamaroa riki ao ni bubuti ibukin te ibuobuki ni korean te retume ae barongaaki. I kanakoa au retume ae boou nakon tabeua taabo ni bitineti ao I waekoa n tareboniiaiki ibukin te intawiu.

N teuana, te tia intawiu e kotea teuana te rain iaon au retume n au mwakuri n riki bwa te kau ntira n te titeiki beretitentii ao n titiraki, "Ko kona n tuangai inanon nimaua te teekan tera ae kanovaaki n te tieweti n te ekaretia?"

I taekinna bwa I kaina aia bootaki taan kairiiri ake a katabeaki ibukin kairaia ao mweeraoia aomata aika e raka iaon 2,500. E anaaki nanon te tia intawiu ao e taku, "I anganiko teuana te miniti ni bairea aron am kaeka inanon nimaua te teekan nakon te titiraki aei: ko kanga ni kairiia te mwaiti ae 2,500 akanne?"

I ataia bwa aio te tai ni kaotaota n tain te intawiu. I tataro ao ni butiia

Tamau are i Karawa ibukin te ibuobuki ao I waekoa n uringnga te reirei are I reiakinna man te kurubu n te riki n toronibwai. I namakina te mweengaraoi.

Imwiin teuana te miniti, e titiraki te tia intawiu, "Ko kanga ni kairiia te mwaiti akana 2,500 akanne?"

I ataia bwa n te nimaua n teekan e na riki bwa te tai ni kaotaota n tain te intawiu. I tataro ni bubuti ibukin te ibuobuki nakon Tamau are i Karawa.

"Ti buokia ni katea aia kouru," I kaeka.

Te tia intawiu e teirake, e taua baiu, man taku, "Ko a reke."

E kamiumi aron te Atua n taua baiu ao ni kaeka au tataro. I kakatonga iroun au Tia Kamaiu ibukin kaungaana nanoia ana taan kairiiri ni karaoi waaki ni katea te riki n toronibwai. I a tia ni kakabwaiaaki iai, ao I a tia n noora te kawai ae beebeete, te waaki ae anainano ni karaoan waaki n te riki n toronibwai ni kakabwaiaiai tabeman aika a mwaiti riki n ara titeiki. E anaaki nanou n te konabwai n reirein te riki n toronibwai are e tabeki maiu are ngke I riki bwa te tia kairiiri irouia 15 taan mwakuri n au mwakuri ae boou, I waaki n reireiniai reirein te riki n toronibwai.

I a tia n rikirake ao I a konabwai riki nakon are I taku bwa I kona. Ngkai I a karekea boou are e kateimatoaai ma au utu. Te waaki ae e buokai ni karikirakeai ni katoa bong man buokakira ni karekea te toronibwai ae korakora riki. ■

Gibrail Padilha Dos Santos,
São Paulo, Brazil

KARIKIRAKEA AU BITINETI IAON TE RAITI KEEKE

I tangira natiu te mwaane bwa e na mitinare, ma kaboakoan teuana te kiro (2 te rawawata.) te *bibingka* (raiti keeke) n te wiiki e aki tau ni boutokaia iaon ana mition.

Natiu te mwaane e buoka ana kareke mwane te utu ao e raraoma ibukin ara kareke mwane n namakin te aki rau ngkana e nako. Bon te ikanakorakora ae reitinako ibukin au utu ni kareke mwane. I rang kamoamoa iroun natiu te mwaane ae 25 ana ririki n ana eti n tangiria ni beku ibukin te Uea, ma I ataia bwa ti kainanoa tabeua kakai ni kakoroa bukin miina ni beku n te mition.

I kaaina te kurubu n te riki n toroni-bwai. Man arou ni mwakuri ni karika te bitaki ao ni kamwakura au onimaki, I ataia bwa au utu a na kakabwaiwaaki. N tain teuana te boowi, I kanamakin bwa N na nakon te maakete. Ikekei, I nooria aine aika mwaiti ni kabooi tinaeki ae a bon karaoi. I karaoa te boraraoi ma temanna te aine. I tuangnga N na katukui au bwai ni boobai n te ingabong ni kaboinako ao n rikoa rakaia n tokin te ngaina. Te babaire e reke te ibuobuki nakoira. I manga kuneia riki taan kaboobwai. Au bitineti e rikirake nakon 10 taan kaboobwai inanon au tai ma te kurubu n te riki n toroni-bwai.

I reiakinna ni kaokoroa oin au mwane man au mwane

ni bitineti ao karaoaan boou mai iai. I reiakinna ni katoka kabanean au tai ni karaoi bwai ni boobwai are I aki kaboinako ao oneamwiina taraan bwa tera ae raka. I reiakinna naba taekan te maakete ma bobotaki ni kanakobwana. Au bwatena ni kakamwakuri man te kurubu n te riki n toroni-bwai e buokai ni karaoa au Beeitiboki akaauti. Mai ikanne, ti reiakinna taekan katean tamaroan ara bitineti ao ninirakin bwaai. Au bitineti e a rikirake nakon taekana are kaainabau e kona ni kitana ana mwkauri ae kairoro ni kakuua rabwatana ao ni mwakuri ma ngai.

KAREKEAN ONIMAKINAM RINANON TE TORONIBWAI

Temanna e a tibwa titirakinai bwa e uara nakoraoi au kareke mwane. I tuangnga ni kamoai bwa I a kabooinako ngkai au 12 kiro (26 te rawawata) te raiti keeke.

"12 te kiro n te wiiki e rang tamaroa!" e taku.

"Tiaki, mwaneu," I taku. "I kabooinako 12 te kiro *n te bongina*."

Natiu temwaane e tuangai imwina e rang kukurei bwa au bitineti e kona ni karekei kainnanora.

"E taraa n ae I a kona ni karaoa au mwakuri ni mitinare ae bwani ngkai," e taku.

E mwakuri ni mitinare i Biribin San Pablo Mition. I rang kakaitau ibukin ana waaki te riki n toroni-bwai ni ibuobuoki ni katoki kaangaanga. Te Uea e nanonna ngke E taku, Bon aio buki na are N na karekea ibukiia aomata aika itiaki (taraa D&C 104:15). ■

Lordita Yagomyom, Misamis Occidental, Philippines

Ntain teuana te boowi ni kurubu n te riki n toroni-bwai, I kanamakin bwa N na nakon te maakete. I karaoa te boraraoi ma temanna te aine ni kabooinako au raiti keeke.

I a tia n iein, iai teniman natiu, ao akea au mwakuri. Akean te mwakuri ae tauraoi ngaia are e a katukai ma te bwarannano. I raraoma ibukin maiuia au utu, ao I katoka onimakinau.

Kainabau, Carla, e kaungaai bwa n na ira te kurubu n te toronibwai. I maama ni kaotia bwa akea au mwakuri, ma e kaungaai bwa n na ira te kurubu bwa iaonga ni kona n tararuaia ara utu.

I aki kukurei ma I kataia. Ngke I ira te kurubu, I kunea bwa e kona au konabwai n te taetae n Ingiriti n riki bwa te aeka ni konabwai ae a ukoukoria taan kamwakuri ibukiia aia tia mwakuri. I a tia ni reiakinna te Ingiriti n au mition, ma I ti ataia n taetae iaon taekan te aro. I kabaea arau n taian kiraati iaon te Ingiriti are e karaoaki man te Ekaretia ni kanakoraoa au taetae. Ngke I okira mweengau man te kiraati n te Ingiriti n te bong teuana, Carla e anganai te tareboon.

"Antai anne?" I titiraki.

"I aki ataia," e kaeka. "A taetae n Ingiriti."

Bon te tia mwakuri temanna man te kambwana ae te kabanea ni bubura i

Costa Rica ae tuatua bwa e na intawiu ma ngai. I kubanako iai, ma e rangin n nakoraoi mwiin te intawiu. I reiakinna imwiina bwa e a tia Carla ni katauraoa te intawiu.

E a reke au mwakuri, ao I uringnga bwa a kanga n tia ni buokai kaain au kurubu. Ngkanne I iangoia bwa n na kanga ni karaoa te bwai ae I reiakinna. I moanna n tarataraa te mwakuri ae raoiroi riki ao e reke irou. Ngknanne I mwakuri nakon moanakin au bitineti n te kateitei.

I aki kona n iangoia bwa a na mena ia au utu ao ngai n akea te moan ni waaki ae ti karekea man te toronibwai. I reiakinna bwa n na bwaina te taotaonaki n nano ao n tuanga te Uea ibukin te ibuobuoki. I reiakinna naba ni kariaia naake a tangiria ni buokai ni kakabwaia maiu. Iai ara kakabwaia aika mwaiti. I a karekea ngkai onimakinau bon irou, ao I kona ni kakabwaiaia au utu ma te mwane ae I karekea. I ataia bwa e kakabwaia te Tamnei ngkana ti bwaina te nanorinano. ■

José Alberto Navas (n aron are tuangaki Miriam Sweeney), San José, Costa Rica

Nimaua Reirei ibukiia Kairake ni Ikawai mairouia Kairake n Abotoro

Iroun Matthew C. Godfrey

Ana Tabo Ni Mwakuri te Ekaretia n
Rongorongan te Ekaretia

Amena imarenan te ririki ae 23
ao 35, ngke a buoka ni bita
te aonaaba. Moan Abotoro
ni kaokan te Ekaretia bon kairake.

Tabeman a namakinna ae aki tau.
Tabeman a karaoa te kaairua. Ma ni
kabane a karaoa te bitaki. Aikai nimaua
reirei ae ti kona n reiakinna man
are a rinanona.

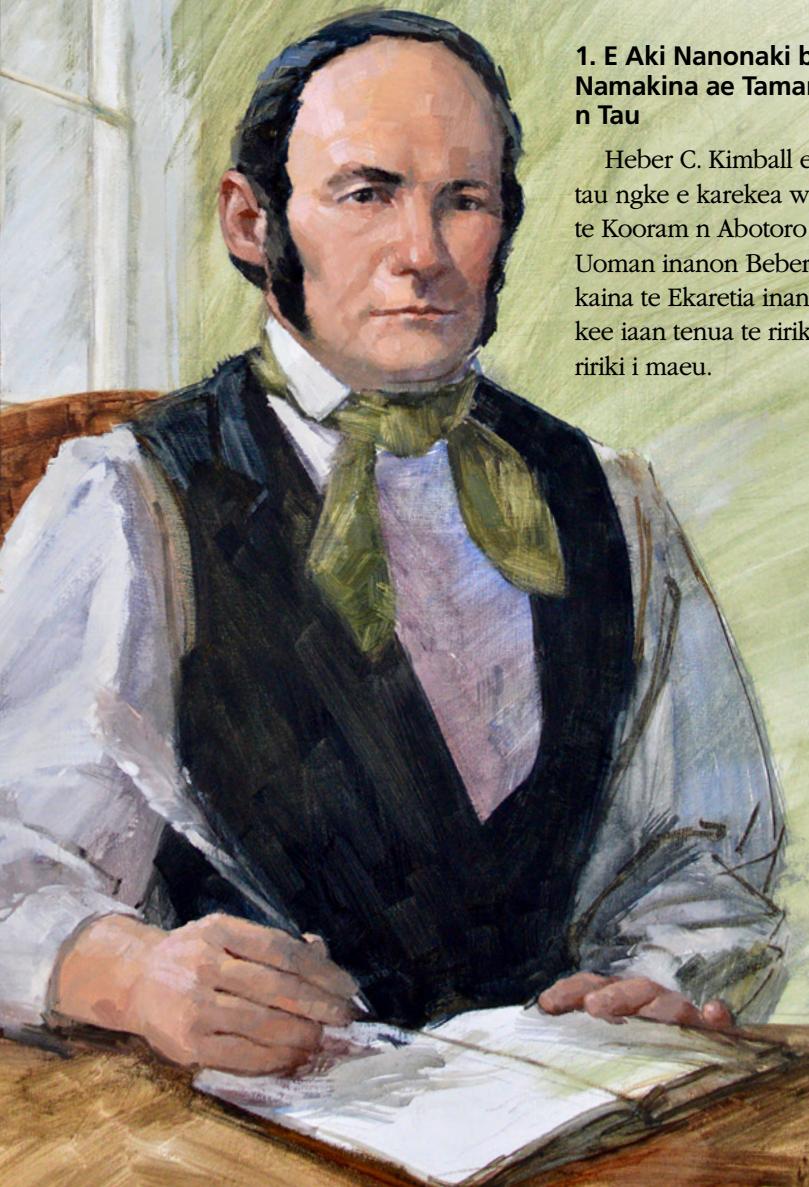
1. E Aki Nanonaki bwa Ko na Namakina ae Tamara Tau n Riki n Tau

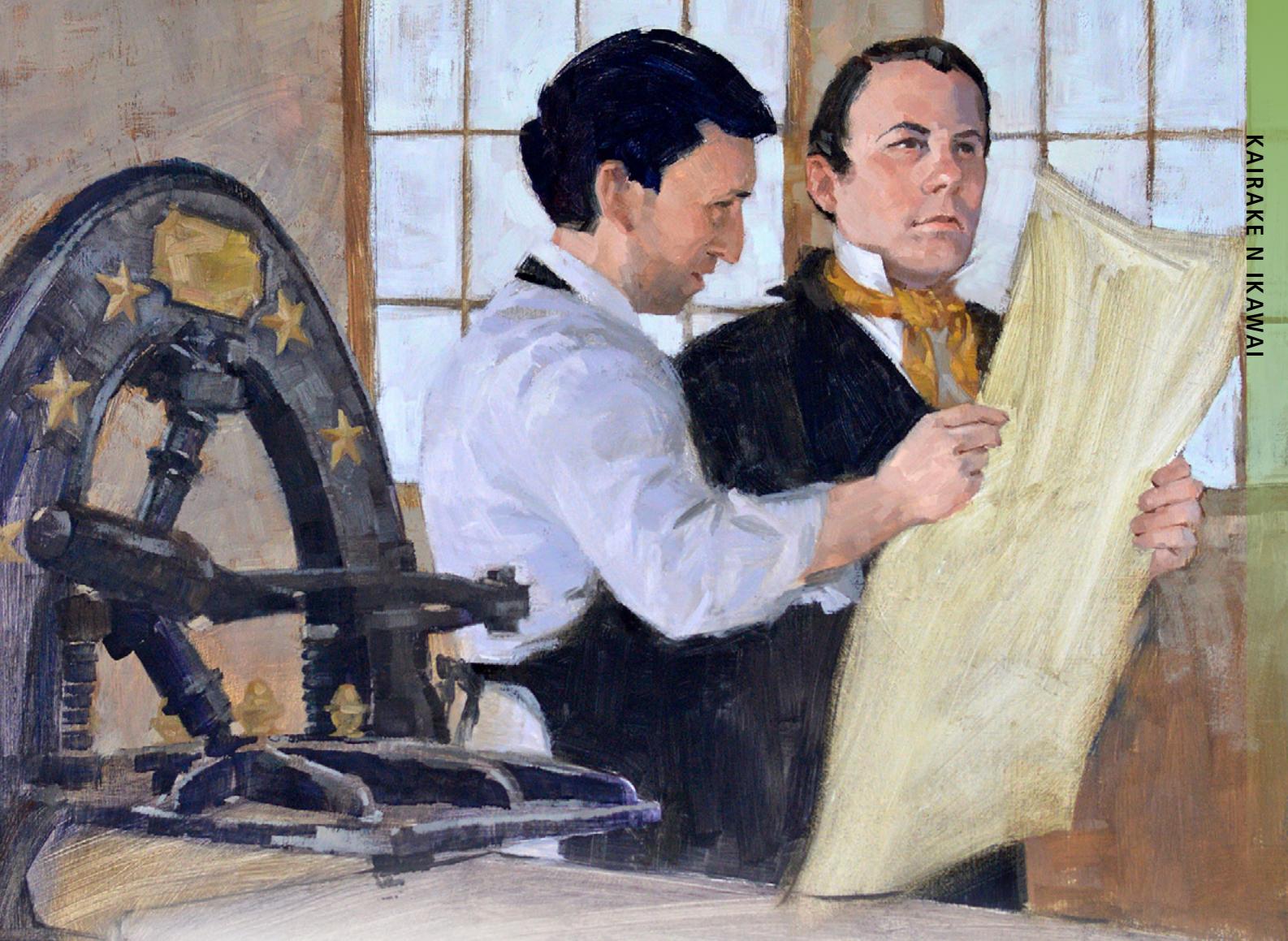
Heber C. Kimball e namakina te aki
tau ngke e karekea weteana nakon
te Kooram n Abotoro n Tengaun ma
Uoman inanon Beberuare 1835. E
kaina te Ekaretia inanon te maan ae e
kee iaan tenua te ririki ao ai tiba 33 ana
ririki i maeu.

**Tera ae ti kona
n reiakinna n te
bong aei man are
a rinanona moan
Abotoro ni Kaokan
bwaai?**

“Bon tiaki te bwai ae I kantani-
ngaia,” Heber e ururing.¹ Ma e kukurei
ni butimwaea te wewete, ao inanon
kakabwaia ni katabuana e tuangaki
“bwa mirion mwaitiia” aake a na bon
“rairaki man ana kakairii.”²

N aron ana beku te Abotoro e ibuo-
buoki ni uoua te mition aika nakoraoi
nako Engiran. E rairiia aomata aika a
rang ni mwaiti ake kanoaia ni maiu a
nakon te mirion n te bong aei. Ibuinkin
Heber, e kariaia weteakina riki ngke e
namakinna ae akea arona n anganna
te kakabwaiaaki ao tabeman riki aika
mwaiti.

2. Ti Kaitiakaki Man Babaire, Tiaki n Aroarora

Thomas B. Marsh e birinako man mweengana i New Hampshire n ana ririki ae 14. E riki bwa te reibwa n te tabo ni man i Vermont; e riki bwa te ueita i Albany, New York; n te outereero n te kaawa ae bubura i New York; ngkanne e riki bwa te tia mwakuri i Long island. Aroarona e aki tiku raoi ni karokoa e kaaitibo ao e mare ma Elizabeth Godkin.

Ngaia ao Elizabeth imwin maania a kairaki iroun te Tamnei n nako mainikun New York. Ikanne, a ongo taekan

Ana Boki Moomon. Thomas e noori moan katooton 16 iteraniba ngke a otinako man te bwereeti, ao te burinta e karekea ana tai ni wareki iteraniba ibukin kakoauaana. Kakoauaan te boki bwa ana boki te Atua, Thomas e rineia ni kaaina te Ekaretia. E bwabeti-toaki n Tebetembwa 3, 1830.³

Thomas e kabwarabwara te euangkerio n aono aika bat. E teimatoa ni kaangaanga ngke aomata ake a Itiaki a imanonoaki ni kitana Jackson County, Missouri, n Nobembwa 1833. Ngaia bon te moan membwa n te kauntira ae rietaata i Missouri ngke

e moan barongaki n Tuurai 1834. Imwin weteana n riki bwa te Abotoro n ana ririki ae 34, e riki bwa te Beretitenti n te Kooram n Tengaun ma Uoman. E ngae ngke e tia ni kakorakora ni kamanoa Iotebwa Timiti irouia taan kaaitara n taai ake rimoa, Thomas inanon maanna e a manga kerikaaki n tokin te tai. Inanon 1838 e rineia ni kitana te Ekaretia.⁴

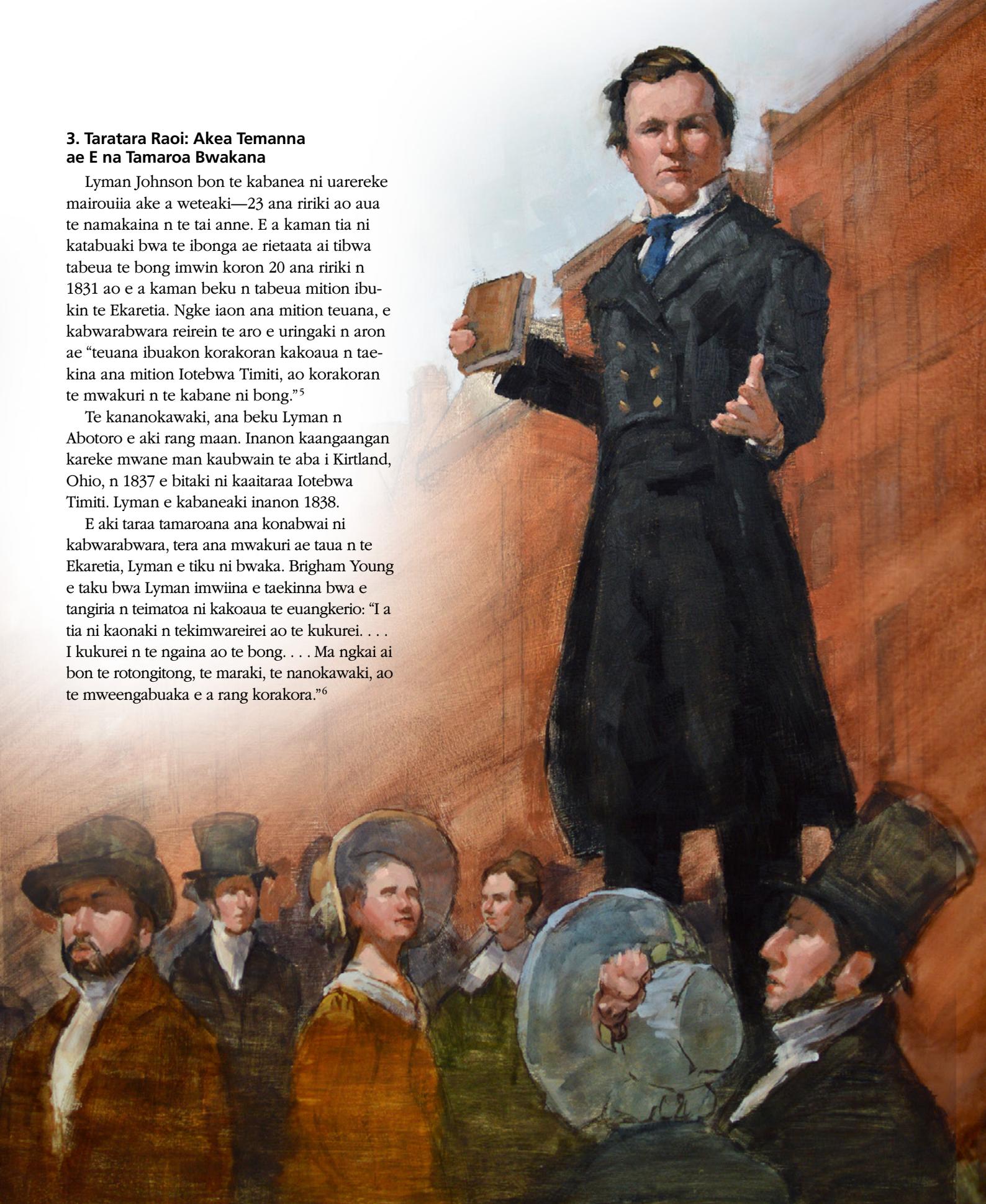
Mairoun Thomas Marsh ti reiakinnna bwa arora n aki tekateka raoi e aki kararoaira man kakabwaia n te euangkerio—ke man kakabwaiaakin maiuiia tabeman.

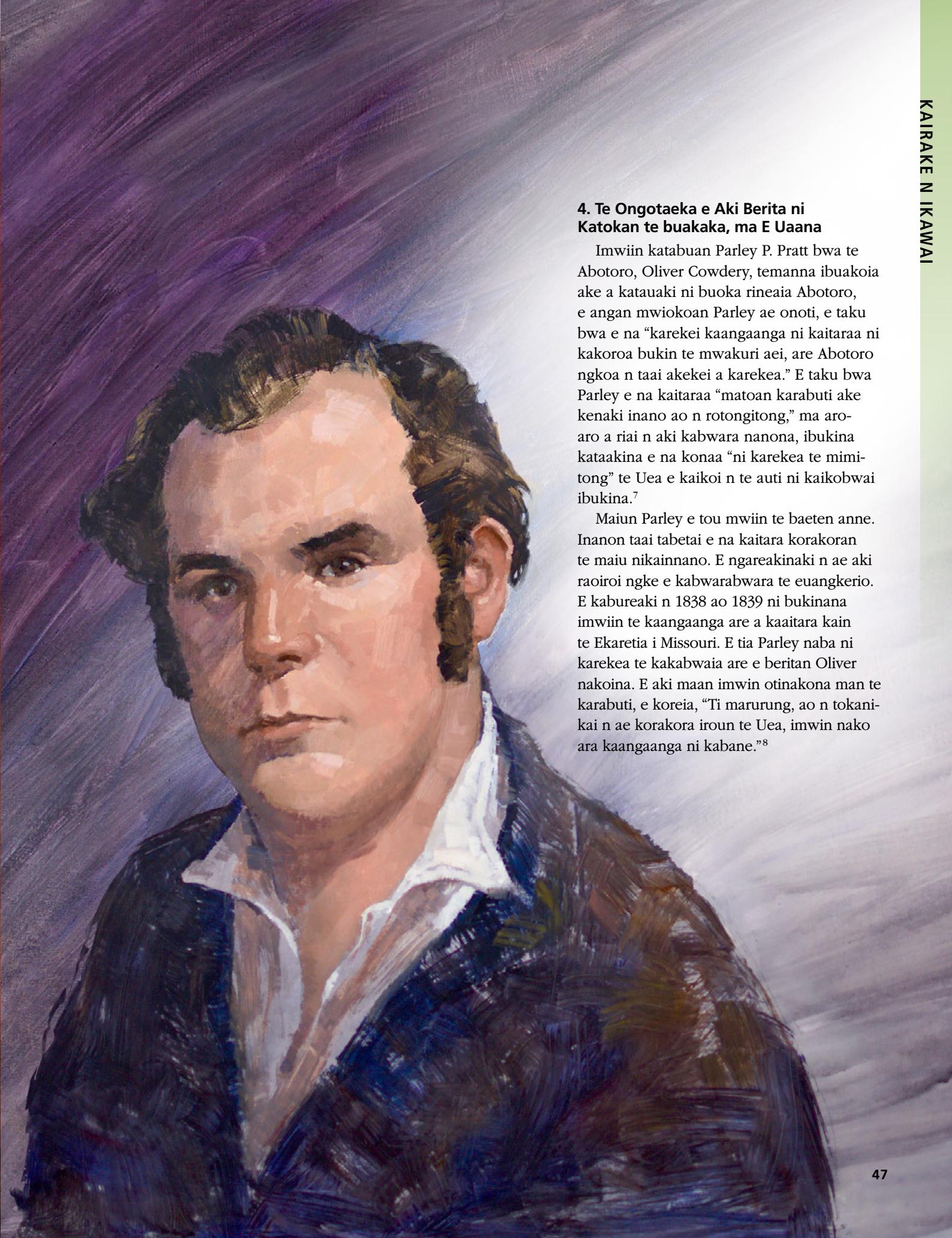
3. Taratara Raoi: Akea Temanna ae E na Tamaroa Bwakana

Lyman Johnson bon te kabanea ni uarereke mairouia ake a weteaki—23 ana ririki ao aua te namakaina n te tai anne. E a kaman tia ni katabuaki bwa te ibonga ae rietaata ai tibwa tabeua te bong imwin koron 20 ana ririki n 1831 ao e a kaman beku n tabeua mition ibukin te Ekaretia. Ngke iaon ana mition teuana, e kabwarabwara reirein te aro e uringaki n aron ae “teuana ibuakon korakoran kakoaua n tae-kina ana mition Iotebwa Timiti, ao korakoran te mwakuri n te kabane ni bong.”⁵

Te kananokawaki, ana beku Lyman n Abotoro e aki rang maan. Inanon kaangaangan kareke mwane man kaubwain te aba i Kirtland, Ohio, n 1837 e bitaki ni kaaitaraa Iotebwa Timiti. Lyman e kabaneaki inanon 1838.

E aki taraa tamaroana ana konabwai ni kabwarabwara, tera ana mwakuri ae taua n te Ekaretia, Lyman e tiku ni bwaka. Brigham Young e taku bwa Lyman imwiina e taekinna bwa e tangiria n teimatoa ni kakoaua te euangkerio: “I a tia ni kaonaki n tekimwareirei ao te kukurei. . . . I kukurei n te ngaina ao te bong. . . . Ma ngkai ai bon te rotongitong, te maraki, te nanokawaki, ao te mweengabuaka e a rang korakora.”⁶

4. Te Ongotaeka e Aki Berita ni Katokan te buakaka, ma E Uaana

Imwiin katabuan Parley P. Pratt bwa te Abotoro, Oliver Cowdery, temanna ibuakoia ake a katauaki ni buoka rineaia Abotoro, e angan mwiokoan Parley ae onoti, e taku bwa e na “karekei kaangaanga ni kaitaraa ni kakoroa bukin te mwakuri aei, are Abotoro ngkoia n taai akekei a karekea.” E taku bwa Parley e na kaitaraa “matoan karabuti ake kenaki inano ao n rotongitong,” ma aro-aro a riai n aki kabwara nanona, ibukina kataakina e na konaa “ni karekea te mimitung” te Uea e kaikoi n te auti ni kaikobwai ibukina.⁷

Maiun Parley e tou mwiin te baeten anne. Inanon taai tabetai e na kaitara korakoran te maiu nikainnano. E ngareakinaki n ae aki raoiroi ngke e kabwarabwara te euangkerio. E kabureaki n 1838 ao 1839 ni bukinana imwiin te kaangaanga are a kaaitala kain te Ekaretia i Missouri. E tia Parley naba ni karekea te kakabwaia are e beritan Oliver nakoina. E aki maan imwin otinakona man te karabuti, e koreia, “Ti marurung, ao n tokanikai n ae korakora iroun te Uea, imwin nako ara kaangaanga ni kabane.”⁸

5. E Aki Taraaki te ririki n aron Mwaitin te Onimaki

Orson Pratt, tarin Parley, bon te kauoman ni uarereke n Abotoro. E katabuaki ngke 23, e bon ikawai tabeua te wiiki nakon Lyman Johnson. Te beku are Orson e kaman tia n anga nakon te Ekaretia e karekea tamaroan te katooto n aroia kairake ni ikawai ni konaa ni kakairi ni karaoi bwaai aika raoiroi.

E bwabetitoaki Orson n Tebetembwa 19, 1830—n ana koro n ririki ae 19. Teutana imwiin, Iotebwa Timiti e karekea te kaotioti ibukina are e taku bwa Orson bon natin te Atua, bwa e kakabwaiaaki ibukina e kakoa-ua, ao mwiokoana bon taetaekinakin te euangkerio (taraa D&C 34:3–6). N taekana, Orson e beku ni mition aika a mwaiti n ikotaki ana tai ma Lyman Johnson n 1832 ike a bwabetitoiai e kaan 100 mwaitiia aomata ao e kata-buiia tabeman unimwaane.

Ngke Orson e weteaki bwa te Abotoro, akea ngaia i Kirtland. N Eberi 23, 1835, ni kawan Columbus ae

bubura, e reiakinna bwa e rang kainna-noaki n te boowi i Kirtland n Eberi 26.

E aki ataa bukin te boowi, e wae-koia ni karaoa mwanangana ni karo-ko ikekei. N aki ataia are e a tia ni weteaki bwa te Abotoro, e nakonako n rinnako ngke te bootaki n taromauri a “tataro, ao ni bubuti rokona.”⁹ Namakinan te boutoka mairouia ake a Itiaki, Orson e kariaia weteana.

N aron te Abotoro, e katauraoa te bamburete are kanoana te moan boreeti n taekan ngkoa ana Moa ni Mii ni Burabeti Iotebwa Timiti. N aron te bwaeoniaiia n 1847, e kawakin rekootin te mwananga nako mainiku. E korei naba mwaitin bamburete ibukiia miti-nare ao e rang matoa ni kamanoan Ana Boki Moomon.

Te Bong aei E a Kaokoro . . . Ke E koaua?

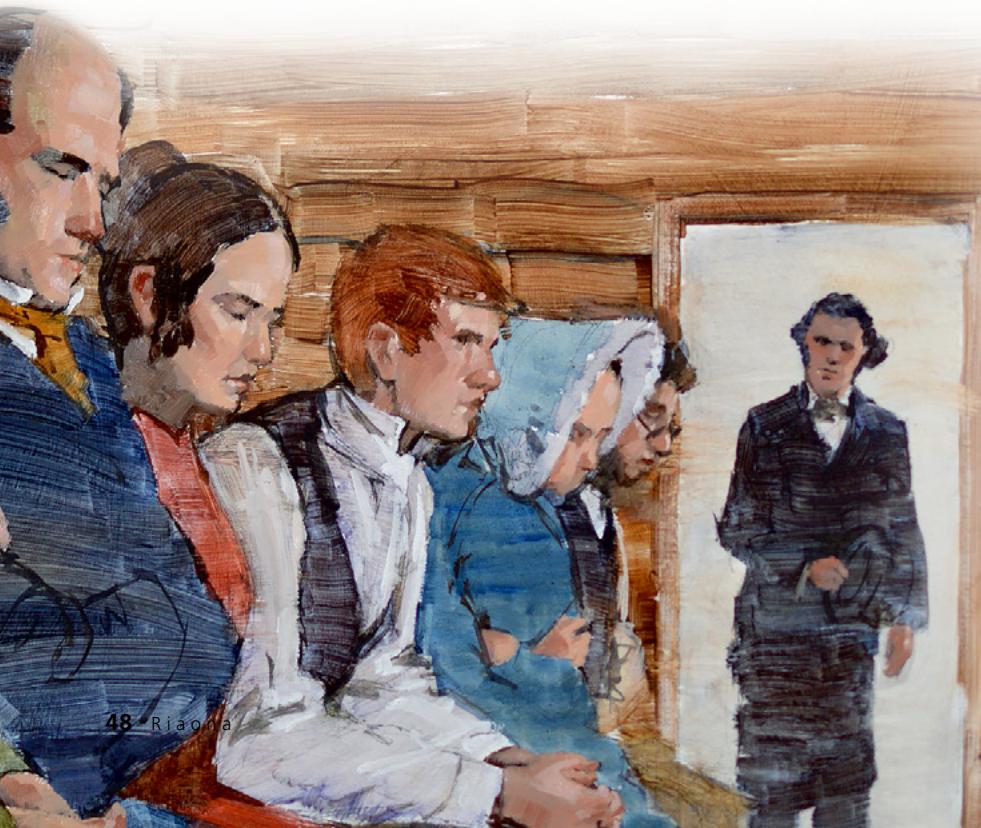
Ni mwaitin kawai, kairake ni ikawai a kaokoro n te bong aei nakon are a mena inanon 1835. Ao e riai reirei aikai ni kona ni buokiia kairake ni ikawai n

te bong aei inanon aia mwakuri kora-kora ni maiu ni waakirake nakon aia konabwai. Aio kabwaranakoana:

- Ngkana ko na namakina te aki tau, bon waakirake naba.
- Ni kabane aomata iai kakawenakoia. Ko konaa n tokanikai iaona.
- Ko na bon kukurei ngkana ko tiku ni matoatoa inanon te Ekaretia.
- Teimatoa n anga am tai. Ongotaeka ao kakaonimaki. Kakabwaia a na roko.
- Iai iroum bwaai aika kakawaki ae ko na anga. Te Uea e onimakiniko. ■

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. “Extracts from H. C. Kimball’s Journal,” *Times and Seasons*, Eberi 15, 1845, 868.
2. “Minutes, Discourse, and Blessings, 14–15 Beberuare 1835,” in *The Joseph Smith Papers, Documents, Uaorim 4: Eberi 1834–Tebetembwa 1835*, ed. Matthew C. Godfrey ao tabeman (2016), 229.
3. Taraa “Rongorongon Thomas. Baldwin Marsh,” *The Deseret News*, Maati 24, 1858, 18.
4. Taraa “Rongorongon Thomas. Baldwin Marsh,” *The Deseret News*, Maati 24, 1858, 18; Kay Darowski, “Te Onimaki ao Bwakan Thomas Marsh,” inanon *Taeka inanon te Kaotioti: Tē Karaki itinanikun Mwakoron te Doctrine ao Covenant*, Matthew McBride ao James Goldberg, eds. (2016), 57–59.
5. Edward W. Tullidge, *Tullidge’s Histories* (1889), vol. 2 (supplement), 175.
6. Brigham Young, Discourse, Tuun 17, 1877, inanon *Journal of Discourses*, 19:41.
7. Oliver Cowdery, n “Minutes and Blessings, 21 Beberuare, 1835,” n *Ana Beeba Iotebwa Timiti, Taokumente, Uaorim 4: Eberi 1834–Tebetembwa, 1835*, 240–41.
8. Letter from Parley P. Pratt, 22 Nobembwa 1839, josephsmithpapers.org/paper-summary/letter-from-parley-p-pratt-22-november-1839/1.
9. “Extracts from H. C. Kimball’s Journal,” *Times and Seasons*, Eberi 15, 1845, 869.

Te Wewete ni Kaokakiia Moan Abotoro

Ni Beberuare 8, 1835, Iotebwa Timiti e butiia tarina ake Brigham ao Joseph Young bwa a a na anene nakoina. Imwiina te Burabeti e karekea te kaotioti bwa aio te tai are a na weteki iai Abotoro ake Tengaun ma Uoman.¹

Iotebwa Timiti e tuanga Brigham bwa e na kanakoa te kaetieti bwa e na karoaoki te maungatabu n te Kaonobong are imwiina. E tuanga Brigham bwa ngaia temanna ibuakoia Tengaun ma Uoman.²

Onoua te bong imwiina, a ikotaki kain te Ekaretia. Iotebwa Timiti e taekinna bwa teuana oin te kantninga n te boowi bon ibukiia Taan Kakoaua ake Teniman n Ana Boki Moomon—Oliver Cowdery, David Whitmer, ao Martin Harris—“bwa a na rineaia tengaun ma uoman mwaane man te ekaretia bwa a na riki bwa Abotoro.”³ Oliver ao David a tia ni kaman karekea te tibwanga anne inanon Tuun 1829, ma e ngae ngke a tia n “ukoukora te Uea n te aki mamamatam ao n te tataro” bwa a na kona n rineaia Tengaun ma uoman, e tuai n roko raoi taina.⁴ N te tai aei, Iotebwa e taekinna bwa e a rokoraoi te tai anne.

Te Tengaun ma Uoman (n teina are e atongaki n tain te boowi) bon Lyman Johnson, ana ririki ae

23; Brigham Young, 33; Heber C. Kimball, 33; Orson Hyde, 30; David W. Patten, 35; Luke Johnson, 27; William E. McLellin, 29; John F. Boynton, 23; Orson Pratt, 23; William Smith, 23; Thomas B. Marsh, 34; ao Parley P. Pratt, 27. Ni kabane a tia ni karoaia aia mwakuri ni mitinare. Waniman a tia n raona Iotebwa Timiti n ana mwananga ni Kaembwa i Tion n te tiawma ae nako.⁵

Imwiin rineaia, Abotoro n tatabemaniia a katabuaki.⁶ Aia kakabwaia ni katabuakiia e kakoroaki bukin berita imwiin aia tokanikai n aia mwakuri ni mitinare. Heber C. Kimball e ururing imwiin te kakabwaia “bwaai aika a mwaiti ake a kaman taekinaki ake a na koro bukiia, bwa ti na riai ni karekea te mwaaka ni katoki aoraki, kanakoia taimonio, kautiia mate, ni kanorabaia mataki, . . . kamwaingi maunga, ao bwaai ni kabane a reke nakoira rinanon aran Iesu Kristo.”⁷

Oliver Cowdery e kabwarabwarai naba kaangaanga ake a na kaitarai: Tatauraoi n tainako ni karoai angana no /sic/ inanon maiumi, ngkana e kai-nanoia te Atua ni karakaan ao katean ana kantninga.” Oliver e kaungaia Abotoro bwa a na ukoukora te atatai mai iroun Iesu Kristo bwa aaonga ni kona ni kakoaua ni koauan Maiuna:

“Tai toki ni kataakina ni karokoa ko a tia n noora te Atua, n itaramata ma ngaia.”⁸

E moanaki man Meei 1835, Abotoro a waakinii tabeua mwakuri n angano n te mition ibukin te Ekaretia, ao aia kairiiri ni kabuta e kakabwaiaia naba aika mwaiti. ■

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa History, 1838–1856 (Manuscript History of the Church), volume B-1 [1 September 1834–2 November 1838], addenda, note A, page 1, josephsmithpapers.org/paper-summary/history-1838-1856-volume-b-1-1-september-1834-2-november-1838/304.
2. Taraa Joseph Young, *History of the Organization of the Seventies* (1878), 1.
3. “Minutes, Discourses, and Blessings, 14–15 February 1835,” in *Joseph Smith Papers, Documents, Volume 4: April 1834–September 1835*, 224–28.
4. “Minutes and Blessings, 21 February 1835,” in *Joseph Smith Papers, Documents, Volume 4: April 1834–September 1835*, 242, 243.
5. Naake aman bon tiaki kain te kaembwa aika David W. Patten, Thomas B. Marsh, William E. McLellin, ao John F. Boynton.
6. Ti ruaman mairouia Tengaun ma Uoman ake a roko n te boowi ni Beberuare 14, 1835. Parley P. Pratt e kamatoaki ni Beberuare 21, 1835, ngke Thomas B. Marsh ao Orson Pratt a uaia ni kamatoaki n Eberi 26, 1835.
7. “Extracts from H. C. Kimball’s Journal,” *Times and Seasons*, Apr. 15, 1845, 868.
8. “Minutes and Blessings, 21 February 1835,” in *Joseph Smith Papers, Documents, Volume 4: April 1834–September 1835*, 244.

N reiakin riki taekan weteaia moan Abotoro n Tengaun ma Uoman n boong aikai, nakon history.lds.org.

Iroun Unimwaane
David A. Bednar

Man te Kooram n
Abotoro n te Tengaun
ma Uoman

Tamaroan Anuan KRISTO

lesu, are e korakora karawawataakina, e korakora ana nanoanga ibukira ni kabane ngaira ake ti karekea bebeten te karawawataaki.

Unimwaane Neal A. Maxwell (1926–2004) e taekina te reirei are e a tia n anganai te kukurei ae nano ao ni katurua taraan mwaitin au kamatebwai, au ururing, ao n iangoia raoi. E taku, “A na bon akea te Mwakuri ni Kamaiu ni karaoaki tii ibukin tamaroan anuan Kristo!”¹ Man ongoraeaen te rongorongo ae ineti ao te atatai ae nano, I tia ni kataia n reiakina riki taekana ao n atatai riki n te taeka ae “te anua.” I a tia ni iangoa raoi te reitaki imarenan tamaroan anuan Kristo ao Ana Mwakuri ni Kamaiu—ao te bwai ae e riki imwin te reitaki anne ibukira n tatabemaniira nako n aroia ana reirei.

Tamaroan anuan te Uea lesu Kristo

Tao kanikinaean korakoran te anua ni kinaa ao ni kaeka raoi nakoia tabeman aomata ake a rinanon naba kakawenako ke mwakuri aika a buakaka ae rang n tawe ao ni kairoro iaora. Te anua e kaotaki, n te katooto, n te mwaaka n kanakoa karawawataakiia aomata tabeman ngkai ti bon rawawata; n te atatai are ti kinaa bakiia tabeman ngkana ti bon baki; ao n te mwaaka n arori baira nakoia ao n anga ara nanoanga ibukin korakoran kainnanon tamneia tabeman ngkai ngaira ti bon mena inanon mabubun ana kaangaanga tamneira. Ngkai, te anua e kaotaki man nooranana ibuobuoki nakoia tabeman ngke ae e na bon riki ao te kaeka ae e na roko moa irouna bon ngaia moa ao e na bon anganaki moa, Ngkana aio ni koaua tian te anua are e na uaiakinaki n anuan te aomata, ngkanne te Tia Kamaiu n te aonaaba bon te katooto ae kororaoi n teimatoan aron tamaroan te anua n tangira ae itiaki.

Te Katooto n Tamaroan Anuan Kristo

N te kabanea n amwarake n te ruu ieta n te tairiki, bon te tairiki ike E na rinanon iai korakoran te karawataaki are e tuai n ririki mai imwaina ni karikan aonaaba ni kabane are e kari-kaki Irouna, Kristo e taekina taekan te Tia Karaunano ao te rau:

“Bwaai aikai ae I a tia n taekin nakoimi, a kaman mena iroumi.

“Ma te Tia Karaunano, are te Tamnei ae Raoiroi, are E kanakoa te Tama n arau, E na reireiningkami bwaai ni kabane, ao E na kaururing i nanomi bwaai ni kabane ake I atongi nakoimi.

“I katuka te rau i roumi, I angan-ingkami au rau: I aki anganingkami n ai aron te aba, ngkana e anga. A na tai rawawata nanomi, ao a na tai maaku.” (Ioane 14:27).

Ni kinaakina bwa Ngaia bon Ngaia kanga e a ribaaki ao te taneiai iou-ra akean te tia karaunano ao te rau, ao inanon te tai ngke Nanona tao e

kiriwe ao maaku, te Mwatita e anga ana ibuobuoki ao n anga nakoia tabeman te kakabwaia are e na kona ao ni karekea Kakorakoraana.

Inanon korakoran te tataro ibukiia ana reirei, e karaoaki ni waekoa imwain Lesu ngke nako n riaon te karanga ae Kiteron ma Ana reirei nakon te nne n aroka ae Ketetemane, te Mwatita e tataro ibukiia Ana reirei ao ibukiia ni kabane “ike a riai ni kakoaua irou rinanon aia taeka;

“Ba a na bane n riki n teuana, Tamau, ao ngai inanom. . . .

“. . . Bwa a na bane n riki ni katiteuanaki raoi; ao e aonga ni kakoaua te aba ba Ko kanakomaiai, ao Ko tangiriia, ai arom ngkai Ko tangirai. . . .

“Ao I a kamani kaota aram nako ia, ao N na boni kaotia; ba e na mena i nanoia te tangira are Ko tangirai iai, ao Ngai i nanoia” (Ioane 17:20, 21, 23, 26).

I kaokioki titiraki aikai irou ngke I iangoa raoi aei ao taai ake a riki iai ngke e a kaan kamwaneakina ao karawawatan te Tia Kamaiu n te o

n aroka: E kanga ni Kona n tataro ibukin mweeraoia ao katiteuanakiia tabeman bon imwain karawawataa-kina ae korakora? Tera are e anganna te kona Ngaia ni ukora te raunnano ao te rau ibukiia naake a kainnanoa ae uarereke riki nakon are E kainna-noia? Ngke bwakan te aonaaba are E karikia e tutu riki nakoIna, e kanga ni kona Ngaia n katuruturua nako-na tabeaiangana ibukiia tabeman? E kanga te Mwatita ni kona n anganako riki te buoka ngke e karakoare e karekea? Te rongorongo mairoun Unimwaane Maxwell e karekea te kaeka nakon titiraki aika korakora aika:

“Iesu’ tamaroan riain karawawataakina e koreaki n Ana Mwakuri ni Kamaiu ae kamimii. N akean tamaroan anuan Iesu’ ae kakaawaki n te maiu n tamnei a na bon akea te mwakuri ni kamaiu ae kakukurei! Tamaroan anuana n aron are E na ‘[karawawataaki] kaririaki n aekaia nako’ (Aramwa 7:11), ngkai E aki mutiakini taian kaririaki (taraa D&C 20:22).²

Iesu, are karawawataaki riki n ae korakora, e tia n anga te nanoanga ae batu ibukiira ni kabane ake e uarereke karawawataakira. Ngaia raoi, nanon te karawawataaki ao te nanoanga e kato-maaki ma te iraorao nakon te tangira ae nano n namakinaki iro un temanna are e mwakuriia.

Kakamwakuri ni Ukora te Tangira ae Itiaki

Ti kona inanon maiura aei ni ukora te kakabwaiaaki ma kakawakin

mwakoron Tamaroan Anuan Kristo. Ngaia raoi, ti kona ni maiura ngaira aomata ni kekeiaki inanon te etieti ni karekea ana bwaintangira te tamnei n reitaki ma te konaa ni buoka kain-nanoitabeman aomata ake a rinanon kakaewenako ke mwakuri aika buakaka are e karina nikairoro iaora. Ti aki konaa ni karekea te atatai rinanon korakoran atakin karaohan ae buakaka ke babaire i bon iroum. Etina, ti kainnanoa buokara ao ni kainnanoan “rinanon mwakuri aika raraoi, ana nanoanga, ao ana akoi te Mesia ae Tabu” (2 Nibwaai 2:8). Ma “teutana imwiin teutana, te reirei teuana imwiin teuana” (2 Nibwaai 28:30) ao “inanon [te] mwakurian te tai” (Moses 7:21). Ti na kona n anga ara ibuobuoki ngkana te aroaro n aonaaba e okioki ibukira ni kan buokaki.

N na tuangko bwa ngai ao ngkoe ti riai n tataro, kakatabeira, kekeiaki, ao ni mwakuri ni karikirakea anuan Kristo ngkana ti kantaningaia ni karekea tamnein te bwaintangira n te tangira—ana tangira Kristo ae itiaki. Te tangira ae itiaki bon tiaki te anua ke anuan te aomata ae ti reiakinna n onoti rinanon oin ara ukeuke ae iai bukina ae raoiroi ao ni baireia n tokanikai. Ma te koaua ti ria ni karinea ara berita ae tabu ao ni maiu n tau ao ni karaoi bwaaai ni kabane are ti kona ni karaoi nakon nakoraoira ibukin te bwaintangira; ma n tokina te bwaintangira ae te tangira ae itiaki e na reke iroura—akea iroura (taraa Moroni 7:47). Te Uea e baireia bwa ngkana ti na karekei ana bwaintangira te tamnei

ni kabane, ma ti riai ni karaoi ni kabane inanon korakorara ni karekea, katabeira, kaoa, ao n tau ibukin bwaaaintangira. Ngke ti karikarekeea te mwakuri n te kawai ae tii te arona ma tamaroan anuan Kristo, ngkanne tao ti kaotia nako karawa n te kawai are moan te korakora nanora n tangira tamaroan te bwaintangira n tamnei ae te tangira ae itiaki. Ao ti mataata ni kakabwaiaaki ma kamii-min te bwaintangiira aei ngke ti karikirakea n anga te ibuobuoki ngkana te aro n aomata nimwaane ao aine are inanora e na oki nakoira.

Iesu bon te Kristo, ana Riki Temanna te Tama ae akea Tokina. I ataia bwa E maiu. I kakoaua bwa tamaroa anuana e karekea ara tai n te maiu aei ao te maiu ae akea tokina. Ti bia anga ara ibuobuoki ngkana iai kainnanoan te ibuobuoki anne iroura e oki nakoira. ■

Man te Brigham Young University–Idaho Religion Symposium te marooro are e anga n Tianuare 25, 2003.

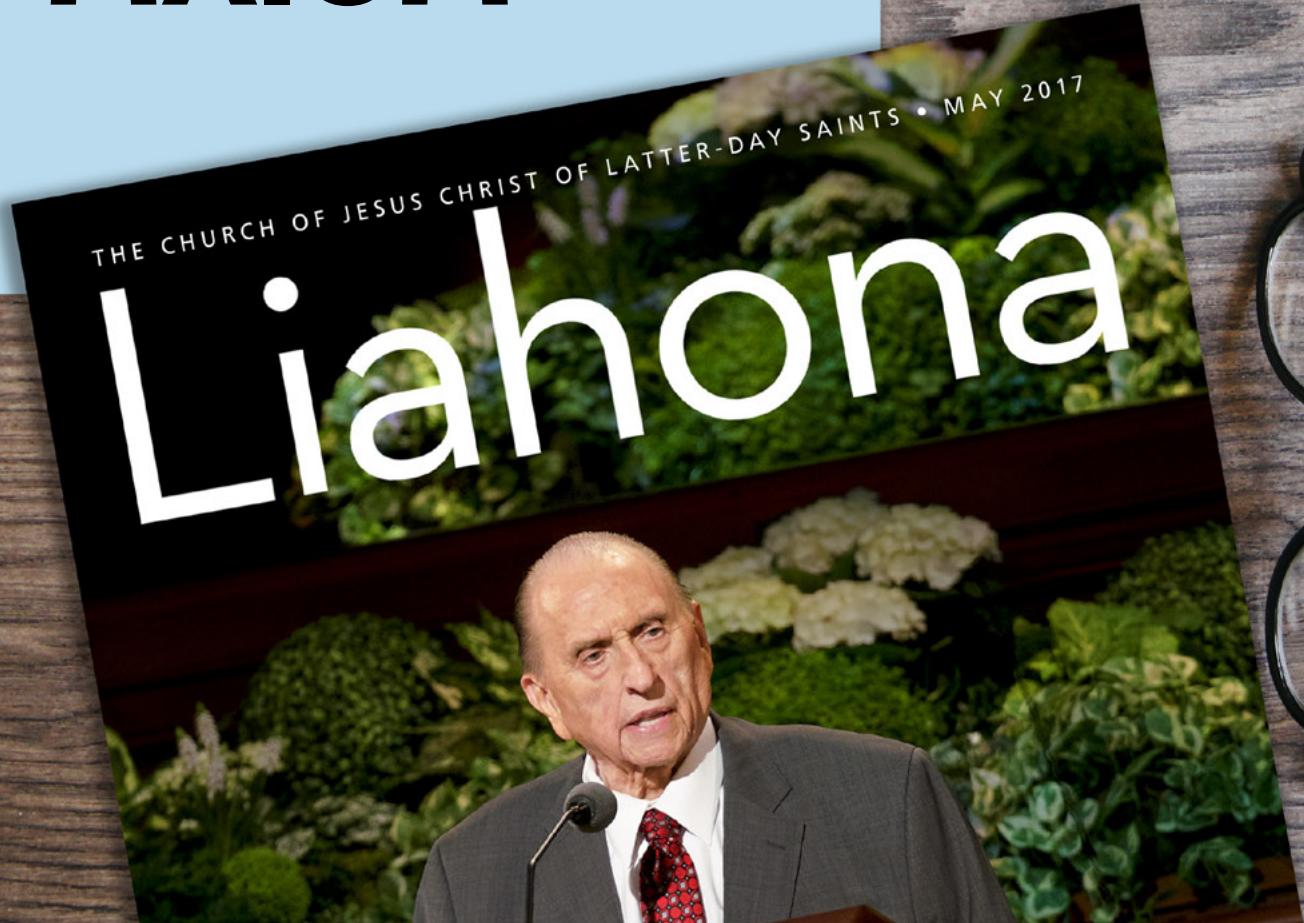
BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Neal A. Maxwell, “The Holy Ghost: Glorifying Christ,” *Ensign*, Tuurai 2002, 58.
2. Neal A. Maxwell, “O Ai Korakorara ana Baire Atuara!” (address to Church Educational System religious educators, Feb. 3, 1995), 6, si.lds.org.

*E Kanga te Rongorongo
n te Maungatabu ni Kona ni*

BITA MAIUM

Ko kona raoi n riki n aron lesu Kristo. Bwaai ni mwakuri aikai a na buokiko n nooria bwa e kanga.

Iroun Hadley Griggs

Ko kainnanao kakorakorakim n te maiu n tamnei? Iangoia ko kona ni kamanena kairakim n te maiu n tamnei? Eng, ko tekeraoi, ibukina te maungatabu e kona n riki bwa te bwai ae ko ukoukoria. Unimwaane Robert D. Hales man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman e taku: “Nakoia kairake aika kaain te Ekaretia, I berita bwa ngkana kam ongora [n te maungatabu ni kabutal], kam na namakina korakoran te Tamnei n tiku inanomi. E na tuangkami te Uea bwa tera ae kam na karaoi ma maiumi.”¹

Ao e aki toki ma te wiikente n te maungatabu—kam kona n reitinako n namakina te Tamnei man kamatebwaien taian taetae naba imwiina!

Te maungatabu e buokiira ni kawai aika mwaiti. Ma tao ae kakawaki riki, e kairiira ni kaniira ma te Tia Kamaiu n reireniira bwa ti na kanga n riki n Ai arona. Te kawai ae korakora ni kareke aae mwaiti man te maungatabu bon te ongora raoi n taian angareirei ibukin anuan Kristo—tao n tain te kanakobwana ke inanon kamatebwaien taian taetae imwiina. Ngkai kam ongora ke ni wareka anuan Kristo aika koaua n ami iango, taian taeka ao te Tamnei a kona ni buokiko n reiakinna bwa kam na kanga n riki n ai Aron Kristo.

Kam kona n anaa te kuwiti ae tawe aei n nooria bwa te anua raa ke uoua ake kam tangiria ni kabanea nanomi iaona ngkai kam kamatebwai rongorongan te maungatabu. (Ibukin bwaninin riki te ukeuke aei, tua te Okitobwa 2016 *New Era* ke Mwakoro 6 man *Tataekina Au Euangkerio*.)

Ibukin anuan Kristo aika ruaiwa n tatabeua akana inano, rinea te taeka are e kabwarabwarako raoi.

1. TE ONIMAKI:

- a. I aki koaua ngkana lesu Kristo au Tia Kamaiu.
- b. I kakoaua lesu Kristo ao ni butimwaea n aron au Tia Kamaiu.
- c. I kantaninga ae lesu Kristo bon au Tia Kamaiu.

Nte reirei iai te kurubu n ataei naika uarereke are angii tabeman ataein te reirei a taku bwa “aomata aika akea bonganaia” ibukina bwa a kaokoro. I tuai n tataetae ma ngaiia mai imwaaina. I aki buakaka, ma I aki rangi n tamaroa naba.

Ngke i ongo Beretitenti Dieter F. Uchtdorf, te Kauoman ni Kauntira n te Moan Beretitentii, n anga ana marooro “Taan Nanoanga a na Karekeea te Nanoangaaki” (maungatabu ni kabuta Eberi 2012), iai te bwai ae ibitaki. E taku bwa iai teuana te bwai ae ti riai ni karaaoi ngkana e kaoti bwa te motikiteka: “Katokial!” Ana marooro e buokai n ataia bwa n oneamwiin motikan taekaia ataei aikai n te reirei, I riai n oneamwiin au iango ae buakaka ma au namakin ma te “nano ae onrake n tangiran te Atua ao Natina.”

I te Moanibong anne ngke I nakon reirei, n oneamwiin kaitiboo ma raoraou ae I tataneiai ma ngaiia, I nako n aia tabo te kurubu are a taku aomata bwa “akea bonganaia”. Ti moana ara marooro, ao I nooria bwa aomata aikai ni kabane akea kaokoroia nakoia tabeman. Ngkai I kabanea au tai ma ngaiia, I karikirakea au reitaki ae korakora ma ngaiia. A reke raoraou niman aika boou.

I nooria bwa raoraou aika boou tiaki aika “akea bonganaia” n ae bwanin—iroun te Atua a riki n taainako bwa aomata aika iai bonganaia. I rangin kukurei n reikainaki riki taekan ana tangira te Atua ibukiia natina.

Holly H., anan ririki 19, California, USA

2. KANTANINGA:

- a. I namakina te rau ao kakoauan bwaai aika raoiroi a na bon riki n taai aika a na roko.
- b. I maakui taai aika a na roko!
- c. I taneiai ni kakeai taai aika a na roko—ngkana l aki iangoa, l aki riai n raraomaeakinna.

3. TE TANGIRA AE KORORAOI AO TE TANGIRA:

- a. I kataia n tangiriia aomata, ma iai tabeman aomata ake a aki toki n taraa ni kakaunai.
- b. I rangin tabetabe ni mwakuria maiu are e rang kaangaanga reken au tai n iangoia riki tabeman
- c. I tangira te mweeraoi ae akea tokina ao kukureia aomata tabeman.

4. TE TAMAROA:

- a. “Maiuakinan te itiaki n te iango ma te mwakuri.” E aki rangin kakukurei!
- b. I itiaki ao e itiaki nanou.
- c. E kaangaanga reken au tai n itiaki

5. ATATAI:

- a. E mwaiti te bwai ae l rinanona are l aki kona ni karekea au tai ni kakaei kaekaan au titiraki.
- b. Ugh. Kamatebwai? N tabetai iai namakinan ae rangin kabotu n reiakin bwaai.
- c. I ukeuke ma nanou n ataa te koaua ao ni karekei kaekaan au titiraki.

6. TAOTAONAKI N NANO:

- a. I kona ni kantaningai bwaai n aki raraoma ke n un.
- b. Au katautau l kona n tatanigai bwaai, ma l kona ni karekea aekakin nako te un iai.
- c. Tataningakin bwaai bon te kabanea ni buakaka. I tangiri bwaai ni kabane ngkai

7. TE NANORINANO:

- a. I tangiria ni kakoaua l karaoi bwaai ni kabane i bon irou.
- b. I onimakina ana buoka te Uea.
- c. Ngkana e mwakuriaki te bwai teuana, angin te tai l mwaninga are l kona ni bubuti ana ibuobuoki te Tama are i Karawa.

8. MWAKURI KORAKORA:

- a. I rang kababanea angjin au tai ni matakau n te TV, n otinako ma raoraou, ao totokoi mwiokoaki!
- b. I ikakorakora n angjin te tai ni kabanea au tai iaon bwaai aika kakawaki inanon maiu, ma l kataia ni karoia.
- c. I kabanea au tai iaon bwaai aika kakawaki riki.

9. ONGOTAEKA:

- a. I anga nanou n iriiri aia reirei au tia kairiiri ao au karo.
- b. Bon ngai te bwaoti i bon bukiu-angjin te tai e kaangaanga ongo-raau ioun temanna.
- c. I iriiri aia reirei au tia kairiiri ao au karo, ma n tabetai l ngurengureakin.

KATEAN TE TANGIRA AE KORORAOI INANON TE KIRAATI N TE OKETITURA

Ngkai tarai am kaeka. Tera anua aika ko kan mwakuri iaoia? N reiakinna bwa ko na kanga ni karikirakei, ko kona n rinea teuana ke uoua ao kabanea nanom nako iai ngkai ko ongora n te maungatabu.

Ao ngkana ko kaeka bwa e nakoraoi am kekeiaki iaoia ni kabane, kateimatoa! Ko kona n teimatoa n rinea teuana ke uoua ake a rianako taraana iroum n tain te kuwiti ao kabanea nanom iaon akanne n tain am kamatebwai n te maungatabu. N aron am atatai n te maiu n tamnei are e riki inanon mawanangam n ai Aron Kristo, n taainako ko kona n rairaki nakon aia angareirei ara taan kairiiri ni buokiko iaon kawaim.

Ngkana ko aki kona n rinea te anua ngkai, tai raraoma! Ko kona n ongora n te maungatabu n taainako ao n nooria bwa tera ae e taraa n rianako taraana iroum ngkanne.

N te tai are ko rinea te anua are ko tangiria ni kabanea nanom iai, ko na bae n tangiria ni koreia bwa ko aonga n tauraoi ni karekea te kaotioti ibukina ngkai ko ongora n te maungatabu ke ngkai ko kamatebwai taian taetae imwiina. Ngkai ko ongora ao ni kamatebwai, kariaia te Tamnei bwa e na kairiko nakon kawai tabeua aika onoti ake ko kona ni mwakuri iaon te anua. Tuoa te katooto ane inano! ■

E maeka te tia korokaraki i Utah, USA.

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

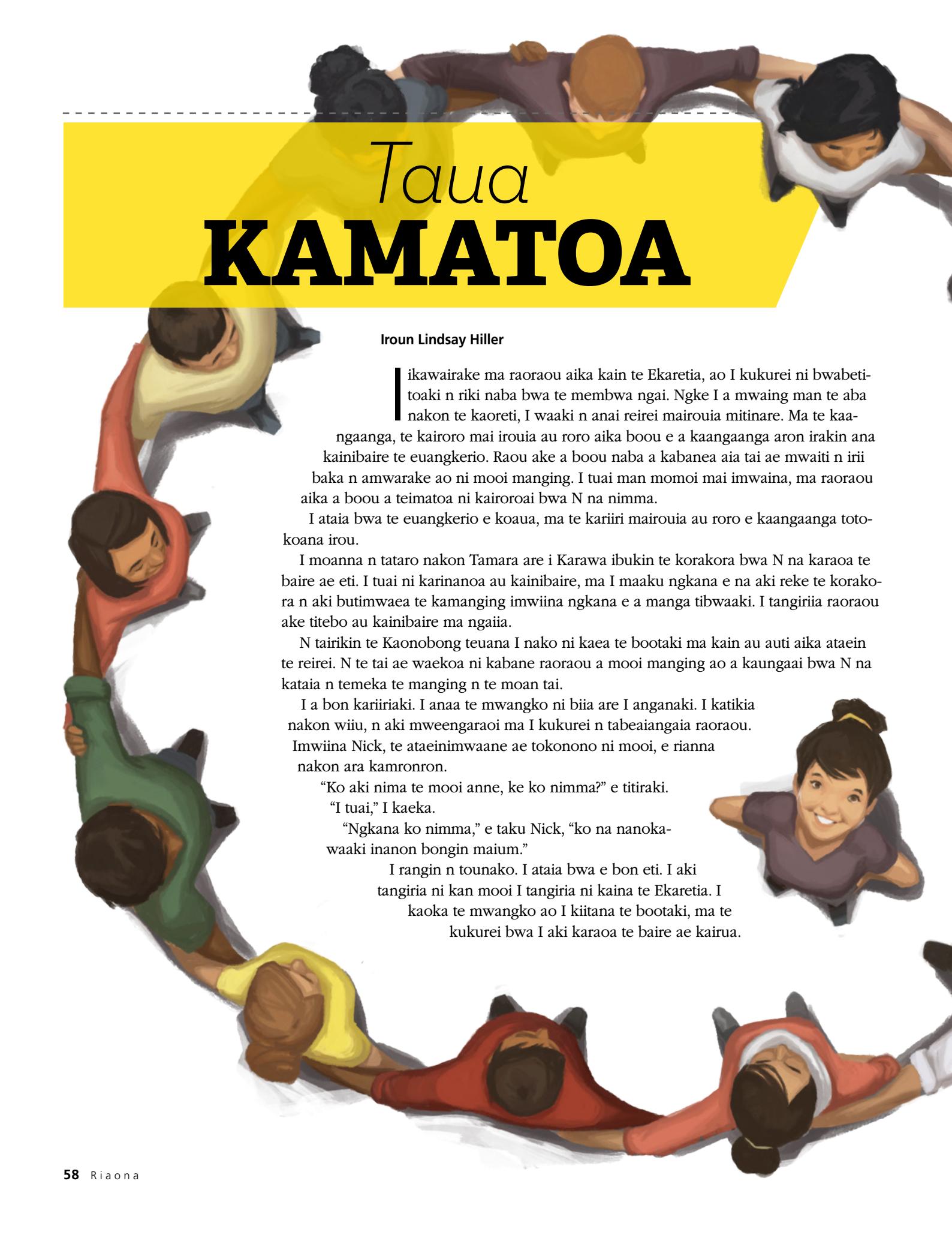
1. Robert D. Hales, "General Conference: Strengthening Faith and Testimony," *Liahona*, Nobembwa 2013, 6.

N tain te maungatabu ni kabuta n Okitobwa 2015, teuana te marooro ae taraa n rangin kakawaki nakoiu. E anga ana marooro Unimwanne Dale G. Renlund man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman ae aranaki "Rinanon Ana Taratara te Atua." E marooroakina taekan kakawakin iangoaia aomata n te anga are a na taraiia iai aia karo aika tatangiriia. Ngke I ongo anne, I kona n namakinna bwa I riai ni karoao ae nakoraoi riki n tangiria naake a mena irarikiu.

Te ingabong teuana imwiin te maungatabu, I kabanea nanou n te tai ae e na nakoraoi ma kakukureiakan temanna. I nakon au kiraati ae te oketitura ao n noora te ataenimwaane ae I aki rang kabanea nanou nakoina. I kona n iangoia bwa e raraoma n te bwai teuana, ngaia are I a nakoina ao n titirakinna bwa e uara ana bong. E aki rang batni kabwararia, ngaia are I titirakinna e uara tangiran te kiraati ae te oketitura irouna. E tuangai bwa e aki rangin ataa te katangitang ao e raraoma ibukin te kamataku. I anga nanou bwa N na rinanona ma ngaia, ao ti na kaai ni katanga te kuna. E tamaroa! Imwiin anne, ti moana marooroakinan ara bwai ni katangitang. Ti a kinaira irki, ao I rangin kukurei bwa I anaa te tai n taetae nakoina.

Christa M., ana ririki 12, Texas, USA

Taua **KAMATOA**

Iroun Lindsay Hiller

I ikawairake ma raoraou aika kain te Ekaretia, ao I kukurei ni bwabeti-toaki n riki naba bwa te membwa ngai. Ngke I a mwaing man te aba nakon te kaoreti, I waaki n anai reirei mairouia mitinare. Ma te kaa-ngaanga, te kairoro mai irouia au roro aika boou e a kaangaanga aron irakin ana kainibaire te euangkerio. Raou ake a boou naba a kabanea aia tai ae mwaiti n irii baka n amwarake ao ni mooi manging. I tuai man momoi mai imwaina, ma raoraou aika a boou a teimatoa ni kairoroai bwa N na nimma.

I ataia bwa te euangkerio e koaua, ma te kariiri mairouia au roro e kaangaanga toto-koana irou.

I moanna n tataro nakon Tamara are i Karawa ibukin te korakora bwa N na karaoa te baire ae eti. I tuai ni karinanoa au kainibaire, ma I maaku ngkana e na aki reke te korakora n aki butimwaea te kamanging imwiina ngkana e a manga tibwaaki. I tangirria raoraou ake titebu au kainibaire ma ngaiia.

N tairikin te Kaonobong teuana I nako ni kaea te bootaki ma kain au auti aika ataein te reirei. N te tai ae waekoa ni kabane raoraou a mooi manging ao a kaungaai bwa N na kataia n temeka te manging n te moan tai.

I a bon kariiriaki. I anaa te mwangko ni biia are I anganaki. I katikia nakon wiiu, n aki mweengaraoi ma I kukurei n tabeaiangaia raoraou. Imwiina Nick, te ataeinimwaane ae tokonono ni mooi, e rianna nakon ara kamronron.

“Ko aki nima te mooi anne, ke ko nimma?” e titiraki.

“I tuai,” I kaeka.

“Ngkana ko nimma,” e taku Nick, “ko na nanoka-waaki inanon bongin maium.”

I rangin n tounako. I ataia bwa e bon eti. I aki tangirria ni kan mooi I tangirria ni kaina te Ekaretia. I kaoka te mwangko ao I kiitana te bootaki, ma te kukurei bwa I aki karaoa te baire ae kairua.

Rao a karaoa te bitaki ae kora-kora ni kabebetea aron-ke ni matoan–aron maiuakinan ara kainibaire.

Te ingabong are imwiin I nako n taromauri, ikaitibo ma mitinare, ao ti bairea au bong ni bwabetito. Man te bong anne ao I tei raroa man bootaki are iai te kamanging iai. I karekeia raoraou aika a boou n te ekaretia ake titebo arora ao ara kainibaire ma ngaiia. I bon iraorao naba ma kain au auti ni maeka n te reirei, ma I a tia ni kamataata nakoia au kainibaire. Ngke a ataa kakaawakin au kainibaire irou, a karinei ao a toki ni kairoroai. A ataia ao a karinea ngkana I kiitana te ruu ngkana a matakau n tamnei aika aki tau ke n ongora nakon katangitang aika aki tau.

E kakorakoraaki au koaua ngke I rinanon aei, ao N na kataia n aki karinanoa au kainibaire ibukin aia kairoro au roro. I ataia naba bwa te kawai ae tamaroa ni kaitarai babaire aika kaangaanga bon ataakin am kainibaire ao n taua ni kamatoa nakoia mai moana.

I ataia bwa Tamara are i Karawa e kaekai ara tataro ibukin te korakora ni kanakoa te karirii. I kakaitau bwa te Tamnei ae Raoiroi e kaungaai bwa N na karaoa te baire ae eti. I ataia bwa ana kainibaire te Ekaretia a tei ibukin kamanokira, ao I kakaitau bwa ngke I rineia n irii e buokai n rineia bwa N na kaina te Ekaretia. ■

E maeka te tia korokaraki i Utah, USA.

TAEKINA TIAKI NAKON TE KARIIRIAKI

“Aomata ake a karaoi kairua a tangiriko bwa ko na raoniia ibukina bwa a mweengaraoi riki n te bwai are a karaoia ngkai iai riki tabeman aika a karaoia naba. A kona naba ni kan aonikaiko. E bon riiri ake ko tangiria ni kan butimwaeaki irouia rorom, ao ni kaina te kurubu.... Teuana te bwai ae e na matoatoa irouum bon ataakin raoi arom ni korakora ao aroia tabeman ni kainabwaabu n anganiko aia karinerine.... Ko aki kainanoia bwa kona boraraoa am kainibaire bwa kan tangiram irouia raoraom aika raoiroi. Mwaitin am ongotaeka, mwaitin naba arom n tei ibukin te reirei ae koaua, mwaitin riki ana ibuobuoki te Uea ni buokiko n tokanikai iaon kariiri.”

Unimwaane Richard G. Scott (1928–2015) man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, “Making the Right Choices,” *Ensign*, Nobembwa 1994, 37.

Kamaenakoa te “ANUA N RORO” Ae Aki Raoiroi

Iroun Charlotte Larcabal

Ana Maekatin te Ekaretia

Emwaiti ana taeka te aonaaba n taekaia rooro ake tebwi tabun te ririki n te bong aei. Ko na ataia kanga ai aroia tabeman ake a katautau ke ko a tia n ongo tabeman ni ngurengureakini “aroia kairake ni bong aikai.” A mwaiti kamatebwai ao tauan mwiin waare ibukimi—ami katei ni bobotaki ni kareke rongorongo, bwaai ake kam kabooi, riki uarereken anakin nanom are e kona n reke.

Beretitenti Russell M. Nelson, Beretitenti n te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, e taku bwa e “aki mweengaraoi,” ngke e ongo n aia kabwarabwara taan kakae n aia kamatebwai n taekaia aomata aika kairake. “Ma ae koaua riki,” e taku, “E aki anaaki nanou n aia kukune *taan rabakau* are a tia n taekinna ibukimi nakon are e a tia te Uea n tuangai ibukim,”¹

Te Uea e aki kainninoa te kamatebwai ke te katautau ni karekea kinaakim, E aki iangoia roro aika kairake n riki bwa mwakoron tauan mwiin waare ke n aroia tabeman n uotaki rikaaki n aron “te aonaaba” ni kataia ni kabwarabwarako.

“E tangiriko tiaki ibukina bwa antai ngkoe n te bong aei ma ibukina naba te aomata ae mimitong ao te ota are e anganiko te konabwai ao nanom ae kona ni karekea.” e taku Beretitenti Dieter F. Uchtdorf, Kauoman Kauntira n te Moan Beretitentii.²

Te Atua e aki tii nooriko; E tangiriko.

Mwaninga are e taekinna te aonaaba.

E kanga aron taraakim iroun te Tama are i Karawa?

Ko tangiria n riki ni kaokoro mairouia aomata tabeman n te aonaaba? Moana taraakim n ana kawai te Tama i Karawa ao aia taratara Ana toro aika a rineaki n nooriko. Ko tangiria ni kan kakoaua bwa taian katautau a kaairua? Aio ngkai te tai n kakamwakuri ao katabeko ni karaoa te mwakuri. Ngke 12-ana-ririki, Kristo e kauringia Ana karo iaon te aba bwa E riai bwa “N na kumea [Ana] bwai Tamau” (Ruka 2:49).

E aki rang uarereke, ao ai arom naba. Ngaia te titiraki are imwina bon aio: Ko na kanga n riki ni kumea ana bwai te Tama i Karawa?

Ana “bwai” bon taekan karekean te maiu ae aki mamate ao maiuiia aomata ae akea tokina (Moses 1:39), ngaia are ko kona ni kumea ana bwai man karoan am kabanea n tamaroa ni karekea am konabwai ao man riki bwa temanna are e buokiia tabeman ni karekei naba aia konabwai.

Aio ngkai te tai n anaa te mwiokaki anne ibukin taai aika a na roko. Tera are ko kona ni karaoia *n te tai aei* ni kakoaua bwa ko a riki n aron are e ataia te Tama i Karawa bwa ko kona ni karekea, tiaki tii n te maiu are akea tokina ma inanon naba *te maiu* aio?

Ko kona ni maiu nakon Ana taratara am konabwai.

I A RIKI N TAMAROA MAIROUN...

Reiakina te kataumwane? Karikirakea au kamatebwai n te euangkerio? Karikirakea tangiran te mwakuri ni ibuobuoki Tibwaia bwa ko kanga n tararua am bong aika a na roko man kakanakoan am rongorongo nakon liahona@ldschurch.org ke iaon ana iteraniba te LDS Youth Facebook ke Instagram.

Ko tangiria ni mare n te tembora? Iangoia ngkai kona itiaki n am iango, am taetae, ao am mwakuri. Ko baireia ni kan kamatebwai n te uniwiweti? Karikirakea kamatebwaiatai aika a tamaroa ngkai. Ko tangiria ni beku n te mition? Karina *Preach My Gospel* nakon am kamatebwai n te euangkerio (riki mwakoro 3) Ko tangiria ni katauraoi bwaai ibukiia am utu? Reiakinna bwa ko n kanga ni karaoa te kataumwane ngkai.

Ko kona n tarai naba bwaai ake a na anganiko te kukurei *ngkai*. Ko tatangira te numera? Ko katanga biano? Ko koro karaki? Reitinako ni karaoia! Tarai kawai ake ko kona ni karikirakei: kiraati n te reirei, tutorio iaon te rain, kauaaba, wekitiaobu, ao a batiri.

Bita anuan te roro ae aki raoiroi ao totokoi riribai! Tabekina arom nakon taai aika a na roko. Tera ae ko na karaopia bwa kona riki bwa te kabanea n tamaroa? Kaongoira n te emeeri liahona@ldschurch.org ke katuka am rongo-rongo iaon ana iteraniba te LDS Youth Facebook ke Instagram. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Russell M. Nelson, "Teei bwa Taan Kakoaaua," *Riaona*, Okitobwa 2016, 46.
2. Dieter F. Uchtdorf, "Mai ni Kimwareirei n te Euangkerio," *Liahona*, Nobembwa 2014, 123.

TE|RAKE INANON TE ON|MAKI

Kakorakoraa am onimaki n tokanikai iaon te bwai ae kararaoma.

Iroun Beretitenti
Henry B. Eyring

Moan Kauntira n te
Moan Beretitentii

KO NA KANGA N ATAIA BON IROUM

Raoraora kairake aika tangiraki, nanora ibukimi n tatabemani ngkami nako bwa kam na ataia bon ibukimi, inaomatan temanna, bwa bon iai Atuan karawa, bwa E kinako, ao bwa Natina e a tia ni mate ibukin buren te aonaaba.

Ara kaantaninga bwa kam na karekea bon ibukimi te koaua ae matoatoa bwa e a tia ni kaokaki ana euangkerio Iesu Kristo nakon te aonaaba ibukin te kabanea n tai. Taben Iotebwa Timiti e onoti, ma ana tataro ae nanorinano bon te banna ni katooto ae ibuobuoki ibukim ao ibuki. Iotebwa e moanna n te buakonikai n **tataro ma te onimaki** bwa te Atua n tangira e na kaeka ana tataro ao ni kanakoa nanououana. E karekea te koaua anne man **warekan ana taeka te Atua ao ni karekea te kakoaua** bwa e bon koaua. E tataro naba Iotebwa ma nanona n aki ti kakauongo ma n ongotaeka n aki tabe bwa aekakira aron rawawatana. E motinnanoia bwa e na **karaoa te bwai ae na reitaki iai te Atua** nakoina

N aron te tamnei naba are e katanoata te Burabeti Iotebwa Timiti, I tangiria ni kanakoa te kakaewenako nakoia kairake n te Ekaretia. E kangai te kakaewenako: nakomai ataia bon ibukim bwa a koaua bwaai aikai. Ko kona ni karaoa aei man irakin ana banna ni katooto Iotebwa Timiti: **kamatebwai booki aika tabu**, kariai taeka bwa ana oota inanom (n raonaki ma taningaia), **iangoi** n taainako, ao ngkanne **titirakina te Atua**, ma te nano ni kan butimwaea Ana kairiiri—ni koauana, E na karaoaki Ana kaantninga.

Ngkai te kakao aei e taraa n ae te kakao ae bebete, I berita nakoim bwa e kona n ana te mwakuri ae korakora. I aki kona ni berita bwa e na reke am kaeka inanon teuana te bong ke inanon te wiiki, ma I kona ni berita bwa e na taetae te Atua nakoim n oin Ana kawai ao n oin Ana tai, ngkana ko bubuti ma te onimaki. Ngkana ko **kariaia ao ni mwakuria te kakao aei**, ko na kunea bwa ana aki ti roko kaeka, ma ko na karekea naba te katei ni karekean te atatai n tamnei are e na kakabwaiako n nikiran maium. ■

*Man te Tai ni Marooro n Itaramata Maati, 2017 ma Beretitenti Henry B. Eyring
ao Unimwaane Jeffrey R. Holland.*

KO KANGA NI KAMWAKURA AIO?

N taetae iaon te Marooro n Itaramata: "Te bwai ae kakawaki are e kaungaa nanou bon te kauriing ae matoatoa n aron kakawakin kamatebwai anara boki aika tabu ao kaeka aika ti kona ni karekei mai iai. I rangin ni kukurei naba n te marooro iaon te tataro ao arora n tataro nakon te Atua. I kunea bwa a kona ao a riai ni kaineti tataro nakoim ma ti riai n ataia bwa ti na kanga n nakon te Atua ao n nako Ina n te tataro ma te karinerine, ngkai te Tama are i Karawa, tiaki aekakira."

Joshua C., Hawaii, USA

“Irarikin te tataro ao kamatebwaiān booki aika tabu, tera te kawai ae tamāroa ni kakorakora au koaua?”

Am koaua e aki kaoti n tii tetaina. E na rikirake teuana te atatai n tamnei n te tai ae kaokoro—n aron ae taekinaki ni koroboki aika tabu, “teuana imwiin teuana, te reirei teuana imwiin teuana” (2 Nibwaai 28:30). Ko riai ngkanne ni kamwarakea ao ni kakorakora am koaua, n ai aron te koraa ae rikirake (taraa Aramwa 32:28–43). Ao n aron te aroka ae e aki kona n tii maiu n te ran, akea teuana te kawai ae “tamāroa” ni kakorakora am koaua. Ko kainnanoi kawai aika a irengan.

Te tataro ao te kamatebwai ni booki aika tabu bon kawai aika tamāroa ni kamwarakea am koaua. Ngkai ko kamatebwaiā te euangkerio ao n tataro ma te nano ae koaua n ataai te bwai ae koaua, e na buokiko te Tamnei ae Raoiroi n namakina koauan te euangkerio (taraa Moronaa 10:4–5).

Ko kona naba ni kakorakora am koaua man kawakinan tuua. Ngkana ko maiuakina reirein te euangkerio—n aron te aki mamamatam, ni kawakina te bong ae te Tabati n tabuia, ke ni kana te toa—ko a moanna ni karekea am koaua bwa e *kanga* ao *bukin tera* e koaua, n oneamwiin tii *ngkai e* koaua. E taku lesu bwa ngkana ko rineia ni “karaoa ana kantaninga,” ko na “ata te reirei” (Ioane 7:17).

Te kawai riki teuana ni kamwarakea am koaua bon tibwauakina. Beretitenti Boyd K. Packer (1924–2015), te Beretitenti n te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, e taku, “Te koaua e riai ni *kuneaki* inanon *uotakina* n taekinna!” (“The Candle of the Lord,” *Ensign*, Tianuare 1983, 54; *Tambuli*, Turai 1983, 34). Ko kona n tibwaua am koaua n te taromauri ao n te tieminari, n te mweenga, ao ma raoraom. Ngkana ko karaoia, e kona te Tamnei ae Raoiroi ni kaotia *nakoim* bwa te bwai are ko taekinna e bon koaua.

N aron kakorakoraan am koaua ni mwaitin kawai aika kakoroko, e na rikirake ao ni korakora, ao ko na namakina te rau ao te kimwareirei.

Mwakuri ma Mitinare

Te mwakuri ni mitinare e a tia n riki bwa te kawai ae tamāroa ibukiu ni kakorakora au koaua. Ni katoa tai are I mwakuri iai ma mitinare, I namakina ana tangira Kristo.

Joy D., ana ririki 19, Leyte, Philippines

Kataia n Riki bwa ana Reirei

Ko kona ni kakorakora am koaua ni kataia n riki n taainako bwa ana reirei ni koaua Iesu. Te ongotaeka nakon ana tua te Atua e anganiira te ninikoria n ara koaua, ao booni mwiina e na kamatoatoai riki ara koaua ao n tauraoi ibukin uean te Atua (taraa D&C 76:79). Ko kona ni kakorakora am koaua man tibwauakina.

Unimwaane Mule Simon, ana ririki 23, Democratic Republic of the Congo Lubumbashi Miton

Kakauongo nakon te Tamnei ae Raoiroi

Te nanako n taromauri, warekan booki aika tabu, te ongora n taian marooro n te maungatabu, ao a batiri a na bon tii kona ni buokiko ni kakorakora am koaua ngkana ko kakauongo nakon te Tamnei ae Raoiroi. E na kaota te koaua nakoim. Kakauongo n taainako nakon te Tamnei ae Raoiroi, ibukina E mena ikanne ao e na buokiko ni kakorakora am koaua.

Alyssa B., ana ririki 16, Virginia, USA

KARIKIRAKEA AM KOAUA

"N aron te aroka ae rikirake, [te koaua] e riai n tararuaki raoi ke e na rai.... Te ongotaeka nakon tuua bon mwakoron te kamwaraakeki are ko riai ni katauraoia ibukin am koaua.

Beretitenti Henry B. Eyring, te Moan Kauntiran te Moan Beretitentii, "Te Koaua ae Maiu," Riaona, Nobembwa 2012, 60

Kaota Am Koaua

Te kawai ae tamaroa ni kakorakora am koaua bon kaotakina. N tabetai ngkana ko tibwaua am koaua, ko karekeia. Ko kona naba n aki mama-tam n ataia i bon iroum ngkana te bwai are ko reireia e koaua. I a tia ni karaoi baika uoua aikai, ao a kakorakora au koaua n ae bati.

Porter S., ana ririki 12, Idaho, USA

Buokiia Tabeman

Irarikin te tataro ao kamatebwaiian booki aika tabu, I taku bwa te kawai ae tamaroa ni kakorakora am koaua bon rinanon te mwakuri n ibuobuoki. Ngikana ti beku ibukiia tabeman, ti kaotia nakon te Atua bwa ti tabeakinia Natina. Irarikina naba, ti kona ni karekeia te Tamnei ngkana ti karaoa ana mwakuri te Atua. I ataia bwa n angin te tai I karekeia te karaunano rinanon taai aika kaangaanga ao kaekaan titiraki inanon karaoan te mwakuri n ibuobuoki.

Caroline J., ana ririki 18, Utah, USA

Naako karaoa am Mwakuri ni Mitinare

Te nako ni mitinare e na kakorakora am koaua i bon ibukim ao ibukiia tabeman ake ko reireiniia. N te mitinare ko na reiakinaki ni kabwanina onimakinan te Uea ao n tiaki oin korakoram. Te mitinare e na kakorakorako, ngkai ko beku ibukin te Uea ao ni karaoa ana mwakuri, e na kakorakora am koaua.

Unimwaane Bailey Peaali'i Williams, ana ririki 19, Singapore Mition

Tibwaua te Bwai ae Ko Ataia bwa e Koaua

I reiakinaki bwa teuana te kawai ae moan te korakora ni kakorakora au koaua bon tibwauakina ma tabeman. Ni katoa te tai are I tibwaua te bwai are I kakoaua bwa e koaua—e ngae ngke e bebete man uarereke—I namakina te angibue inanon bwaabwaaau, ao n raonna ma kamatoakina inanou bwa bwaai akanne ake I a tia n taekinna a bon koaua! N taekana teuana, I namakina au koaua bwa e kakorakoraaki.

Douglas S., ana ririki 20, São Paulo, Brazil

N Riki n Ai Aron Kristo

Ti kona ni kakorakorai ara koaua ni karikiira riki n ai aron Kristo I kakorakora au koaua ngkana I kaotiota ana tangira Iesu ae itiaki ao ni beku ibukiia tabeman n aron are e karaoia te Tia Kamaiu.

Kyung Jin P., ana ririki 17, Seoul, Korea Maiaki

TE TITIRAKI AE NA ROKO

N na kanga ni kaoa te Tamnei nakon mweengau ngkana aunuun aomata ke ni ngurengure?

Kanakoa am kaeka ao, ngkana e tangiraki, te tamnei ae tamaroa imwaain Nobembwa 15, 2017, n te liahona.lds.org (taona "Kanakoa te Bwai") ke n te imeeria nakon liahona@ldschurch.org.

Taiaoaka karin rongorongo aikana imwiina: (1) bwaninin aram, (2) bong ni bung, (3) uoote ke mwaanga, (4) titieki ke mwakoro, (5) am kariaia n te koroboki, ao, ngkana e kee am ririki iaan 18, aia kariaia am karo n te koroboki (e butimwaeaki te i-meeri) ni boretia am kaeka ao tamneim.

Kaeka a kona n rinanoaki ibukin abwakiia ke matataia.

*Ti maeka n iteran
te aonaaba aika
kakaokoro, ma ti
tebo ara namakin
ngkana a kateaki
tembora irarikira!*

Mai Paris nakon

Man taian intawiu Iroun Amie Leavitt, Utah, USA

A rau bon Rachel. I maeka irarikin te Paris France Tembora.

E bon rangin ni kakawaki te tembora nakoia au utu. Imwain katean te Paris Tembora, ti na mwananga n utu nakon te Frankfurt Germany Tembora tabeua te tai n te ririki. E anaa tebwina te aoa ni buti n nako ikekei ao n oki!

Ti tangiria n tarataraa te tembora ae boou n kateakina. Ni katoa wiiki imwiin te taromauri, a buti ara karo irarikina bwa ti aonga n noora aron karaoan te kateitei. Te moan a urua te kateitei are e a maan ao ni kena te bwangabwanga ae bubura. Imwiina a moanna ni katea te tembora ni karietataa ieta. N te tai ae waekoa e a tei ikekei ana auti te Uea!

Au utu ao ngai a ingainga nanora ni kan nakon te tembora n te bong teuana. E ikawai riki tariu Esther, ngaia are e a karaoa moa te bwabetito. Ti bane n tataninga ma nanora aika ingainga ibukin ara tai n nako naba. Ti tangira te tembora ao ti bane ni kukurei ni kateakin teuana n ara kaawa!

*Te kaintamarake nako
eta inanon Ana Tembora
te Paris France*

Sapporo

ATAEI

*Kiraati taura aika uarereke
a tine man te tiiring rikaki
inanon ruun te tiretio n te
Sapporo Japan Tembora*

Arau bon Koshi. I maeka irarikin te Sapporo Japan Tembora. I tangiria n tekateka irarikin wiinton au auti ao n tarataraa te tembora ngke e kateaki.

N tain te kaukuuki, I kaoa raoraou ae tamaroa bwa e na iiriira. E taku bwa a tikiraoi bwaai ni kabane.

I tangiria n iangoa katabuan te tembora bwa ana rekenibong. Te bong anne bon au bongi ni bung naba. Ao Beretitenti Monson naba! Ngai ma au karo ti bane n rin n te tembora ngke e moan katabuaki.

I rangin ni kukurei ni maeka irarikin te tembora. Ngkana iai au kaangaanga n te reirei, I kona n nakonako rinanon tanona iaon kawaiu nakon mweengau. I namakina ana tangira te Tama are i Karawa ibukiu ngkana I a roko ikekei. E ingainga nanou nakon te tai ae n na rin ni karaoi bwabetito ao ni mare imwiina ikekei. ■

Iroun Unimwane
Robert D. Hales

Man te Kooram
n Abotoro n te
Tengaun ma Uoman

E na kanga te Tamnei ae Raoiroi ni buokai?

Te Tamnei ae Raoiroi bon te kateniman n Atua.
E kakoaua te Tama are i Karawa ao Iesu Kristo.

E taetae nakon ara iango ao
nanora n ae maraara. Ti kona
ngaira n tatabemaniira n
ongo Irouna n ae kaokoro.

Man "Te Tamnei ae Raoiroi," Riaona, Meei 2016, 105–107.

KAKABWAIA,
IROUN LOUISE PARKER

"Ao bon au kantaninga bwa N na katauraoi kainnanoia au aomata aika itiaki, bwa bwaai ni kabane bon au bwai. . . .

E onrake te aonaaba, ao e tau mwaitina ao e nikirana; I katauraoi bwaai ni kabane (taraa D&C 104:15, 17).

N reiakina riki te toronibwai, taraa te iteraniba 32 ao 40 n te rongorongo aei.

Inanon naba te Beba Aio

IBUKIIA KAIRAKE N IKAWAI

Nimaua reirei ibukiia Kairake Ikwai mairouia Kairake n Abotoro

"Ti kamatataaki raoi man taian babaire, tiaki man te bwai ae riki": teuana maibuakon reirei ake nimaua man maiuia moan Abotoro ake Tengaun ma Uoman n te Mangauti—ake bon kairake n ikawai. Wareka te bwai ae ti kona n reiakinna man reirei ake tabeua.

I.44

IBUKIIA KAIRAKE

I.54

E Kanga te Rongorongo man te Maungatabu ni

KONA NI BITA MAIUM

Te Maungatabu ni Kabuta e raka riki nakon te bwai ae riki—bon te tai ni bita maium.

IBUKIIA ATAEI

IBUOBUOKI, Teuana te Bentira n te Taina

Caleb e maeka i Tiaman. E tangiria ni karaoa te bwai teuana ni buokia ataei n aia kaembwa taenikai irarikina. Ngaia ae e roko ma ana baire.

I.75